

KUR'ÂN'A GÖRE CENNET CEHENNEM

İsmail Dinçer

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ / 5
CEHENNEM KORKUSU / 11
CENNET BEKLENTİSİ / 35
KUR'ÂN'DA CEHENNEM / 72
KUR'ÂN'DA CENNET / 135
CENNETTEN DÜŞMEK / 203
CENNET SEN OL / 223
SON DEĞERLENDİRME / 227

ÖNSÖZ

Ey kardeşim! Öncelikle şunu asla unutma.
Cenneti de var edecek ve içine girecek olan sensin!
Cehennemi de var edecek ve içine girecek olan sensin!
Yapılan her iyiliğin muhakkak ki bir karşılığı vardır.
Yapılan her kötülüğün de muhakkak ki bir karşılığı vardır.
Zerre kadar iyilik yapan da karşılığını bulacaktır.
Zerre kadar kötülük yapan da karşılığını bulacaktır.
Cennet ve cehennem kavramlarını görmezden gelme.
Ne olduğunu iyi anla ve yaptıklarının karşılığı olduğunu bil.
Ama şunu da bil, cennet ve cehennemi doğru anlamak gerekir.
Toplumda anlatılan cennet cehennem ile hakikatte cennet
ve cehennem nedir, iyi bilmek gerekir.

Hakk âşıkların derdi, toplumda anlatılan cennet değildir.
Onların derdi Allah'ı anlamaktır, O'nun cemâlidir.
Onun için Yunus Emre şöyle demiştir.
“Cennet Cennet dedikleri birkaç köşkle birkaç huri
İsteyene ver sen anı, bana seni gerek seni”
Burada da belirtildiği gibi, toplumda anlatılan cennet dile
getirilmiştir.

Allah hakikatinin ne olduğunu bilmek isteyenlerin, toplumda
anlatılan cennet beklentisi olmaz.

Allah hakikatine eren kimse, Sâlih insan olacaktır, yani iyi
insan olacaktır.

İyi insana Allah'ın lütfü cennettir, hûşûdur, huzurdur.

Kötülük yapanlara karşılık cehennemdir, sıkıntıdır, huzursuzluktur, ateştir, içsel yangınlardır, kaygılardır.

Peki, cehennem, cennet toplumun anlattığı gibi midir?

Kur'ân'da nasıl tanımlanır?

Cennet ve cehennem, insana öldükten sonra mı verilecektir?

Ölmeden önce cennet hissedilemez mi?

Ölüm ve sonrası nedir?

İnsan aklı, ölüm ve sonrasını çözebilir mi?

Geldiğimiz boyutu, yaşamı, ölüm ve sonrasını bilmeden iman makamına erişilebilir mi?

Cennet ve cehennem toplumda anlatıldığı gibi midir?

Yoksa başka sırlar mı içerir?

Bu kitabımızda cehennem, cennet kavramlarını inceleyeceğiz.

Tüm inançlarda cennet, cehennem kavramı vardır.

Cennet nedir?

Cehennem nedir?

Cehennem, günahkârların yakıldığı bir yer midir?

Cennet, iyilerin mükâfat bulduğu bir yer midir?

Cennet ehli kimdir?

Cehennem ehli kimdir?

İnsan yaşarken çevresine cenneti hissettirebilir mi?

İnsan yaşarken çevresine cehennem olur mu?

Toplumda "hayatımı cehenneme çevirdin" sözü ne demektir?

Bu kimse "cennetlik bir kimse" ne demektir?

Kur'ân'da cennet cehennem nasıl tanımlanır?

Kur'ân'da geçen bu kavramların aslî anlamları nedir?

Toplumda cennet, cehennem nasıl tasvir edilir?

Cennet, cehennem öldükten sonra mı girilecek bir yerdir?

Yoksa yaşarken insanların hissettikleri bir yer midir?

Ölmeden önce cehenneme girilemez mi?

Herkes mutlaka cehenneme gidecek midir?
Cehennem devamlı kalınacak yer midir?
Cehennemin çoğunu kadınlar mı oluşturacak?
Kadınlar şeytan mı?
Böyle diyerek, cehennem kadınlarla dolacak dediler, bu doğru olabilir mi?
Hepimizin anası kadın değil mi?
Kadınların çoğu cehennemliktir diyen zihniyet bunu neye göre demiştir?
Kadın erkek eşit değil mi?
Hazreti Muhammed; "kadın erkek eşittir" dediğinde Mekkeli müşrikler neden karşı çıktı?
Cennet erkeklerin zevki sefa yeri mi?
Cennette dullar, bakireler mi verilecek?
Cennette memeleri yeni tomurcuklanmış kızlar mı verilecek?
Cennette şaraptan ırmaklar mı olacak?
Cennette süttten ırmaklar mı olacak?
Cennette yaratılış olacaksa, yaratılış beden mi yoksa rûhen midir?
Yoksa cennette yaratılış başka bir şey midir?
Tüm inançlarda cennet, cehennem inancı var mıdır?
Hepimiz cehennem korkuları ile büyütüldük.
Cennet beklentileri ile ibadetlere yönlendirildik.
İbadetlerin gayesini böyle öğrettiler.
Hazreti Muhammed öncesi de cennet ve cehennem inancı vardır. (Muhammed b. Ebi'l-Ĥattâb Ebū Zeyd el-Ķureşî)
Yemenli şairlerinden Alkame bin Zî Ceden el-Himyerî bir şiirinde şöyle der.
Artık bugün yaptıklarının karşılığı verilir.
Herkes ektiğini biçer.
Yaptıkları davranışlarla Allah'a dönmüşlerdir.

(O) hainlik edenin de bozgunculuğu engelleyenin de karşılığını verir.

Varaka b. Nevfel'in (ö. 610) şiirlerinde cennet ve cehennemden bahseder.

İki grup, onlardan bir grup cennette (nimetlenirken),
Diğerleri ise kelepçelenmiş olarak cehennemin ortasındadır.
Ne zaman ki ahlar çektiklerinde onları orada takip eder,
Başlarına (kalkan) demir topuzlar sonra acı. (Ebū Nu'aym
Aḥmed b. 'Abdillāh el-İşfahānī)

İyileri, mekânları cennet olarak görürsün.

Kâfirler için ise alev ve harlı) ateş vardır. (Ebū Muḥammed
Cemaleddin 'Abdumelik İbn Hişām)

"Hakikatte cennet cehennem nedir?"

İşte bu kitabımızda bunların ve nice soruların cevaplarını
Kur'ân ölçüsüyle incelemeye gayret göstereceğiz.

Hiç kimsenin inancına, beklentisine saygısızlık etmeden bu
konuları araştıracağız.

Başkasının ibadetine saygısızlık etmeye, kimsenin hakkı
yoktur.

Amacımız Kur'ân'ı layığıyla anlamak.

Amacımız, toplumda inanç adına anlatılanların hakikatlerini
araştırmak.

Kişi nasıl istiyorsa öyle inanabilir.

Önemli olan inancını huzur içinde yaşamaktır.

Bir kişinin inancına, kimse hor bakmamalıdır.

Hiçbir inanç diğer inancı dışlamamalıdır, böyle bir hakkı
da yoktur.

Bir inanç diğer inanca zulüm kapıları açmamalıdır.

Bir inanç kendi gibi inanmayı yok saymamalıdır.

Kimsenin, kimseyi kâfir görme, cehennemlik görme hakkı
yoktur.

Herkes kendi inancından sorumludur.

Yeter ki bir kimsenin inancı diğer bir kimseye kötülük getirmesin.

Bir kimsenin inancı, diğer kimseye cehennem olmasın.

Bir kimseye inancından dolayı, kâfir, dinsiz, zındık, deccal, cehennemlik diye ithamlarda bulunursak, o kimseyi toplumda hedef gösteririz.

O hedef bir gün gelir, itham edilen kişi ya da kişilere zulme döner.

Bunu bizim toplumumuz 1993 yılında Sivas'ta yaşadı.

O gün ateş içinde insanlar cehennemi yaşadı.

İnsanlar, Allah'ü ekber nidaları içinde ateşte diri diri yanarken, o ortam bir cehennemdi.

Oysa Cuma namazından çıkılmıştı.

Cuma, cem sırrı yâni birlik beraberlik sırrı değil miydi?

Cuma, cennet sırrı değil miydi?

Cuma, cemâl sırrı değil miydi?

Cumadan sonra böyle öfke, kin, nefret olabilir miydi?

Demek ki o gün Cuma namazı kâblere cennet olmamıştı.

Hep o gün için kışkırtma var denildi.

Oysa Müslüman hiç kışkırtılabilir miydi?

Müslüman hiç dolduruşa gelebilir miydi?

Müslüman'da hiç; kin, nefret, öfke, hasetlik, fesatlık duygusu olabilir miydi?

İslâm makamına erenlerin, gönlü cennetin hissinde değil miydi?

Neydi cennet?

Neydi cehennem?

Bizlere anlatıldığı gibi miydi?

Yoksa başka bir şey miydi?

Neyi doğru anlamadık?

Dinin hakikati neydi?

İslâm'ın hakikati neydi?

Cennetin cehennem hakikati neydi?

İşte bu kitabımızda cennet, cehennem konularını dikkatlice Kur'ân ölçüsüyle, önce anlamaya sonra anlatmaya çalışacağız.

Hatamız, eksiklerimiz olursa Rabbim bizi affetsin.

İnşAllah okuyan, inceleyen kimselere nice kapılar açılır.

İsmail Dinçer.

05-05-2024

CEHENNEM KORKUSU

Küçük bir çocukken hep cehennem korkularıyla büyütüldük.
Allah cehennemde yakar.
Allah cehennem kuyularına atar.
Cehennemde zebaniler ateşe sokar durur.
Cehennem ateşi derileri yakar durur.
Yılanlar, akrepler gelir sokar durur.
Zakkum yiyerek, bağırsaklar parçalanır.
İrinli su içirilir.
Zebaniler gelir başına topuzlarla vurur.
Bedenin büyütülür, azabın şiddeti artar.
Allah gayya kuyularına atar.
Kur'ân'da geçen gayya kelimesi gerçekte ne anlama gelir?
Hep böyle cehennem korkuları beynimize işlendi.
Ve bizler de korkulara düşerek, bedenimizi saran ürpertiler içinde yaşadık.
Peki, bunlar doğru mu?
Yoksa bunlarda başka sırlar mı gizli?
Bir şeyin aslını bilmeyen, korkularla hareket eden, hakikatlere erişemeyecektir.
Cehennem korkusu tüm bedenimizi esir aldı.
Sadece cehennem korkusu değil, Allah korkusu da beynimize işlendi.
Korkulara sarılı bir beyin ne kadar sağlıklı düşünebilir ki?
Korkulara sarılı bir beyin hakikatlere erişebilir mi?

Allah korkusu ile cehennem korkusu ile büyütülen bir çocuk ne kadar hakikatlere erişebilir.

Korkunun olduğu yerde, ilmî düşünce olamaz.

Hep şu sözlerle büyütüldük.

Allah cehenneme atar, Allah cayır cayır yakar.

Allah çarpar, Allah taş eder.

Allah sefil eder, rezil eder, hâkir kılar.

Allah gökten başınıza yıldırım atar.

Allah belanızı verir, Allah cezanızı verir.

Allah kör eder, sağır eder.

Allah zebanileri gönderir, işkence eder.

Hep böyle sözler beynimize işlendi.

Bu sözler tüm bedenimizi korkulara esir etti.

Beynimiz, korkulara, karamsarlıklara, umutsuzluklarla sarıldı.

Ve böylece cehenneme girmeden, cehenneme sürüklendik.

Allah'a şahit olma, O'nu bilme duygusu beynimize ekilmedi.

Âhret korkusu, cehennem korkusu, zebani korkusu beyinlerimizi sardı.

Korku, beynin çalışmasını engelleyen bir duygudur.

Korku, düşünmemizi, anlamamızı, şahit olmamızı, engelleyen bir duygudur.

Çocukken hep korkularla büyütüldük.

Cin korkusu, şeytan korkusu, hortlak korkusu, görünmeyen varlıklar korkusu, musallatlar korkusu ile büyütüldük.

Hep ufacak beyinlerimize Allah korkusu, cehennem korkusu işlendi.

Lütfen düşünelim.

Allah sevgisi mi, Allah korkusu mu bizi hakikatlere eriştirecektir.

Allah'tan korkan, hakikatlere erişebilir mi?

Korkuyu veren nedir?

Allah kendisinden korkulmasını mı irade etmiştir?

Korku Allah'tan mı geliyor, yoksa inançların sunduğu bilgilerden mi?

Kur'ân muhteşem cevap veriyor.

Haşr Sûresi 13: "Le entum eşeddu rehbeten fî sudûrihim minallâhi, zâlike bi ennehum kavmun lâ yefkahûn."

Meâli: "Elbette sizlerden; içlerinde Allah'a karşı şiddetli bir korkudan gelen ürperti taşıyanlar, işte onlar Allah'ı anlayamayan kimselerdir."

Evet, âyette bizlere muhteşem bir bilgi sunuluyor: "İçlerinde Allah'a karşı şiddetli bir korku taşıyanlar, işte onlar Allah'ı anlayamayan kimselerdir."

Hep meâlleri Allah korkusuna dayalı yaptılar.

Ve beyinlere korkuları işlediler.

Dini anlatanlar, Kur'ân'da Allah'tan korkun âyetleri vardır diyerek bizlere korkuyu işlediler.

Takva kelimelerini korku diye çevirdiler.

Oysa korku "havf" kelimesiydi.

Kur'ân'da "İttekû Allâh" âyetlerini, Allah'tan korkun diye meâl ettiler.

Oysa itteku, takva kelimesinden geliyordu.

İttekû Allâh; "Allah'a karşı takva üzere olun" demektir.

Yâni takva "fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak" demektir.

Böyle çevrilmesi daha uygun düşüyordu.

Ama korku beyinleri sarınca meâller de ona göre yapıldı.

Kur'ân'dan bazı örnekler verelim.

Lütfen kelime kelime inceleyelim ve meâl farklılıklarını düşünelim.

Âl-i İmrân Sûresi 102:

Diyanet Vakfı Meâli: Ey iman edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin.

Edip Yüksel Meâli: İnananlar! ALLAH'ı gereğince dinleyin ve müslümanlar (Tanrı'ya teslim olanlar) olarak ölmeye bakın.

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: Ey iman edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin.

Elmalılı Meâli (Orijinal): Ey o bütün iyman edenler! Allaha nasıl korunmak gerekse öyle korunun, hakkile müttaki olun ve her halde müslim olarak can verin.

Mehmet Okuyan Meâli: Ey iman edenler! Allah'a karşı, O'na yakışır şekilde [takvâ]lı (duyarlı) olun! Müslümanlar olmanın dışında ölmeyin!

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Ey iman edenler! Allah'tan, kendisinden korkmaya yaraşır biçimde korkun. Müslümanlar olmanın/Allah'a teslim olmanın dışında bir hal üzere sakın can vermeyin.

Görüldüğü gibi bazı müellifler ittekû kelimesini korku olarak çevirmişler.

Bazıları ise sakınmak, korunmak olarak çevirmişlerdir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Âl-i İmrân Sûresi 102:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا
وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûttekullâhe hakka tukâtihi ve lâ temûtunne illâ ve entum muslimûn

Yâ eyyuha ellezine amenû : Ey iman edenler, inananlar, emin olanlar,

İttekû Allah : Fenalardan sakınmak, Allah'a ortak koşmamak, takva içinde olmak,

Hakka tukâti hi	: Gerçek, hakikat, hakikatle hareket etmek, takva,
Ve lâ temûtunne illâ	: Yok, ölmek, ölmemek, ölümsüz, ancak, ama, fakat,
Ve entum muslimûne	: Siz, barış ve huzur üzere olan, teslimiyet,

Meâli: "Ey iman edenler! Hakikatlerle hareket edin, fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve ölümsüzlüğü anlayın ve sizler tüm varlığınızla teslim olup, barış ve huzur üzere olanlardan olun."

Şimdi başka bir örnek verelim.

Mâide Sûresi 35:

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının, O'na yaklaşmaya vesile arayın ve O'nun yolunda cihad edin ki kurtuluşa eresiniz.

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): Ey iman edenler! Allah'tan korkun, O'na yaklaşmaya vesile arayın ve O'nun yolunda çaba harcayın ki kurtuluşa eresiniz.

Edip Yüksel Meâli: İnananlar ALLAH'ı dinleyin, O'na ulaşmak için yol arayın ve O'nun yolunda cihad edin ki başarasınız.

Mustafa İslamoğlu Meâli: SİZ ey iman edenler! Allah'a karşı saygılı olun ve O'na yaklaşma çabası içinde bulunun. Dahası, O'nun yolunda tüm gayretinizi harcayın ki kurtuluşa erebilesiniz.

Süleyman Ateş Meâli: Ey inananlar, Allah'tan korkun, O'na (yaklaşmağa) yol arayın ve O'nun yolunda cihad edin ki, kurtuluşa eresiniz.

Bu âyeti incelediğimize görüyoruz ki Diyanet iki ayrı çevirisinde, birinde korku, birinde ise karşı gelmekten sakınmak olarak meâl etmiştir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Mâide Sûresi 35:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ
وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Yâ eyyuhâllezîne âmenûttekûllâhe vebtegû ileyhil vesîlete
ve câhidû fî sebîlihi leallekum tuflihûn

Yâ eyyuha ellezine âmenu	: Ey iman edenler, inananlar, mü'minler,
İttekû Allah	: Takva, fenalardan sakınma Allah'a ortak koşmama,
Ve ibtegû ileyhi	: İsteyin, arayın, uyun, tâbi olun, ona,
El vesilet	: Vesile, vasıta, sebep, yol,
Ve câhidû	: Mücadele, gayret göstermek,
Fî sebîli hi	: Onun yolunda hakikatler için gayret gösterme,
Lealle kum tuflihûn	: Umulur ki, siz, felah bulma, kurtuluş, başarılı olmak,

Meâli: "Ey iman edenler! Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve O'nu anlamak için vesileler arayın ve O'nun yolunda hakikatleri anlamak ve anlatmak için gayret gösterin. Umulur ki siz başarılı olursunuz."

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Şuarâ Sûresi 131:

Diyanet Vakfı: Artık Allah'tan korkun ve bana itaat edin.

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: "Gelin artık Allah'tan korkun ve bana itaat edin."

Diyanet İşleri Meâli: "Öyle ise Allah'a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin."

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Şuarâ Sûresi 131:

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

Fettekûllâhe ve etîûn

Fe ettekû Allah : Artık, fenalardan sakınmak ortak koşmamak,
Allah,

Ve etîûn : İtaat, uymak, dinlemek,

Meâli: "Artık fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın ve beni dinleyin."

İncelendiğinde görüleceği gibi, ittekû kelimesi genelde korku olarak çevrilmiştir.

Böyle çeviriler, beyinleri korkular içinde bırakır.

Kur'ân'ı dikkatlice incelediğimizde görüyoruz ki Allah korku veren değildir.

Şimdi bunlardan örnekler verelim.

Neml Sûresi 10: "Yâ Mûsâ lâ tehaf innî lâ yehâfu ledeyyel murselûn."

Yâ Mûsâ lâ tehaf : Ey Mûsâ, korkma, çekinme,

İnnî lâ yehâfu : Muhakkak ben, korku yok,

Ledeyye : Benim katımda, bana ait,

Murselûn : Resûller, mesaj, açığa çıkarıcı, hakikate ulaşanlar,

Meâli: "Yâ Mûsâ! Korkma, muhakkak ki benim katımda korku yoktur, hakikate erişmek vardır."

Âyette muhteşem bir şekilde belirtilmiştir.

Allah'ın katında korku yoktur.

Korku hakikatlere erişmeye engeldir.

Korku varsa, beyin korkulara sarılacaktır ve ilmî düşünceye erişemeyecektir.

Korku yoksa, hakikatlerin kapısı açılacaktır.

İsrâ Sûresi 59: "Ve mâ nursilu bil âyâtî illâ tahvîfâ."

Ve mâ nursilu : Göndermedik, sunmadık, açığa çıkarmadık,
Bil âyâti : İşâret, delil, belirti, iz,
İllâ tahvîfâ : Korku, tedirginlik,

Meâli 1: “Biz hiçbir âyette korku sunmadık.”

Meâli 2: “Biz insanları korkuya sürekeleyecek bir âyet sunmadık.”

Şu âyette sunulan muhteşem hakikati herkes bilmelidir.

Allah hiçbir âyetinde korku sunmamıştır.

İşte Allah cehennem korkusu dâhil hiçbir korkuyu Kur’ân’da sunmamıştır.

Yapılan meâller iyi incelenmelidir.

Çünkü Kur’ân’da asla çelişki olmaz.

Var gibi görünüyorsa, bu müelliflerin çevirisi ile alakalıdır.

Çeviriler tekrar tekrar iyice incelenmelidir.

Maalesef, Kur’ân meâllerinde yukarıda görüldüğü gibi, “it-tekû” kelimesi korku olarak çevrilmiştir.

İşte meâlleri küçükken beynimize işlenen korkulara dayalı olarak yaptık.

Kur’ân’ın birçok âyetinde “yönünü Allah’a dönenlere ve Allah’a teslimiyet içinde olanlara korku yoktur” diye belirtilir.

Bunlara örnekler verelim.

Bakara Sûresi 112: “Bilakis kim yüzünü Allah’a döner, tüm varlığı ile teslim olursa ve o iyiliklerde olursa, artık onun karşılığı kendini vücûdlandırana ait olan hakikatlerdir ve onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak yoktur.”

Bakara Sûresi 38: “Kim dosdoğru yolumuz üzere olursa, artık onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak da yoktur.”

Bakara sûresi 62: “İnanan kimseler ve yol gösterenler ve yardımcı olanlar ve kendi inancını terk edip Allah’a iman eden kimseler ve sonlarına inanan kimseler ve hayırlı çalışmalarda olanlar; işte onların karşılığı; kendilerini vücûdlandırana ait hakikatlerdir. Onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak yoktur.”

Bakara Sûresi 262: “Allah yolunda, varlığının sahibinin Allah olduğunu bilip infak edenler, sonra da eski hallerini takip etmeyenler, infak ettiklerinin Bize ait olduğunu bilenler, işte onlara sıkıntı yoktur, karşılıkları Rabbin katındandır ve onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak ta yoktur.”

Bakara Sûresi 277: “Muhakkak ki iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ve her an Hakk’a bağlılık şuuruyla hareket edenler ve temizlenme içinde olup kendilerinde olanı paylaşanlar, işte onların karşılıkları Rabbin katındandır ve onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak yoktur.”

Âl-i İmrân Sûresi 170: “Onlar; Allah’ın sunduğu hakikatlere ulaşmanın, O’nun lütuflarını anlamanın rahatlığı içindedirler. Onlar; onları takip edecek olan ve o hakikatleri anlamayı isteyenler için, sevindirici bilgiler verirler. Onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.”

En’âm Sûresi 48: “Artık kim iman etmiş ve arınmışsa, onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak da yoktur.”

Enbiyâ Sûresi 103: “Onlar mahzun olmazlar, korkuları yoktur, yüce olanı bilirler ve onlar tüm varlıktaki gücün sahibine sarılırlar.”

Mâide Sûresi 69: “Allah’a inanan kimselere yardımcı olanlar ve sonlarına inanan kimseler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, artık onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmakta yoktur.”

Yûnus Sûresi 62: “Muhakkak ki Allah’ı evliya edinenlere korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.”

A’râf Sûresi 35: “Kim fenalardan sakınır Allah’a ortak koşmazsa ve ıslah olursa, artık onlara korku yoktur ve onlara mahzun olmak da yoktur.”

Evet, anlıyoruz ki:

Kur’ân’da Allah korkusu işlenmez.

Allah sevgisi işlenir.

Allah’ı ve kur’ân’ı layıkıyla anlayanlar, asla korku içinde olmazlar.

Allah'ı layıkıyla idrak edenler, asla korku içinde olmazlar.
Mü'minlik makamına erenler, İslâm'la şereflenenler, Müslüman olarak yaşayanlar, asla korku içinde olmazlar.

Kur'ân'ı dikkatlice incelediğimizde anladık ki korkuyu veren şeytani hallerde olanlarmış.

Allah'ın anlaşılmasını istemeyenlermiş.

Anladık ki korkuyu veren şeytanmış.

Âl-i İmrân Sûresi 175: "İnnemâ zâlikumuş şeytânu yuhavvifu."
Meâli: "Muhakkak ki korkutan şeytandır."

İşte bu âyette geçen "havf" kelimesi korku anlamında kullanılır.
Ve ne kadar çarpıcıdır ki bu âyette korku, şeytan ile birlikte işlenir.

Kur'ân'da ne güzel belirtilmiş.

Korkular şeytani alana aittir.

Her kim şeytanlaşmışsa, o çevresindeki kimseleri korkutur.

Onun için âyette "şeytân yuhavvifu-şeytan korkutur" diye bildirilmiştir.

Rahmanî alanda korku yoktur, umut vardır, yol gösterme vardır.

İşte toplumda çocukken beyinlere işlenen cehennem korkusu Allah korkusu, hakikatleri anlamaya en büyük engeldir.

İçlerinde Allah korkusu, cehennem korkusu olanlar, çevresine bu korkuları işlerler.

Oysa içlerinde Allah sevgisi olanlar, çevrelerine sevgiyi işlerler.

Cehennemin hakikatini bilemezsek, toplumun anlattığı cehennem korkularına esir oluruz.

Maalesef ki toplumda "cehennemin hakikati nedir?" konusu konuşulmaktan çok, cehennem korkularından bahsedildi.

Henüz yetişme döneminde, ufacık çocuk iken beyinlere korkular işlendi.

Ve ne yazık ki bu korkular meâllere de yansıtıldı.

Bazı örnekler verelim:

Tevbe Sûresi 35:

Diyanet İşleri: O gün bunlar cehennem ateşinde kızdırılacak da onların alınları, böğürleri ve sırtları bunlarla dağlanacak ve, "İşte bu, kendiniz için biriktirip sakladığınız şeylerdir. Haydi tadın bakalım, biriktirip sakladıklarınızı!" denilecek.

Mehmet Okuyan Meâli: O gün cehennem ateşinde (bu biriktirilen şeylerin) üzeri kızdırılacaktır ve bu (birikim)lerle onların alınları, yanları ve sırtları dağlanacaktır. (Kendilerine şöyle denecektir): "İşte bu, kendiniz için biriktirdiğiniz (servet) tir. Artık yığmış olduğunuz şeylerin (azabını) tadın!"

Bayraktar Bayraklı Meâli: O gün cehennem ateşinde bunların derileri kızdırılıp pul pul dökülür; bunlarla onların alınları, yanları ve sırtları dağlanır ve onlara denilir ki: "İşte bu, kendiniz için biriktirdiğiniz servettir. Artık yığdığınız şeylerin azabını tadınız."

Diyanet Vakfı Meâli: (Bu paralar) cehennem ateşinde kızdırılıp bunlarla onların alınları, yanları ve sırtları dağlanacağı gün (onlara denilir ki): «İşte bu kendiniz için biriktirdiğiniz servettir. Artık yığmakta olduğunuz şeylerin (azabını) tadın!»

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Gün olur, cehennem ateşinde onların üzerine lav dökülür de bununla onların alınları, böğürleri, sırtları dağlanır: "İşte egolarınız için yığdıklarınız. Hadi, tadın biriktirmiş olduklarınızı!"

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Tevbe Sûresi 35:

يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فُتُكْوَىٰ بِهَا
جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنَزْتُمْ
لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ

Yevme yuhmâ aleyhâ fi nâri cehenneme fe tukvâ bihâ ci-bâhuhum ve cunûbuhum ve zuhûruhum hâzâ mâ keneztum li enfusikum fe zûkû mâ kuntum teknizûn

Yevme yuhmâ aleyhâ	: Gün, her zaman, ısı, sıcaklık, kaynama, onlarda,
Fi nâri cehenneme	: İçinde, cehennem ateşi, yakıp yakıcı olan,
Fe tukvâ bihâ	: Böylece, mabette toplama, onunla, onda,
Cebhe hum	: Ön taraf, cephe, alın, onlar,
Ve cunûbu hum	: Onların yanında, yanları, iki taraf, güney,
Ve zuhûru hum	: Ortaya çıkma, zahir olma, arkaları, onlar,
Hâzâ	: Bu, bu durum,
Mâ kenez tum	: Değer değerlidir, hazine, biriktirme, çıkar, siz,
Li enfusi kum	: Kendi nefslerinizi için, kendiniz için, çıkarlarınız için,
Fe zûkû	: Böylece, tatma, zevk, hoşluk, o halde olma, his,
Mâ kuntum teknizûn	: Değil, sizler için, biriktirme, hazine, değer

Meâli: "Her zaman onların içinde cehennem ateşinin kaynaması vardır. Böylece onlar, önlerinden ve yanlarından ve arkalarından, mabetlerinde insanları toplarlar. Bu durum kendi çıkarlarınız içindir, sizlere bir değer değildir. O halden hoşlansanız da sizler için bir değer değildir."

Bu âyet 34. âyetin devamıdır.

Tevbe Sûresi 34: "Yâ eyyuhâllezîne âmenû inne kesîran minel ahbâri ver ruhbâni le ye'kulûne emvâlen nâsi bil bâtili ve yasuddûne an sebîlillâh vellezîne yeknizûnez zehebe vel fiddate ve lâ yunfikûnehâ fi sebîlillâhi fe beşşirhum bi azâbin elîm."

Meâli: "Ey iman edenler! Kendini din adamı sayanların çoğu, asılsız temelsiz bilgiler vererek insanların mallarını yerler ve Allah'ın hakikatlerinin anlaşılmasına engel olurlar ve o kimse-ler altın ve gümüş biriktirirler ve Allah'ın hakikatleri hakkında hiçbir şey de veremezler. Bundan sonra onlara elim bir azabın haberini bildir."

Âyette, dinî alanı istismar eden kişilerin düştüğü durum belirtilir.

İşte onların içinde; “yevme yuhmâ aleyhâ fi nâri cehenneme-her zaman yakıcı bir ateş vardır.”

Burada geçen; “fi nâri cehennem-cehennem ateşi içinde, yakıp yıkıcı ateşin içindedirler” anlamındadır.

Yâni dinî alanı istismar edenler, kendi çıkarları içindedirler.

Onların tek amacı, paradır, çıkardır.

İşte onlara elim bir azap vardır.

Bu azap da onların içinde olan, onlara huzur getirmeyen yakıcı ateştir.

İşte ölmeden önce ateşe atılmanın durumu budur.

Kişinin aklı, gönlü, duyguları düşünceleri hep sıkıntılar içindedir.

İşte ölmeden önce “fi nâri cehennem” cehennem içinde olmak budur.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

A'râf Sûresi 41:

Diyanet İşleri: Onlar için cehennem ateşinden döşek, üstlerinde de cehennem ateşinden örtüler var. İşte biz zalimleri böyle cezalandırırız.

Mustafa İslamoğlu Meâli: Onların (altlarında) cehennemden bir döşek, üstlerinde ateşten bir örtü olacak: İşte Biz, zulme gömülüp gidenleri böyle cezalandırırız.

Bu âyeti de 40, 41, 42 âyetleri de birlikte inceleyelim.

A'râf Sûresi:

40-

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ
أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي
سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ

İnnellezîne kezzebû bi âyâtinâ vestekberû anhâ lâ tufettehu
lehum ebvâbus semâi ve lâ yedhulûnel cennete hattâ yelice
cemelu fî semmil hiyât ve kezâlike neczîl mucrimîn

İnne ellezine kezzebu	: Doğrusu, o kimseler, yalanlarda kalan,
Bi âyâti-nâ	: Âyetlerimizi, delil, işaret,
Ve estekberû	: Büyüklendiler, kibirlendiler,
An-hâ la tufettehu lehum	: Onlara, yok, açılma, fethetme, ulaşma, onlar,
Ebvâbu	: Kapı, kısım, hakikatler,
El semâi	: Ulvî Âlem, sema, gökyüzü,
Ve lâ yedhulûne el cennete	: Yok, girme, dâhil olma, cennet, huzur,
Hattâ yelice	: Hattâ, girme, giriş, geçer,
El cemel	: Güzel, güzellik, deve, halat, cümleler,
Fî sem	: İçinde, işitmek, dinlemek,
El hiyâtı	: Etrafını çevirme, perde, iplik,
Kezâlike neczi	: İşte böyle, karşılık, ceza,
El mücrimîn	: Fenalarda kalan, günahkâr,

Meâli: "Doğrusu o hallerde kalanlar, âyetlerimize karşı yalanlarda kaldılar ve kibirlendiler. Onlar Ulvî Âlem'in hakikatlerine ulaşamadılar ve huzura dâhil olmadılar. Hatta etraflarını çeviren varlığı işitme içinde olup, güzelliklere geçemediler. İşte fenalarda kalanların karşılığı budur."

41-

لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ
وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ

Lehum min cehenneme mihâdun ve min fevkîhim gavaş ve
kezâlike neczîz zâlimîn

Lehum min cehennem	: Onlar, cehennem, cehaletin derin halleri, yakıp yıkıcı,
Mihadun min fevki him	: Döşenmiş, nimetler, onların üstünde, hallerinde,
Gavaşın	: Boya, örtücü, göremeyen, cehaletin örtüsü,
Ve kezâlike neczi	: İşte böyle, karşılık, ceza,
El zalimin	: Zulümlerde olan, zalimler,

Meâli: "Onlar, üzerlerinde olan nimetlerle döşenmiş hakikatleri göremeyip cehaletin sıkıntılarında kaldılar. İşte zalimlerin karşılığı budur."

42-

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Vellezîne âmenû ve amilus sâlihâti lâ nukellifu nefsen illâ vusahâ ulâike ashâbul cenneh hum fihâ hâlidûn

Ve ellezine âmenû	: İman edenler,
Ve amilû es sâlihâti	: Hakk yolunda dosdoğru çalışanlar, Salih amel,
Lâ nukellifu	: Yok, biz, görev, emanet, sorumluluk, yük,
Nefsen	: Nefs, kendisi, kişi,
İlla vusa hâ	: Ancak, var, onun gücü, kapasitesi, genişletmek, tanıma,
Ulaike ashâbu el cenneti	: İşte onlar cennet ehli, halkı, huzura sahip olan,
Hum fihâ hâlidûn	: Onlar, orada, o halde, devamlı, ebedi,

Meâli: "İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ise, kendilerinde Bizi anlamamanın sorumluluğunu ihmal etmezler."

Ancak kapasiteleri nisbetince hareket ederler. İşte onlar huzur ehlidir, onlar devamlı o hâl ile hareket ederler.”

Âyetleri incelediğiniz zaman, kibir ehillerinin cehennem sıkıntıları yaşayacakları bildirilmiştir.

Kibir cehennem ateşinin kışideki karşılığıdır.

Gururlanan, kibirlenen, başkasını hor gören, kendini yüce sanan kişi, cehennemin yakıcı hararetinden böyle yapıyordur.

Kişinin düştüğü cehalet, kişinin hakikatten uzaklaşmasına, kibre düşmesine yol açar.

Bu durumda kişi asla huzura erişemez, cenneti hissedemez.

İman edenler ve Salih amelde olanlar ise, cennet ehli olacaklar, huzur içinde olacaklardır.

Onların içlerinde hep ilâhî bir huzur olup, devamlı o hâl içinde olacaklardır.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

İbrâhîm Süresi 16:

Diyanet İşleri: Hüsrânın ardından da cehennem vardır. Orada kendisine irinli su içirilecektir.

Mehmet Okuyan Meâli: Ardından da (o inatçı zorbaya) cehennem vardır; kendisine irinli su içirilecektir!

Muhammed Esed Meâli: Bunlardan her birini cehennem beklemektedir ve orada her birine azapla ağulananmış sudan içirilecek.

Mustafa İslamoğlu Meâli: (İş bununla bitmedi.) Onun ardından cehenneme vardılar: Onlara orada iğrenç bir sıvı sunulacak.

İbrâhîm Süresi 17:

Diyanet İşleri: Onu yudumlamaya çalışacak fakat boğazından geçiremeyecektir. Ona her yönden ölüm gelecek fakat ölmeyecek, arkasından da şiddetli bir azap gelecektir.

Bayraktar Bayraklı Meâli: Onu yudumlamaya çalışacak, fakat boğazından geçiremeyecek ve ona her yandan ölüm gelecek, oysa o ölecek değildir. Bundan öte şiddetli bir azap da vardır.

Mehmet Okuyan Meâli: Onu yudumlamaya çalışacak fakat neredeyse boğazından geçiremeyecektir. Ona her yandan ölüm gelecek, oysa o asla ölecek değildir. Bundan ötede ağır bir azap daha vardır.

Mustafa İslamoğlu Meâli: Onu (yutmak için) yutkunacak, fakat bir türlü yutamayacak. Derken ölüm(den beter bir hâl) her yandan gelip onu kuşatacak, ne ki o ölme imkânına kavuşamayacak. Ve onun arkasından, azap daha da ağırlaşacak.

Şimdi bu âyetleri kelime kelime inceleyelim

İbrâhîm Sûresi 16, 17:

16-

مَنْ وَرَأَاهُ جَهَنَّمَ وَيُسْقَى مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ

Min verâihî cehennemü ve yuskâ min mâin sadîd

- Min verâi hi : Arkasında, ardında, geçmişinde, cehaletinde,
Cehennem : Derin kuyu, cehaletin cehennemi,
Ve yuskâ : İçme, sulanma, faydalanma, beslenme,
Min mâin sadîd : Su, sudan, ilim, bilgi, irin, cerahat, kirlenmiş bilgi, hâli,

Meâli: "Geçmiş cehalet bildiklerinde kalıp, zorbalıklarda olanlar cehaletin ateşindedirler ve kendi cehaletlerinin kirli hâllerinden beslenirler."

Burada görüldüğü gibi, kişinin kendi cehaletinin kirliliğinde kalması ve buradan beslenmesi vardır.

Çoğu müellif, irinli su içecektir diye meâl etmiştir.

17-

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ
وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَأَاهُ عَذَابٌ غَلِيظٌ

Yetecerreu hu ve lâ yekâdu yusûguhu ve yetîhil mevtu min kulli mekânin ve mâ huve bi meyyit ve min verâihî azâbun galîz

Yetecerreu hu	: Onu yutmaya çalışır, hazmetmek, kabullenmek,
Ve lâ yekâdu	: Olmayacak, olamayacak,
Yusûgu hu	: Yutma, boğazdan geçme, o
Ve yetî hi	: Gelir, olur, o halde olur,
El mevtu	: Tevhîdden sapmışlık, idraksizlik, ölü gibi,
Min kulli mekânin	: Bütün her yerden, her yerde, her mekânda,
Ve mâ huve bi meyyitin	: Olmaz, o, o değil, ölüm, ölü,
Ve min verâi hî	: Onun arkasından, geçmiş, eski cehalet halleri,
Azâb galîz	: Azab, galiz, kaba, çirkin,

Meâli: "Onu yutmaya çalışırlar, onda başarılı olamazlar ve bütün her yerde bir idraksizlik, tevhitlen sapmışlık hâlinde olurlar, o ölümü anlayamazlar ve geçmişlerinden gelen, kaba çirkin o cehaletin sıkıntılarını takip ederler."

Bu âyetleri de incelediğimizde Allah'ı anlamaktan uzak olanlar, cehaletin sıkıntıları içinde yaşarlar.

Onlar ölü gibi yaşarlar, ölümün hakikatini anlamadan ölüp giderler.

Burada geçen mevt kelimesi birçok anlama gelir.

Mevt kelimesi şu anlamlarda kullanılmıştır.

1- Halk edilmemiş nutfe, sûret verilmemiş, ağacın tohumda bir öz olarak durması.

2- Tevhîdden sapmış, idraksiz, şuursuz, dalâlette olan kimse.

3- Toprağın verimsizliği ve nebatın azlığı, kıraç.

4- Ölüm, kişinin ölmesi.

5- Uyku durumu, sessizlik, açığa çıkmamış.

6- Hakk'a dönüş, ağacın tohumda gizlenmesi.

7- Doğuş öncesi durumu, ölüm sonrası durumu.

Şimdi İbrâhîm Sûresi 10. âyetten 20. âyete kadar âyetleri bir bütünlük içinde okuyalım.

İbrâhîm Sûresi:

10- Onlara hakikatleri gösteren dedi ki: Gökleri ve yeri yaratan Allah için şüphe mi edersiniz? Günahlarınızdan mağfiret bulmanız için, sizi hakikatlere davet ediyor ve size ölünceye kadar hakikatleri anlamanız için mühlet veriyor. Dediler ki: Sen de bizim gibi bir beşerden başka bir şey değilsin. Sen bizim atalarımızın da kulluk ettiği şeylerden bizi döndürmek istiyorsun. Öyleyse varlığın sahibi hakkında bize apaçık bir delil getir.

11- Onlara hakikatleri gösteren dedi ki: Biz de sizin gibi bir beşerden başka bir şey değiliz. Lâkin O'nun kulu olduğunu bilmek isteyen kimseler, kendilerini lütuflandıranın Allah olduğunu bilir. Biz varlığın sahibinden size bir şey getiren olamayız. Ancak yetkili olan Allah'tır. Mü'min olmak için, varlığın sahibi olan Allah'ı bilip, O'na teslim olun.

12- Biz neden varlığın sahibinin Allah olduğunu bilip teslim olmayalım. Bize hakikatin yolunu gösterendir. Elbette bize yapılmış olan eziyetlere sabredeceğiz. Varlığın sahibini bilip teslim olanlar, yalnız Allah'a teslim olurlar.

13- Hakikatleri görmemezlikten gelip örten kimseler, hakikatleri gösterenlere dediler ki: Muhakkak ki ya sizi bulduğumuz topraklardan çıkaracağız ya da bizim inançlarımız, geleneklerimiz, âdetlerimize döneceksiniz. İşte, elbette zalimler hakikatlerimizi bilemeyip helak olup giderler. Onlar kendilerinde, kendilerini vücûdlandıranın sunduklarını göremezler.

14- Elbette sizden zalimlik hallerini terk ettikten sonra Bizi anlayanlar, buldukları yerlerde bir rahatlık içinde olacaklardır. İşte bu, makamlara saygı duyan kimseler için ve Hakk'ın tecellilerine saygı duyanlar içindir.

15- Başarılı olmak isteyenler başarılı oldular. Zorbalıklarda olan herkes kendi bildiklerinde inat ettiler, kaybedenlerden oldular

16- Geçmiş cehalet bildiklerinde kalıp, zorbalıklarda olanlar cehaletin cehennemindedirler ve kendi cehaletlerinin kirli hallerinden beslenirler.

17- Onu yutmaya çalışırlar, onda başarılı olamazlar ve bütün her yerde bir idraksizlik, Tevhîdden sapmışlık halinde olurlar, o ölümü anlayamazlar ve geçmişlerinden gelen, kaba çirkin o cehaletin sıkıntılarını takip ederler.

18- Rabbini anlayamayıp hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin durumu şudur: Onların amelleri, fırtınalı bir günde rüzgârın bir külü savurması gibi savrulup gider. Edindikleri şeylerden onların hakikatleri anlamaya güçleri yetmez. İşte bu hakikatlerden uzaklaşıp bir dalalet içinde kalanların durumudur.

19- Bakıp da görmez misiniz? Gökleri ve yeri hakk ile halk edenin Allah olduğunu. Eğer siz isterseniz, eski bildiklerinizi yok edersiniz ve varoluş ile ilgili yeni düşünceler getirirsiniz.

20- Tüm değerlerin yüce sahibi olan Allah'ı anlamak için yapılan, bundan başka bir şey değildir.

Bir bütünlük içinde okuduğumuzda anlıyoruz ki insanlar; Allah'ı idrak etme içinde olmalıdırlar.

Yerlerin, göklerin halk oluşunu düşünmeliler, yaratıcının kim olduğunu idrak etmelidirler.

Ölü gibi yaşamamalılar, uyanık olmalıdırlar.

Çünkü bilmeliler ki cehenneme; cehaletin, dalaletin yoluyla varılır.

Cennete ise; irfâniyetin, Allah'a olan şahitliğin yoluyla varılır.

Cehennem kelimesi Fâtır Sûresinde şöyle meâl edilmiştir.

Fâtır Sûresi 36:

Diyanet İşleri Meâli: İnkâr edenler için ise cehennem ateşi vardır. Öldürülmezler ki ölsünler. Kendilerinden cehennem azabı da hafifletilmez. İşte biz her nankörü böyle cezalandırırız.

Süleyman Ateş Meâli: Nankörlere de cehennem ateşi vardır. (Orada) Onlara ne (ölümle) hükmedilir ki, ölsünler ve ne de onlardan cehennem azabı biraz hafifletilir. İşte biz her nankörü böyle cezalandırırız.

Tevhîd-i Kur'ân Meâli:

Fâtır Sûresi 36,37:

36- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise cehalet cehenneminin yakıcı hallerindedirler. Onlarda hakikatlere icabet etmek yoktur. Bu halde ölüp giderler. Onların sıkıntılarında bir hafifleme olmaz. İşte böylece hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Bizi anlamamanın karşılığında bu hallerde kalırlar.

37- O hallerde olanlar feryat ederler: Rabbimiz! Bizi bu hallerden kurtar, biz dosdoğru hakk yolunda çalışalım, başka ameller peşinde koşanlardan olduk, derler. Size bir yaşam vermedik mi? Varlığın yaratılışını düşünen kimseler gibi, varlığın yaratılışını düşünenlerden olmadınız. Size hakikatleri açıklayıp uyarılar geldi. Fakat siz zevklere daldınız. Artık zalimlik içinde olanlar için bir yardımcı da olmaz.

Evet, cehennem kavramı ile ilgili değişik meâlleri incelediğimizde anlıyoruz ki her müellif farklı bir şekilde çeviri yapmıştır.

Kur'ân'ın özü korkuya dayalı değildir.

Kur'ân, ilim ve edep üzere Allah'ı bilmeyi, O'na teslimiyet içinde olmayı tavsiye eder.

Kur'ân ilme ve edebe açılan bir kapıdır.

Kur'ân korkulara dayalı bilgiler sunmaz.

Kur'ân, hakikate açılan kapıdır.

Korkuya dayalı bir beyin asla hakikate erişmez.

Kur'ân'da korkunun Allah'tan değil, şeytani hallere dayalı kişilerden geldiği belirtilir.

Kur'ân'ı dikkatlice incelediğimizde anladık ki korkuyu veren şeytani hallerde olanlarmış, yâni şeytanlaşmış kişi imiş.

Toplumda anlatılan bilgileri çok iyi süzmek gerekir.

Hazreti Muhammed'e isnat edilen sözlerin doğruluğunu çok iyi analiz etmek gerekir.

Mesela, Hazreti Muhammed'e atfedilen bu söz ne kadar doğru olabilir?

"Ey kadınlar cemaati! (Allah yolunda) sadakada bulunun, istiğfarı çok yapın. Zira ben siz kadınların cehennemde çoğunluğu teşkil ettiğini gördüm."

Oysa Hazreti Muhammed'in şöyle bir sözü de kitaplarda geçer:

Cennet kadının-ananın ayağı altındadır

İncelediğimizde bu iki söz birbirine uymuyor.

Peki, doğrusu nedir?

Saf, güzel beynimiz korkuya sarılı bir şekilde büyütüldü.

Kâmil kimselerden olan Rabiâtü'l Adeviyye'nin güzel bir sözü vardır: "Allah'ım cehennem korkusu ile ibadet ediyorsam beni cehennemde yak. Cennet için ibadet ediyorsam beni cennetinden mahrum bırak. Ama senin rızan için ibadet ediyorsam, kendini benden mahrum etme."

Kâmil insanlar cehennemden korkmamışlar, cennet beklentisi içinde de olmamışlardır.

Onlar sadece hakikatleri anlamak istemişlerdir.

İşte cehennem korkusu toplumda her cemaatte anlatılmış ve o korku beyinlere işlemiştir.

Eski toplumlarda da cehennem korkusuna rastlıyoruz.

Hemen hemen her inanç grubunda cehennem inancına rastlanır.

Hemen hemen her inanç grubunda, cehennem kötülerin gireceği yer olarak anlatılır.

Cennet iyilerin gireceği yer olarak anlatılır.

Bunların altında toplumda görülen kötülüklerin sona ermesi, kimsenin kimseye kötülük yapmaması mücadelesi olabilir mi?

Kötülük yapan bir kimse, içsel huzursuzluğa kapı açıyor olabilir mi?

Yani zalim kimse, kendini yaptıkları ile bir içsel ateşin içine atıyor olabilir mi?

Peki, cehennem denilen şeyin aslı nedir?

Cehennem kötülere verilen bir karşılık mıdır?

Cehennem hep kötülük yapanların gireceği yer olarak tasvir edilmiştir.

Cehennem kelimesi eski İbranicede "gehinnom-cehinnom-gehennem" kelimesinden gelir diye bilinir.

Cehinnom; hinnom vadisi, alev gölü anlamında çevrilmiştir.

Bu konuda bazı bilgiler şöyledir.

Eskiden İsrail krallığı'nda yaşayan insanların, çocuklarını molek adlı puta kurban olarak sundukları bir yerdi.

Kız ve erkek çocukları, hinnom vadisinde alev gölüne, diri diri ateşe atılarak kurban edilirdi.

Günah işleyen günahkârlar, burada ateşte diri diri yakılırdı.

Molek isimli put adına günahkârlara çeşitli işkenceler yapılırdı.

Molek, Arapçada Mâlik anlamındadır.

Görüldüğü gibi, masum çocukların alev gölüne kurban olarak atılması bilgisi vardır.

Bir de günahkârların alev gölüne diri diri atılması vardır.

Bunlar aktarılan bilgilerdir.

Bu bilgiler Tevratta da geçer ve Tanrı'nın buna onay vermediği bildirilir.

Tevratta ki bölüm şöyledir.

Yeremya 7: 30-31

30-"Yahuda halkı gözümde kötü olanı yaptı, diyor RAB. Bana ait olan bu tapınağa iğrenç putlarını yerleştirerek onu kirlettiler."

31- "Oğullarını, kızlarını ateşte kurban etmek için Ben-Hinnom Vadisi'nde, Tofet'te puta tapılan yerler kurdular. Böyle bir şeyi ne buyurdum ne de aklımdan geçirdim."

Tevratta açıklandığı gibi, Tanrı böyle bir şey sunmadı diye bildirilir.

Hinnom vadisi aynı zamanda gözyaşı vadisi olarak da bilinir.

Tevratta, hinnom vadisinde, Tanrı adına yapılan, ateşe atılıp insanların yakılması, Tanrı'nın buyruğu değildir diye bildirilir.

O günün toplumunun inancını, iyi analiz etmemiz gerekir.

Kötülerin cezalandırılmasının altında yatan maksadı, iyi bilmemiz gerekir.

Kötülük yapanlar cehenneme atılır bilgisi, bu devirlerden gelmiş olabilir mi?

Kötülük yapan kimse cehenneme atılacak diye anlatılmasının sebebi ne olabilir?

İnsan iyi biri mi olmalı, yoksa zalim biri mi olmalı?

Zalim bir kimse huzura erişebilir mi?

Kişi kendi yaptığı kötülüklerle, düştüğü huzursuzluğun, sıkıntının, stresin, kaygının, karamsarlığın, kavgacı hâlinin, saldırganlığın tüm duyguları cehennem diye adlandırılmış olabilir mi?

Evet, cehennem korkusu bir zamanlar kötülükler olmasın diye, kimse zalimlik yapması diye, Kâmil kimseler tarafından topluma anlatılmış olabilir mi?

Cehennem ne olduğu çok iyi bilinmelidir.

Elbette çocukların, cehennem korkusu, Allah korkusu ile büyütülmesi hiç doğru değildir.

Şimdi inanç gruplarında cennet beklentisi konusunu inceleyelim.

CENNET BEKLENTİSİ

Her inanç grubunda cennet beklentisi vardır.
Eski toplumlarda da cennet beklentisi vardır.
Cehenneme düşmeyelim, cennete gidelim inancı tüm inanç-
larda vardır.

Çok tanrılı inançlarda da cennet inancı ve beklentisi vardır.
Tek tanrılı inançlarda da cennet inancı ve beklentisi vardır.
Eski Mısır kayıtlarında da bu beklentileri görüyoruz.
Onlarda da günahların ve sevapların tartımı vardır.
Kötüler cehenneme gider, iyiler cennete gider inancı vardır.
Antik Mısır Ölüler kitabından alıntı şöyledir. (Çeviren Suat
Tahsuğ)

Çünkü, cehenneme veya cennete gönderilmeden evvel ölü-
nün kâlbî, yani vicdanı, tanrıların terazisine konulup tartılıyor
ve hükümlendiriliyordu.

Timsah ağızlı, su aygırı karınlı, metinlerde adı <müstekreh
hayvan>,<ruh Yiyicisi> olarak geçen bir canavar terazinin ya-
kınında, ağzı sulanarak bekliyordu.

Geri dönülmez yargıyı bildiren ölümler tanrısı Osiris yönünde,
bakışlarını yumuşatıyordu.

Her biri Eski Mısır'ın Zambak ve Papirüs çifte krallığının
bir vilâyetini (Nomark; Vali Hakimler), aynı zamanda insanların
işlediği dince kararlaştırılmış (canonique) kırk iki günahtan
birini temsil eden kırk İki adâlet tanrısı, topukları üzerine
çökmüş, mahkeme önünde kendini temize çıkarması gereken
ölüyü sorguya çekiyorlardı.

Bu bütün cenaze papirüsleri üzerine resmi yapılan ünlü rûhun tartılması (Psychosta- sie) sahnesidir.

Ölü o zaman, Thot'un önünde olumsuz itiraf denilen şeyleri söylemek zorundaydı. Thot, hiç bir ejiptologun keşfedemediği sebeplerden İbis ve maymun (babouln: şebek) ile temsil ediliyordu.

Gizli kitapların sahibi idi. Kendi yaşamının milyonlarca yüzyıl süreceğini beyan etmişti (CLXXV. Bab). Thot, Osiris'in yeryüzündeki düşmanı domuzu, öbür dünyadaki düşmanı Apophis Yılanı'nı kovdu.

Evet, teraziyi dikkatle izleyen Thot ve çakal kafalı Anubis önünde;

İnsanlara karşı günah İşlemediğini, tanrıların hoşuna gitmeyecek hiç bir şey yapmadığını,

Hiyerarşiye (silsile-i merâtibe; mevki sıralanışına) saygılı olduğunu,

Ne öldürdüğünü, ne de öldürmek için emir verdiğini,

Kimsenin ıstırabına sebep olmadığını,

Mabetlere bırakılması gereken yiyecek ve tütsüleri gizliden ölçerek hırsızlık yapmadığını,

Ölülerin yiyecek ve içeceğinden çalmadığını,

Kutsal yerlerde cinsi fiilde bulunmadığını,

Komşusunun toprağını çalmak için yanlış ölçü kullanmadığını,

Uzunluk ölçülerini yanlış tutmayıp terazide hileli ağırlık kullanmadığını,

Tanrıların kuşlarını veya kutsal göllerin balıklarını çalmadığını,

Teb Amon'unun sürülerine zarar vermediğini,

Mabetlerin hâzinesine bırakılması gereken gümüş külçelerini yanlış saymadığını beyan ederek ölü, kendini temize çıkarmalıydı.

Eli bıçaklı kırk iki tanrı önünde, Thot ve Anubis önünde göğsünü yumruklardı:

«Tabi, derdi; hayatımı iyilik etmek için kullandım ve size yalan söylemeksizin, ebedi ve sevgili tanrılar, kendimi meth

edebilirim, çünkü en İyiler arasında en iyi idim; zayıf olanları besledim.

Susuz olana gün ortasında su verdim; hiç bir şeyi olmayana balık kayığımı ödünç verdim.

Osiris, Thot ve Anubis önünde göğüslerini yumruklayan bu ölüler, ne kadar doğru, ne kadar iyilermiş!

Öbür dünyada onlara inanacak olursak hepsi yetim babası, dulun dayanağı, şanssızların yardımcıları imişler!

«Heliopolis'e yemin ederim, hiç günah işlemedim! Kher Âoua'nın alev taşıyıcısına yemin ederim, hiç çalmadım!

Hermopolis'in burnuna yemin ederim, hiç aldatmadım!

Gölge yiyicisine (ruhları yok eden anlamına) yemin ederim, insan öldürmedim! Gökün çift aslanına yemin ederim!

Zahire çalmadım! Herakleopolis'in kemik kırıcısına yemin ederim!

Mabedin servetini yağmalamadım!

Akrabalarımı gömdüm.

Hizmetkârlarımdan hiç birinin kızını esir etmedim.

Kutsal hayvanlardan olan gökyüzünün akbabalarını besledim.

Doğduğumdan beri bir defa bile, hâkim önünde dayak yemedim ve bir ölünün rûhunu ürkütecek hiç bir işaret çizmedim; temiz olmayan şeyleri davet edebilecek bir şekil de çizmedim.»

Mezarlarına girmeden evvel, adalet tanrıları önünde çok günahsız olan bu ölüler, bu dünyada yalnız doğrulara tanınan bir hak olarak üzerinde kâtiplerin kazıdığı, aşağıdaki sözcüklerden ibaret bir kitabeyi, taşıyan mezar taşlarını diktirmeye özen gösterirler:

«Bu yerden geçen biri, müteveffâ (ölmüş) falancayı hatırlasın.

Bu taşı okuyan, okuması yoksa başkasına okutan, ölünün ruhu için bir armağan olan duayı okusun». (Jean Capart çevirisi.)

Batı kapılarının, temize çıkmışlarsa, önlerinde açıldığını görecek ölülerin olumsuz İtiraflarının gerisini izleyelim: boyunlarında XX. Bab'm bir kopyası asılı, Nil kıyılarında, firavun inciri ağaçlarının (Syco- morre; Ficus sycomorus) altında serinlemek İçin, güneşe (gündüze) çıkabilirler, gökyüzü tanrıçası Nout'un yarattıklarından yeniden tat alabilirler.

«Size şükürler olsun, ey tanrılar!

Siz ki Mısır toprağından gelenin kokusunu; mumyalandıktan ve gömüldükten, İkinci bedenini oluşmasını, iç varlığın dışa çıkıp görünür hale gelmesini sağlayan sihirli merhemi süründükten sonra, Ra'nın ruhu olan Herakliopolis'in zümrüdü ankâ kuşu gibi (phoenix) temizlenip karşınıza çıkanı tanırırsınız.

Size şükürler olsun, ey Amenti kapılarının ardında yaşayan Osiris peştemalları giyinmiş tanrılar, siz ki benzerlerini öldürdükleri, mabetlerin avlularındaki hayvanları çaldıkları, yalnızlıklarında saf olmadıktan veya nehrin sularını pislettikleri için organları çürüyüp kokanları tanırırsınız.

Tanrısal ruhlar, köpek başlı ruhlar, sizlere ebediyen şükürler olsun!

Ben ki karşınıza çıkmadan ölmüş ve yeniden doğmuş, bedenimin yıkanıp sargılara sarıldığını, gözlerime antimuan sürüldüğünü görmüştüm.

Bilirsiniz ki yumurtayı oluşurken kırmamışım, Mendes tekesi üzerine yemin etmemiş, Abydos'ta Ptah - Tatenen'in adını anmamışım.

Beni kurtarınız!

Beni yanınızda tutun, çünkü nefesim saf, kâlbim saf, ellerim saftır ve beni görenler şöyle der: «Ey saf olan sen, hoş geldin! rûhun aşağı dünyada sükûnet içinde olsun...

Hoş gelmiş ol; çünkü iç organlarını maat gölünde yıkadın; ey saf olan sen, Osiris'in, Amenti boğasının, Osiris Neberdjer'in,

omurgası evrenin mihverisi olan Osiris Djedi'nin karşısına çıkabilirsin.»

Piramit metinlerinde yazılmıştır; çok sonraları ortodoks hıristiyanların kutsal kitaplarında yazılmış olduğu gibi: Salihlere (Doğrulara) değerlenme (izzet:: gloire); çünkü onlar Cennette ışık saçan yıldızlar gibi olacaklar..

Amenemhet'in mezarında bulunmuş ve Jean Capart tarafından çevrilmiş, yakınlarının bizzat ölüye hitap ettikleri şu dua ne kadar güzeldir:

«Heykellerin mihraplarında ebediyen kalsın...

Bedenin nekropoldeki mezarında sabit dursun..

Batı güzelliklerinle sevensin...

Batı dağından arzunca çıkıp girebilesin...

Önünde Öbür dünya kapılarının ardına kadar açıldığını göresin...

Dağda yükseldiği zaman Râ'ya tapabileceğin...

Ve ufku eşliğinde dinlenirken onu yüceltebileceğin...

Etrâfı ebedi bahçelerle çevrili gök havuzunun kıyılarında her zaman gezebileceğin...» (Alıntının sonu)

Görüldüğü gibi antik Mısır'da da cennet ve cehennem inancı vardır.

Onlarda da iyiler cennete gidecektir, kötüler cehenneme gidecektir, inancı vardır.

Sümerlilerde de cennet cehennem inancı vardır.

Orada da kötüler cehenneme girecek, iyiler de cennete girecek diye inanılırdı.

İslam inancında da cennet inancı ve cennet beklentisi vardır.

Genelde ölümden sonra girilecek yer olarak inanılır.

Tirmizi'den Ahmet b. Hammel'den aktarılan bilgiler şöyledir.

Cennete gireceklerin, isteklerinin anında gerçekleşeceğine inanılır.

Cennete giren kişi, aklından neyi geçirse hemen olacağına inanılır.

Mesela, birisinin canı kuş eti isteyecek ve hemen kızartılmış olarak kuş önüne konacaktır, diye sözler aktarılır.

Cennet ehli bundan istediği kadar yiyecek, doyacak, sonra da kuşun kemiklerini bir araya getirecektir. Kuş Allah'ın izniyle yeniden dirilecek, uçup gidecek ve Cennet'te otlanmaya devam edecektir.

Bir başka adam Cennet'te ziraat yapmak için Rabb'inden izin isteyecek.

Rabbi ona diyecek ki: "Sen arzuladığın hâl üzerine değil misin?"

O da şöyle diyecek: "Evet. Fakat ben ziraati seviyorum." Ona izin verilecek, hemen tohum ekecek bir anda ekin verecek, büyüyecek, harmanı yapılp dağlar gibi mahsul yığılacak.

Bir başka aktarılan bilgi de şöyledir:

İlahiyatçı Ali Rıza Demircan "İslama göre cinsel hayat" kitabında cenneti şöyle tasvir etmiştir.

Cennette bekar kişi kalmayacaktır.

Cennetliklerin en alt derecesine günde 72 kadın verilecektir.

Tam mü'min ise günde 100 bakire ile cinsi münasebette bulunacaktır.

Cennette kadınlar cinsi münasebette bulunduktan sonra yine bakire olacaklardır.

Cennette erkeğe 100 erkek kuvveti verilecektir.

Cennete girenler 33 yaşına döndürülecektir.

Cennetteki erkekler, cennette vücûdları kılsız, yüzleri sakalsız, gözleri sürmeli olarak gireceklerdir.

Cennete giden kadın, dünyada din uğruna şehit olan erkeklere verilecek, fakat kadın orada beş erkek isteyemeyecek,

sadece bir erkek isteyecek ama o adamın 5 erkek gücü olacak, ona her türlü zevki tattıracak.

Cennete giden erkeklerin cinsel uzuvları eğilmez, hep dik kalır.

Erkek, hem karısıyla, hem de hurileriyle sabahtan akşama kadar sürekli cima (seks) yapabilecek.”

Ali Rıza Demircan hoca TRT1’de Pelin Çift hanımın yönettiği bir programa katılmış ve bunları söylemiştir.

Pelin hanım da çok şaşkına dönmüş, dudaklarını ısırmıştır.

Tezkiretü’l-Kurtubî’de (326/555) geçen başka bir rivâyet şöyledir.

Bir başka hadislerinde de, “Şüphesiz ki Cennet’te bir çarşı vardır. Fakat orada hiçbir şeyi satın almak ve hiçbir şeyi satmak yoktur.

Ancak erkekler ve kadınların sûret ve şekilleri vardır.

Binaenaleyh Cennet ehli, orada hangi kılığı isterse ona girecektir.

Cennet’teki çarşılarda türlü güzellikte kadın erkek sûretleri olduğu ve isteyeninin istediği o sûretlere girebileceği, elbise değiştirir gibi, kendisinde bazı değişikliklere gidebileceği ve bununla keyif alacağı da bazı rivâyetlerde mevcuttur.

Bir hadiste Efendimiz, Cennet ehlinin birbirleri ile çarşılarda karşılaşp hoşbeş edeceklerini de haber vermektedir: “Muhakkak Cennet’te öyle çarşılar var ki, orada alışveriş yoktur.

Fakat Cennet ahalisi oraya vardığı zaman taze ve parlak inci ve misk toprak üzerine yaslanarak otururlar.

Dünyada oldukları gibi o Cennetlerde tanışırlar.

Dünyada nasıl olduklarını ve Rabbilerine ibadetlerinin nasıl olduğunu, geceleri nasıl

ihya ettiklerini, gündüzleri nasıl oruç tuttuklarını, dünyanın zenginliği ile fakirliğin nasıl olduğunu, ölümün nasıl olduğunu ve nasıl Cennet ahalisinden olduklarını konuşup müzakere (ve sohbet) ederler.”

Bu rivâyette geçen sırları çok iyi anlamak gerekir.

Mesela şu rivâyet; “ancak erkekler ve kadınların sûret ve şekilleri vardır. Binaenaleyh Cennet ehli, orada hangi kılığı isterse ona girecektir” çok iyi anlaşılmalıdır.

Hazreti Muhammed öncesi şiirlerde, cennet ve cehennem inancını görürüz.

Cennet ehli kimlerdir?

Yaşarken cenneti hissedener kimlerdir?

Böyle kimselerin duygu ve düşünceleri, hâl ve hareketleri nasıldır?

Cennet ehli, Hakk'ın cemâline ermiş kişidir.

Cennet ehli, ilâhî huzura erişmiş kişidir.

O kişi bilir ki kadın gibi görünende de erkek gibi görünende de Hakk'ın vechi vardır.

Bu nazarla bakan, sûretlerin ardına bakar ve Hakk'ın sîretinin semme vechûllah elbisesini giyinir.

“Cennet ehli, orada hangi kılığı isterse ona girecektir” denilmesinin hikmeti budur.

Çünkü cennet ehli bedenden geçmiş, Allah'ın rûhuyla rûhlanmış, Allah'ın nûruyla nûrlanmıştır.

Onlarda cinsiyet boyutu yoktur, onlar ünsiyet nûrunun elbisesini giymişlerdir.

Onlar varlığın özüyle özlenmişlerdir.

İşte onlar insan makamına ermiş, her varlığın özünde Hakk ile Hakk'a karışmış kimselerdir.

Onlar sûretlerden geçmiş, sûretlerin ardında olan deryaya karışmışlardır.

İşte onun için onlar, kadın ya da erkek tenlerinin ardında olan Hakk deryasına karışmış kimselerdir.

Yine cennet beklentilerinden biri olan, “cennette memeleri yeni tomurcuklanmış kızlar verilecek” inancını inceleyelim.

Cennette memeleri yeni çıkmış kızlar verilecek diye çevrilen meâller de çok rahatsızlık vericidir.

Biz kızın memeleri 6-7-8 yaşlarında tomurcuklanır.

Bu nasıl bir inançtır ki erkeklere memeleri tomurcuklanmış sayısız kızlar verilecek diye çevrilen meâlleri kimse sorgulamaz.

Yapılan çeviriler doğru mu diye kimse düşünmez.

Ve bilhassa meâl yapanlar nasıl olur da böyle meâller yaparken rahatsız olmazlar?

Peki o âyetlerde kız çocukları kelimesi var mıdır?

Memeler kelimesi var mıdır?

Tomurcuklanmış meme kelimesi var mıdır?

Mekkeli müşriklerin inancı nasıl olur da meâllere yansır.

Şimdi Nebe Sûresi 33. âyeti inceleyelim.

Önce yapılan meâllerden örnekler verelim.

Abdülbaki Gölpinarlı Meâli: Ve memeleri yeni sertleşmiş yaşıt kızlar.

Bayraktar Bayraklı Meâli: 31,32,33,34. Allah'a saygı duyanlar için umdukları yer, muhteşem bahçeler ve bağlar, müthiş uyumlu harika eşler ve dolup taşan kadehler vardır.

Diyanet İşleri Meâli (Eski): 31,32,33,34. Doğrusu, Allah'a karşı gelmekten sakınanlara kurtuluş, bahçeler, bağlar, yaşıtılar ve dolu kadehler vardır.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): 31,32,33,34. Şüphesiz Allah'a karşı gelmekten sakınanlara bir kurtuluş, bahçeler, üzümler, kendileriyle bir yaşta, göğüsleri çıkmış genç kızlar ve dolu dolu kadehler vardır.

Diyanet Vakfı Meâli: 31, 32, 33, 34. Şüphesiz takvâ sahipleri için umulanı buldukları yer, bahçeler, üzüm bağları, göğüsleri tomurcuk gibi kabarmış yaşıt kızlar, içki dolu kâseler vardır.

Hasan Basri Çantay Meâli: Memeleri tomurcuklanmış bir yaşıt kızlar,

Mehmet Okuyan Meâli: Uyumlu (olgunlaşmış üzüm) taneleri.

Mustafa Çavdar Meâli: Yeni tomurcuklanmış taptaze meyveler.
Süleyman Ateş Meâli: Göğüsleri tomurcuklanmış yaşıt kızlar.
Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Göğüsleri turunc gibi yaşıtlar,
Mustafa İslamoğlu Meâli: Dahası, dengi dengine gözalcı eşler...
Meâlleri incelediğimizde görüyoruz ki genelde, memeleri
yeni tomurcuklanmış kızlar verilecek diye meâl ediliyor.

Diyanet kendi içinde, eski ve yeni çeviride birinde sadece
“yaşıtlar” ki yaşıtlardan maksat ne belli değil...

Yeni çeviri de ise “göğüsleri çıkmış genç kızlar” diye çeviri
yapılmış.

Bazı müellifler ise; taze meyve, olgunlaşmış üzüm diye
çeviri yapmışlardır.

Memesi yeni tomurcuklanmış kız ile taze meyve ya da üzüm
diye yapılan çeviriler birbirine uyuyor mu?

Bu farklılık müelliflerin kendi bakış açılarını yansıtıyor.

Kelimenin asli anlamı nedir bu mutlaka bilinmeli ve ona
göre çeviri yapılmalıdır.

Tüm müelliflerin en büyük sorumluluk alanı öncelikle budur.

Şimdi Nebe Sûresi 33 âyeti kelime kelime inceleyelim.

Nebe Sûresi 29-36

29-

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا

Ve kulle şeyin ahsaynâhu kitâbâ

- Ve kulle şeyin : Her şeyi, bütün her şey,
Ahsaynâ hu : Saydık döktük, sunduk, güzellik içinde,
gösterdik,
Kitâbâ : Kitâb, varlık kitâbı, beden kitâbı,

*Meâli: “Bütün her şeyin hakikatlerini varlık kitâbında say-
dık döktük.”*

30-

فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا

Fe zûkû felen nezîdekum illâ azâbâ

- Fe zûkû : Bundan sonra, haydi, artık, tadın, hissetmek,
zevk, öfke,
Fe len nezide kum : Artış yok, değil, artış, çoğalmak, siz,
İlla azaben : Ancak, sadece, sıkıntı, azap,

Meâli: "Bundan sonra cehaletin hissiyatında olanların ancak sıkıntılarında başka bir şeyi artmaz."

31-

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا

İnne lil muttekîne mefâzâ

- İnne li el muttakîne : Muhakkak, muttakiler için, fenalardan
sakınan,
Mefâzen : Korunma, mutluluk, kurtuluş, feyz

Meâli: "Muhakkak ki fena hallerden sakınanlar için feyz vardır."

32-

حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا

Hadâika ve anâbe

- Hadâika : Bostan, bahçe, ortaya çıkmış güzellikler, hakikatler,
tecelliler,
Ve anâben : Üzüm bağı, üzümleri tutan dal, tüm varlığı tutan
Zât,

Meâli: "Tecellileri ve tüm varlığı tutan Zâtı anlamak vardır."

33-

وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا

Ve kevâibe etrâbâ

Ve kevâibe : Tomurcuk, taneler, göz alıcı güzellikler, tecelli etmiş,
Etrâben : Eşit, aynı, benzer, denk, bir, birlik içinde olmak
şuuru,

Meâli: "Göz alıcı güzellikler ve birlik şuuru vardır."

34-

وَكَأْسًا دِهَاقًا

Ve kesen dihâkâ

Ve kesen : Kadeh, bardak, cam, gönül,
Dihâkan : Dolu, mutlu olmuş, huzur bulmuş, anlamış gönül,

Meâli: "Hakikatleri anlamış gönüller vardır."

35-

لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَابًا

Lâ yesmeûne fihâ lagven ve lâ kizzâbâ

Lâ yesmeûne : Yok, işitmek, işitmezler, duymazlar,
Fîy-hâ lagven : Orada, o halde olan, boş söz, faydasız, hata,
Ve la kizzâben : Yok, yalan, yalanlarda kalmak,

Meâli: "O halde olanlarda boş söz duyma yoktur ve yalan yoktur."

36-

جَزَاءَ مَنْ رَبَّكَ عَطَاءَ حِسَابًا

Cezâen min rabbike atâen hisâbâ

Cezâen	: Karşılık, ceza,
Min rabbi-ke	: Rabbinden,
Atâen	: Bir lütuf, bağış, ihsan, hakikatlerin lütüfu,
Hısâben	: Hesap, yaptıklarının karşılığı, araştırmak, incelemek,

Meâli: "Hakikatleri araştırmanın karşılığı olarak Rabbinin lütufları vardır."

Kelime kelime incelediğimizde, takva sahiplerinin erişeceği lütuflar belirtilir.

Yoksa memeleri yeni çıkmış kızlar diye bir durum yoktur.

Zaten âyette; "kevâibe etrâbâ" ne meme kelimesi vardır, ne de kız çocuğu kelimesi vardır.

Arapçada kız çocuğu kelimesi, binti kelimesidir, benat kelimesinden gelir.

Meme kelimesi ise, sedy, esdaâ kelimesidir.

Ve kevâibe	: Tomurcuk, taneler, göz alıcı güzellikler, tecelli etmiş, üzüm tomurcukları, üzümü tutan salkım,
Etrâben	: Eşit, aynı, benzer, denk, bir, birlik içinde olmak şuuru,

Görüldüğü gibi Nebe Sûresi 33. âyette, ne kız çocuğu ne de meme kelimesi vardır.

Şimdi âyeti bütünlük içinde inceleyelim.

Nebe Sûresi 29....39:

29- Bütün her şeyin hakikatlerini varlık kitâbında saydık döktük.

30- Bundan sonra cehaletin hissiyatında olanların ancak sıkıntılarında başka bir şeyi artmaz.

31- Muhakkak ki fena hallerden sakınanlar için feyz vardır.

32- Tecellileri ve tüm varlığı tutan Zâtı anlamak vardır.

33- Göz alıcı güzellikler ve birlik şuuru vardır.

34- Hakikatleri anlamış gönüller vardır.

35- O halde olanlarda boş söz duyma yoktur ve yalan yoktur.

36- Hakikatleri araştırmanın karşılığı olarak Rabbinin lütufları vardır.

37- Göklere ve yeri ve onlarda olan her şeyi vücûdlandırıran, bütün varlığı nûruyla saran O'dur. Tüm varlıktan O'ndan başka hitap edip duran yoktur.

38- Bütün her şey her an O'nun Ruhundandır ve her varlıktaki güç O'dur. Her şeyde yetkili olanı, tüm halkı nûruyla saranı anlayan ve hayr üzere olan kimse, hakikatlerden başka bir şey konuşamaz.

39- İşte bunları anlayan her zaman hakikatler üzere olur. Bundan sonra kim isterse sadece Rabbinin hakikatlerine sarılır, sadece O'na döner.

Dikkatlice incelediğimizde anlıyoruz ki kötü hallerden sakinler nice himmete ereceklerdir.

Tüm varlığın sahibini bileceklerdir.

O'na teslimiyet içinde olacaklardır.

Ve bu teslimiyet nice güzelliklere kapılar açacaktır.

İşte memeleri yeni tomurcuklanmış kızlar verilecek diye meâl yapılması kelime kelime incelediğimizde doğru değildir.

Mekkeli müşriklerin inancını meâllere yansıtmak hiç doğru değildir.

Şimdi dullar bakireler verilecek diye çevrilen meâlleri inceleyelim.

Tahrîm Sûresi 5:

Abdülbaki Gölpınarlı Meâli: Umulur ki sizi boşarsa Rabbi ona, sizin yerinize sizden de hayırlı Müslüman, inanmış itaatli, tövbekar, ibadette bulunan, ömrünü itaatle geçiren dul ve kız eşler verir.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Eğer o sizi boşarsa, Rabbi ona, sizden daha hayırlı, müslüman, inanan, sebatla itaat eden, tövbe eden, ibadet eden, oruç tutan, dul ve bakire eşler verebilir.

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: Eğer o sizi boşarsa belki de Rabbi ona, sizden daha hayırlı, kendisini Allah'a teslim eden, inanan, gönülden itaat eden, tevbe eden, oruç tutan dul ve bakire eşler verir.

Elmalılı Meâli (Orijinal): Gerekki rabbi, şayed o sizi boşarsa, yerinize ona sizlerden daha hayırlı zevceler verir öyleki müslimeler, mü'mineler, kaniteler, tâibeler abideler, saimeler, seyyibler ve bâkirler

Kur'an Yolu (Diyaret İşleri): Eğer sizi boşayacak olursa rabbi ona, sizin yerinize sizden daha iyi olan, Allah'a teslimiyet gösteren, yürekte inanan, içtenlikle itaat eden, tövbe eden, kulluk eden, dünyada yolcu gibi yaşayan, dul ve bâkire eşler verebilir.

Mehmet Okuyan Meâli: O sizi boşarsa, Rabbi ona, sizden daha hayırlı, (Allah'a) teslim olan, iman edip güvenen, (Allah'a) boyun eğen, (Allah'a) yönelen, ibadet eden, seyahat eden, dul veya bakire eşler verebilir.

Şimdi Tahrîm Sûresi 5. âyeti kelime kelime inceleyelim.

5-

عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَنَّ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا
مِّنْكَنَّ مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ
سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا

Asâ rabbuhû in tallakakunne en yubdilehû ezvâcen hayren min kunne muslimâtin mü'minâtin kânitâtin tâibâtin âbidâtin sâihâtin seyyibâtin ve ebkârâ

Asâ rabbu hu : Belki, umulur, Rab, vücûdlandıran, o, o kimse,

İn talak kunne : Eğer, şâyet, boşadı, bıraktı, eski halini bıraktı, sizden,

En yubdile-hû	: Ona değiştirmesi, onun değişmesi, kendini değiştirmesi,
Ezvâcen	: Birlikte olanlar, denkler, eşler, sınıflar, türler, arkadaş,
Hayren min kunne	: Hayırlı, iyi, faydalı, yararlı, güzel haller, sizden,
Muslimâtin	: Teslim olma yolunda olan, barışa gelen,
Muminâtin	: Mü'minlik yolunda olanlar,
Kânitâtin	: Sâdık, itaat eden, boyun eğen,
Tâibâtin	: Temizlenenler, temiz olmak isteyen,
Âbidâtin	: Kul olanlar, yakınlaşanlar, kulluk idrakinde olanlar,
Sâihâtin	: Seyahat eden, arayan, yolcu, hakikate yolculuk eden,
Seyyibâtin	: Daha önceki halinden kopmuş, ayrılmış, boşanmış,
Ve ebkâren	: Bâkir, yeni, tertemiz olan, el değmemiş,

Meâli: "Eğer sizden; eski hâllerini bırakıp, Rabbini anlamak isteyen bir kimse olursa, o aynı yolda olan kimselerle bir değişim içinde olur. Sizden güzel haller içinde olanlarla, teslim olma yolunda olanlarla, mü'minlik yolunda olanlarla, itaat edenlerle, temizlenenlerle, kulluk idrakinde olanlarla, hakikat yolu üzere olanlarla, daha önceki cehalet hallerinden ayrılmış olanlarla ve tertemiz olanlarla birlikte olur."

Tahrîm Sûresi 4,5,6:

4- Eğer kâlbleriniz hakikatlerden meyledip kayarsa, Allah'a tövbe edin. Eğer birbirinize yardım ederseniz, o yardım arayan muhakkak ki Allah'ın yardımını bulur. Onun, aşkla hakikati arayan temizlenmiş aklı ve kâmil kimseler ve mü'minler ona yardımcı olur ve böylece o her varlıktaki gücü, apaçık görünen varlığı anlar.

5- Eğer sizden; eski hallerini bırakıp, Rabbini anlamak isteyen bir kimse olursa, o aynı yolda olan kimselerle bir değişim

içinde olur. Sizden güzel haller içinde olanlarla, teslim olma yolunda olanlarla, mü'minlik yolunda olanlarla, itaat edenlerle, temizlenenlerle, kulluk idrakinde olanlarla, hakikat yolu üzere olanlarla, daha önceki cehalet hallerinden ayrılmış olanlarla ve tertemiz olanlarla birlikte olur.

6- Ey iman edenler! Kendinizi ve yakınlarınızı; zorbalık hallerinden, merhametsiz davranışlardan, tüm varlığı idare edeni anlamaya karşı duygusuz, ilgisiz hallerden ve insanları yakan cehalet ateşinden koruyun. Allah'a itaatsiz olmayın. Her varlıktaki işleyişi anlayın ve sorumlu olduğunuz şeyleri yapın.

Âyetler incelendiğinde görülecektir ki erkeğe dul ya da bakire verilecek değildir.

Hakikat yolu üzere olan ister kadın ister erkek olsun, onların birbirine yardımları olur.

Gönüller tertemiz olduğunda onlara nice hakikatler nasip olur.

Gönül bâkir olduğunda Meryem boyutu tecelli edecektir.

Bâkirlik boyutu, Allah'ın tertemiz lütuflarıdır.

Allah'ın tertemiz lütuflarına erişen Meryem olacaktır.

Ve ona İsâ lutfedilecektir.

Meryem olmak, "fenâ fillâh" olmak sırrıdır.

Meryem olmak, gönülleri tertemiz eylemektir.

Meryem olmak, kendine varlık nisbet etmemektir.

Meryem olmak, vücûdunu tutan Hakk'ta fâni olma sırrıdır.

Meryem makamına eren, İsâ makamına erer.

Onun için Meryem'e bâkire Meryem denilmiştir.

Gönül temizlenmeden yâni bâkir olmadan Meryem makamına erişilmez.

İşte, bâkir kelimesini çok iyi anlamalıyız.

Ebkâr-bâkire kelimesini, kadın olarak düşünmemeliyiz.

Seyyibât kelimesini de, dul kadın anlamında çevirmek ne kadar doğru düşünmek gerekir?

Seyyibât; daha önceki duygu düşüncelerini, halini terk etmiş anlamında kullanılan bir kelimedir.

Ebkâr ise, bâkir kelimesinden gelir.

Bâkir; tertemiz, el değmemiş, kirlenmemiş, verimli, üretken anlamlarına gelir.

Bâkir toprak kelimesi, el değmemiş, henüz ziraat yapılmamış toprak demektir.

Bu iki kelimeyi dul ve bakire diye çevirmek ve bunu kadına isnat etmek ve size dul, bakire verilecek diye çevrilmesi, hiç vicdani değildir.

İnsan dul olmadan yani, yargılayıcı, öteleyici, hor görücü kendi inancını bırakmadan, Allah'ın tertemiz lütuflarına eremez.

Allah'ın tertemiz lütuflarına, anne babasından gelen inancı terk edenler erişecektir.

Onun için Kur'ân'da birçok âyette bu hakikat belirtilir.

Bakara Sûresi 170: "Ve izâ kîle lehumuttebiû mâ enzelal-lâhu kâlû bel nettebiu mâ elfeynâ aleyhi âbâenâ e ve lev kâne âbâuhum lâ yakîlûne şeyen ve la yehtedûn."

Meâli: "Onlara Allah'ın sunduğu şeylere tâbi olun denildiği zaman, derler ki: Hayır, biz atalarımızı ne üzere bulduysak ona tâbi oluruz. Eğer ataları bir şeyi akıl etmiyorlar ve doğru yol üzere olmasalar da mı?"

İşte âyette belirtildiği gibi, hepimiz anne babadan bulduğumuz inanca tâbi olduk, o inançtan gelen bilgileri doğru kabul ettik.

Kendi inancımızı üstün gördük, başka inançları dışladık.

Allah'ın hakikatleri varlığın özünde idi, oraya dönmedik, oradan okumadık.

Allah'ın hakikatleri varlık kitâbında satır satır yazılır.

Hakikat anne babadan gelen bir inanca bağlı bilgilerde değildir.

Her çocuk anne babadan öğrendiğini hakikat zannetti.

Allah'ın varlıktan sunduğu hakikatlere yönünü döndüremedi.

İşte anne babadan gelen, kendini üstün gösteren inançtan boşanmalıyız ki, yani dul olmalıyız ki, Allah'ın bâkir yani tertemiz hakikatlerine erişelim.

İşte seyyibât kelimesi; kendi inancını bırakmış, terk etmiş, boşamış anlamında da ifade edilir.

Seyyibât, seyyiât kelimesi ile ilişkilidir.

Seyyiât, her türlü kötülüğün, şirkin, hâyasızlığın, kibrin ifadesidir.

Seyyiât, kötülüğe yol açan her türlü, düşünce, duygu, âmelin ifade edildiği bir kelimedir.

Seyyiâtı terk etmek, seyyibâttır.

Yani kötülüğe yol açan tüm duygu düşünceleri terk etmek, boşamak, yani dul kalmak, seyyibâttır.

Kur'ân meâllerinde dulluk, bâkirelik diye çevrilen kavramları çok iyi incelemeliyiz, gerçek anlamlarını çok iyi araştırmalıyız.

Yoksa, dul, bâkireyi kadın diye düşünürsek, dul, bâkir hakikatine asla erişemeyiz.

Erkeğe dul, bâkire verilecek diyerek, hakikati örtmek, yeni yetişen gençliğe yapılan büyük zulümdür.

Şimdi cennette huriler verilecek rivâyetlerini inceleyelim.

Hurilerle ilgili, Hazreti Muhammed'e isnat edilen bazı rivâyetler şöyledir:

“Muhakkak ki kişi (cennette) bir ayda, yani bir ay miktarı kadar zamanda bin huri ile evlenir ve bunlardan her biri ile dünyadaki ömrü kadar aşk hayatı yaşar.” (İmam Şa'rânî, Ölüm-Kıyâmet-Ahiret, s. 355, Hadîs No: 645)

“Sabah veya akşam Allah yolunda (hizmet ve cihatta) atılan bir adım, dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır. Sizden birinin yay veya okunun dünyada işgal ettiği yer kadar cennetteki bir yeri, dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır. Cennet ehlinin

kadınlarından biri dünyada görünecek olsa, nûruyla yeryüzünü ve onda bulunan her şeyi aydınlatırdı. Onun başındaki örtü, dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır.” (Tirmizî, Fedâilü'l-Cihâd, 17; Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, 3/141, 264; Beğavî, Şerhu's-Sünnet, nr. 2616; Ebû Yâ'lâ, el-Müsned, nr. 3775; Beyhakî, el-Ba's ve'n-Nüşûr, nr. 372)

“Mirac'a çıkarıldığım gece cennette Beydâh diye (cennette bir nehrin adı) adlandırılan bir yere gittim. Orada kırmızı yakutlardan, yeşil mücevherlerden ve incilerden yapılmış çadırlar bulunmaktaydı. Oradan, 'Ey Allah'ın Peygamberi hoş geldin safa getirdin!' diye seslenenler oldu. Ben, 'Ey Cebrâil! Bu sesler de neyin nesiydi?' diye sordum. Cebrâil, 'Onlar çadırlar (otağlar) içinde sahipleri için tahsis edilmiş hurilerdir. Rablerinden seni selâmlamak için izin istediler, O da izin verdi.' dedi.

“Otağlar (çadırlar) içinde sahiplerine tahsis edilmiş huriler vardır.” âyetini okudu. (Beyhakî, el-Ba's ve'n-Nüşûr, nr. 376; Süyûtî, ed-Dürü'l-Mensûr, 7/718; Zebîdî, İthâf, 14/602)

“Cennet ehlinde her bir adam beş yüz huri, dört bin bakire ve sekiz bin dul kadın ile evlenir. Onlardan her biriyle dünyadaki ömrü kadar beraber olur.” (Beyhakî, el-Ba's ve'n-Nüşûr, nr. 414; Münzirî, et-Terğîb ve't-Terhîb, nr. 5523)

“Cennete giren her kulun başucuna ve ayakucuna ikişer huri oturarak insanoğlunun ve cinlerin dinlediği en güzel şarkıları söylerler. Fakat bunu şeytanın çalgılarıyla değil, Allah'a hamd ve O'nu takdis ederek yaparlar.” [İbn Asâkir, Târîhu Medîneti Dımeşk, 16/295; Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, 10/419 (nr. 18759); Taberânî, el-Mu'cemü'l-Kebîr, nr. 7478; Beyhakî, el-Ba's ve'n-Nüşûr, nr. 421]

Şimdi bununla ilgili yapılan meâlleri inceleyelim

Meâllerde 4 ayrı yerde huriler konusu geçer.

Duhân Sûresi 54:

Önce müelliflerin çevrimlerini inceleyelim.

Abdulgaki Gölpinarlı Meâli: Böyle işte ve onları evlendiririz iri gözlü hurilerle.

Abdullah-Ahmet Akgül Meâli: İşte böyle! Ve Biz onları iri gözlü hurilerle eşlendirip evlendirdiğimizden (mutludurlar).

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Bu böyledir; onları iri siyah gözlü hurilerle eşlendiririz.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): İşte böyle. Ayrıca onları iri siyah gözlü hurilerle evlendirmişizdir.

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): Ayrıca onları beyaz tenli, ceylan gözlü eşlerle birleştireceğiz.

Edip Yüksel Meâli: Bu böyledir; onlara güzel eşler vermişizdir.

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: İşte böyle, biz onları ayrıca iri siyah gözlü hurilerle evlendiririz.

Elmalılı Meâli (Orijinal): Evet böyle, hem onları iri gözlü hurilerle tezvic de etmişizdir.

Mehmet Okuyan Meâli: İşte böyle! Biz onları, (güzel) gözlü hurilerle (de) eşleştirmiş (olacağ)ız.

Mustafa İslamoğlu Meâli: İşte böyle olacak. Ve Biz onları sıradışı güzellikte bir bakış, pırıl pırıl (bir kalp) taşıyan eşlerle birleştireceğiz.

Süleyman Ateş Meâli: Ayrıca onları, iri gözlü hurilerle de evlendirmişizdir.

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: İşte böyle! Onları iri gözlü hurilerle de eşleştirmişizdir.

Şimdi bu âyeti kelime kelime inceleyelim.

Duhân Sûresi 54:

كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ

Kezâlik ve zevvecnâhum bi hûrin ayn

Kezalike : İşte böyle,

Ve zevvec na hum : Aynı yolda olan, bir, eş, cins, tür, benzer, biz, onlar,

Bi hurin in : Saf tertemiz, hür,

Ayn : Bakış, göz, aynılık, birlik, benzer,

Meâli: "İşte böylece onlar Bizi anlayanlarla birliktedirler, bakışları saf tertemizdir."

Duhân Sûresi 52...54:

51- Muhakkak ki fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlar, makamlarında hakikatlerden emin bir haldedirler.

52- Birliğin huzuru içindedirler.

53- İçi dışı bir bilmenin kemalâtındadırlar ve zâhiri anlamının seyrindedirler.

54- İşte böylece onlar Bizi anlayanlarla birliktedirler, bakışları saf tertemizdir.

Âyeti kelime kelime incelediğimizde görüyoruz ki takva sahipleri, hakikatlerden emindirler, birliğin huzurundadırlar, varlığın içini dışını tutanın Allah olduğunu bilirler ve onların bakışları tertemizdir.

Yani her varlığa Hakk nazarıyla bakarlar.

Yoksa burada müelliflerin belirttiği gibi, huriler verilecektir çevirisi, ne kadar doğrudur düşünülmelidir.

Huri, Hür, Hûr kelimesini inceleyelim:

Hûr, Hûri, Hâr, Hür olmak, Hürriyet, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Hâr, hararet, birbirine bağlı kelimelerdir.

Güneşin ışığının verdiği hararet aydınlığı meydana getirir.

Aydınlık olduğunda her şey görünür olur, yani her şey hür bir şekilde kendine mahsus bir bedenle görünür hâle gelir.

Gecenin zifiri karanlığında hiçbir şey görünmez.

Ama güneş doğunca her şey görünür hâle gelir, yani her şey hür olur.

İşte insan her varlıkta Allah'ın zâtına nazar ettiğinde, her varlığın Allah'a ait olduğunu idrak eder.

İnsanın akli, kibre, gurura bağlı ise, insan hür değildir.

İnsan şeytanına bağlı ise, hür değildir.

İnsanın akli, her türlü asılsız, hurâfe, bâtil şeylere bağlı ise, hür değildir.

Hür olmak; her türlü esaretten kurtulmaktır, aklını, gönlünü, bedenini esir eden her şeyden kurtulmaktır.

Özgür olmak; özünle buluşmak demektir.

Bağımsız olmak; her türlü zulüm getiren bağlardan kurtulmak demektir.

İnsanın akli, gönlü her türlü bâtil şeylere, hûrafelelere esir ise, hür değildir.

İnsan, aklını, gönlünü hür edebilmek için, ilm-i irfan yolunda olmalıdır.

Hûriler verilecek diye çevrilen meâller çok dikkatli incelenmelidir.

Hûri; müzekker kelimedir.

Hûriye; müennes kelimedir.

Hûri; hür olmuş

Hûriye; hür olmaya çalışan, demektir.

Ülkemizde bayanlara, Hûriye, erkeklere Hûri ismi verilir.

Bu zaman kadar "sana cennete hûri verilecek" denilen şey, "huzur hür olmada gizlidir" "hür olan huzura erer" demektir.

Aynı zamanda "cennete hûri verilecek" demek, "Allah'ın güzelliği cennete görülecek" demektir.

Hür olmak; özgür olmak, bağımsız olmak, öz kimliğini bulmak, insan olmak, esaretten kurtulmak, zulümden kurtulmak, cehalet karanlığından kurtulmak, aydınlığa ulaşmak, demektir.

İşte başka bir âyeti inceleyelim.

Tûr Sûresi 20:

Önce müelliflerin çevirilerini inceleyelim.

Ahmet Tekin Meâli: Sıra sıra dizilmiş koltuklara yaslanarak yeyin için. Biz onları, iri, güzel gözlü, ceylan gözlü hurilerle everdik.

Diyanet İşleri Meâli (Eski): 19,20. Onlara şöyle denir: "İşlediklerinizden ötürü, dizi dizi tahtlara yaslanarak afiyetle yiyin için." Onlara, ceylan gözlü eşler veririz.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): 19,20. Onlara, "Dünya'da yapmakta olduklarınızın karşılığında, sıra sıra dizilmiş koltuklara dayanarak afiyetle yiyin için" denir. Biz, onlara, iri gözlü güzel hurileri eş olarak vermişizdir.

E dip Yüksel Meâli: Dizilmiş koltuklara yaslanmışlardır ve onları güzel eşlerle eşlendirmişizdir.

Mehmet Okuyan Meâli: 19,20. (Onlara) "Yaptıklarınıza karşılık sıra sıra dizilmiş koltuklara yaslanarak afiyetle yiyip için!" (denecektir). Onları, güzel gözlü hurilerle eşleştirmiş (olacağız).

Mehmet Okuyan Meâli: 19,20. (Onlara) "Yaptıklarınıza karşılık sıra sıra dizilmiş koltuklara yaslanarak afiyetle yiyip için!" (denecektir). Onları, güzel gözlü hurilerle eşleştirmiş (olacağız).

Süleyman Ateş Meâli: Sıra sıra dizilmiş koltuklara yaslanarak. Onları, iri gözlü hurilerle evlendirmişizdir.

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Art arda dizilmiş koltuklar üzerinde yaslanmış olarak." Ve biz onları parlak, iri gözlü hurilerle eşleştirmişizdir.

Şimdi kelime kelime âyeti inceleyelim.

Tûr Sûresi 20:

مُتَّكِنِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ

Muttekiîne alâ sururin masfûfeh ve zevvecnâhum bi hûrin înin

Muttekiîne	: Yaslanmış, seyreden, bakan, dinlenen,
Alâ sururin	: Tahtlar, makamlar,
Masfufet	: Sıralanmış, yansıma, seyir,

Ve zevvecnâ : Denk, eş, birlik, birliğimiz, biz, onlar,
hum

Bi hûr : Hür, güneş, hak, temiz, tertemiz, saf,

Ayn : Göz, ayniyet, tıpkısı, bakışlar, benzer,

Meâli: "Yüce makamlardan huzurla seyrederler ve onlar tertemiz bakışlarla birliğimizin zevkindedirler."

Tûr Sûresi 17...20:

17- Muhakkak ki fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayanlar ise, huzur içinde ve tüm tecellilerin sahibini bilmenin idraki içindedirler.

18- Rabbinden onlara verilen şeylerin hakikatlerini anlarlar ve onlar Rabbinin anlamakla, kendine varlık isnat etme cehaletinin sıkıntısından korunurlar.

19- Hakikatlerden beslenirler ve hakikatlerle rahatlarlar, yaptıkları şeylerle bir doğruluk içindedirler.

20- Yüce makamlardan huzurla seyrederler ve onlar tertemiz bakışlarla birliğimizin zevkindedirler.

Burada da incelediğimizde takva sahiplerinin tertemiz bakışları anlamı karşımıza çıkıyor.

Şimdi yine hûr kelimesi ile ilgili başka bir âyeti inceleyelim.

Rahmân Sûresi 72:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Çadırlar içinde ceylan gözlüler vardır.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Onlar, çadırlara kapanmış hurilerdir.

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): Otağlarına kapanmış hûriler var.

Edip Yüksel Meâli: Çadırlara kapanmış güzeller

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: Çadırlar içerisinde gözlerini yalnız kocalarına çevirmiş hûriler vardır.

Elmalılı Meâli (Orijinal): Cibinliklerde mestur, mahsus hûriyan

Mehmet Okuyan Meâli: Otağlar (çadırlar) içinde (cennetliklere) özel huriler (vardır).

Muhammed Esed Meâli: [Kutsananlar, orada, harika] çadırlarda saf ve çekingen, yumuşak huylu eşleri [ile birlikte yaşayacaklar].

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Çadırlar içinde bekletilen huriler var. Şimdi kelime kelime inceleyelim

Rahmân Sûresi 72:

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ

Hûrun maksûrâtun fil hiyâm

Hûrun	: Güneş, kusursuz güzel, hür, tertemiz, aydınlık, berrak,
Maksuratun	: Korunmuş, bölme, ikiliğe düşmeyen, dışarı çıkmayan,
Fiy el hiyâmi	: İçinde, çadır, özel barınak, makam, susayan, Tevhîd şuuru,

Meâli: "Onlar Tevhîd şuurunda, ikiliğe düşmeden tertemiz haller içindedirler."

Burada da görüldüğü gibi müellifler hûr kelimesini, kadın olarak çevirmişlerdir.

Kelime kelime incelediğimizde böyle olmadığını görüyoruz.

66- Onlar orada bir özden gelen birliğin zevkindedirler.

67- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

68- Onlar teklîğin ve çokluğun ne olduğunu bilmenin zevkindedirler.

69- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

70- Onlarda güzel haller, hakka uygun davranışlar vardır.

71- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

72- Onlar Tevhîd şuurunda, ikiliğe düşmeden tertemiz haller içindedirler

73- O halde Rabbinizin nimetlerinin hangisini yalanlarsınız.

Âyetlerde belirtildiği gibi, varlığın özüne nazar edenler, her şeyin tek özle sarılı olduğunu görürler.

Ve onların tüm davranışları hakka uygundur, hâlleri güzeldir.
Ve onlar Tevhîd şuuruyla yaşarlar, ikiliğe düşmeden tertemiz haller içindedirler.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Vakıâ Sûresi 22:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): 22,23,24: İşlediklerine karşılık olarak, sedefteki inciler gibi ceylan gözlüler vardır. Orada boş ve günaha sokacak bir söz duymazlar.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): 22,23: Onlar için saklı inciler gibi, iri gözlü huriler de vardır.

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): Güzел gözlü hûriler;

Mehmet Okuyan Meâli: 22,23,24: Saklı inciler gibi güzel gözlü huriler yaptıklarının bir karşılığı olarak kendilerine (verilecektir).

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Ve genç kadınlar, iri ve siyah gözlü.

Mustafa İslamoğlu Meâli: Ve kusursuz bakışlı temiz eşler;

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Vakıâ Sûresi 22:

وَحُورٌ عِينٌ

Ve hûrun înun

Ve hûrun : Nûr, Güneşin harareti, hak, tertemiz, eksiksiz, pırıl pırıl,

İnun, ayn : Göz, bakış, seyir, yakın, benzer, aynısı, tıpkısı,

Meâli 1: "Bakışları tertemizdir."

Meâli 2: "Bakışları kesrette vahdetin seyrindedir."

Şimdi daha geniş bir şekilde inceleyelim.

Vakıâ Sûresi 10...34:

10- Hakikatlerde ilerledikçe, ilerleyenler.

11- İşte onlar Hakk'a yakîn olanlardır.

12- Tüm tecellilerin Hakk'ın olduğunu anlamanın huzuru içindedirler.

13- 14- 15- Hakikat yoluna daha önce dâhil olanlar ve daha sonrakiler; makamlarda birbirlerine kenetlenmiş bir haldedirler.

16- O hakikatler üzere karşılıklı mütalaa ederler.

17- Devamlı kulluklarının irfâniyeti üzere hareket ederler.

18- Gönülleri takıntısız tertemizdir ve kaynağından gelen ilme bağlıdırlar ve gönüllerinde hep o ilmi taşırlar.

19- Taşkınılık yapmazlar, ikiliğe düşmezler.

20- Her şeyi bir kemalât içinde fark ederler.

21- Mananın zevkine varırlar.

22- Bakışları tertemizdir.

23- Vücûdlarının içinde saf tertemiz bir haldedirler.

24- Yaptıkları şeyin karşılığını alırlar.

25- Aslı olmayan şeylere kulak vermezler ve fenalarda olmazlar.

26- Sözleri sadece; barış, barış üzeredir.

27- 28- Diriliğin kemalâtına sahip değilken, diri olanın kemalâtına sahip olanların gönülleri cehaletten arınmış, tertemizdir.

29- Bütün her şeyi bir birlik içinde tutanın idrakindedirler.

30- Halk'ta birliğin zevkindedirler.

31- Kaynağından gelen ilmin seyrindedirler.

32- Kesretin ne olduğunu bilmenin kemalâtındadırlar.

33- Tükenmeyen ve engeli olmayan bir kemalâtın içindedirler.

34- Yüksek makamların zevkindedirler.

Buradaki âyetleri de incelediğimizde, "hûri ayn" kelimesinin tertemiz bakışlar olarak da çevrilebileceğini görüyoruz.

Cennette iri gözlü huriler verilecek diye meâl edenler, böyle inandıkları için meâl etmişlerdir.

Kur'ân'ı incelediğimizde anlıyoruz ki hûri toplumda inanıldığı gibi değildir.

İncelediğimiz zaman görülecektir ki “Hûri” müzekker bir kelimedir.

“Hûriye” müennes bir kelimedir.

İnanç gruplarında genelde müennes kadın olarak, müzekker erkek olarak çevrilir.

Eğer çevrilecekse, hûri erkek, hûriye kadın anlamında çevrilir.

Zaten toplumda hûri diye erkek, hûriye diye kadın isimleri vardır.

Cennette erkeğe hûri verilecek denmesi, erkeğe erkek verilecek diye algılanır ki çok komik düşer.

Onun için Kur’ân’da sunulan hûri kelimesi çok iyi anlaşılmalıdır.

Müennes ve müzekker kelimelerin de taşıdığı hüviyet çok iyi araştırılmalıdır.

Şimdi cennette şarap ırmakları, bal ırmakları vardır inancını inceleyelim.

Önce meâllerden örnekler verelim.

Muhammed Sûresi 15:

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Allah’a karşı gelmekten sakınanlara söz verilen cennetin durumu şöyledir: Orada bozulmayan su ırmakları, tadı değişmeyen süt ırmakları, içenlere zevk veren şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları vardır. Orada onlar için meyvelerin her çeşidi vardır. Rablerinden de bağışlama vardır. Bu cennetliklerin durumu, ateşte temelli kalacak olan ve bağırsaklarını parça parça edecek kaynar su içirilen kimselerin durumu gibi olur mu?

Elmalılı Meâli (Orijinal): Korunanlara va’dolunan Cennetin temsili: onda ırmaklar var bir sudan ki bozulması yok, ırmaklar var bir südden ki tadı değişmez, ırmaklar var bir şarabdanki içenlere lezzet, ırmaklar var bir baldan ki safi süzme, hem onlara semerelerini (hasılâtın) her türlüşünden var, hem de

Rablarından bir mağfiret var, hiç bunlar o ateşte muhalled olan ve kaynar bir mayı'den sulanıp da bağırsaklarını parçalamakta bulunan kimselere benzer mi?

Mehmet Okuyan Meâli: [Muttakî]lere (duyarlı olanlara) vadedilen cennetin örneği şöyledir: Orada (zamanla) bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen süttten ırmaklar, içenlere lezzet veren içkiden ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır. Orada meyvelerin her çeşidi onlarındır. Rablerinden de bağışlanma vardır. Bu (durum), ateşte [ebedî] kalan ve bağırsaklarını parça parça edecek kaynar su içirilen kimsenin durumu gibi olur mu hiç!

Görüldüğü gibi, cennette süt ırmakları, bal ırmakları, bozulmayan su ırmakları, şarap ırmakları verilecek inancı meâllere yansımıştır.

Mekkeli müşriklerin inancında olan bu beklentiler Kur'ân meâllerine yansımıştır.

Şimdi âyeti kelime kelime inceleyelim.

Muhammed Sûresi 15:

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنهَارٌ مِّن مَّاءٍ غَيْرِ
أَسِنٍ وَأَنهَارٌ مِّن لَّبَنٍ لَّم يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنهَارٌ مِّن خَمْرٍ
لَّذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنهَارٌ مِّن عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِّن
كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ
وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ

Meselul cennetilletî vuidel muttekûn fihâ enhârun min mâin gayri âsin ve enhârun min lebenin lem yetegayyer tamuh, ve enhârun min hamrin lezzetin liş şâribîn ve enhârun min aselin Mûsâffâ, ve lehum fihâ min kullis semerâti ve magfiretun min rabbihim ke men huve hâlidun fin nâri ve sukû mâen hamîmen fe kattaa emâehum

Meselu	: Misal, durum, benzer, eş, gibi, durumu şöyledir,
El cennet	: Cennet, huzur, bahçe,
Elletî vuide	: Ki o, hangi vaat, o vaat, sunulan,
El muttekûne	: Fenalardan sakınan, saygılı, takva sahipleri,
Fî hâ enharun	: Orada, onun içinde, nehirler, ilim, akıp giden,
Min mâin	: Sudan, bir ilim, kaynak, mânâ,
Gayri asinin	: Başka, değil, olmayan, yozlaşma, çürük, bozulmuş, değişmiş,
Ve enhâr min leben	: İlim, akıp giden, nehir, süttten, beyaz, tertemiz, lekesiz,
Lem yetegayyer	: Değişmedi, kesilmeyen, kokuşmayan, bozulmayan,
Tamu-hu	: Tat, his, fayda, lezzet, yarar, taam, o
Ve enhâr min hamr	: İlim, akıp giden, nehir, şarap, sarhoşluk, akli örten,
Lezzetin	: Zevk, lezzetli, his, hoş, güzel,
Li el şâribîne	: İçenler için, faydalanan, beslenen,
Ve enhârun	: İlim, akıp giden, nehir,
Min aselin	: Baldan, özü taşıyan, bozulmayan,
Mûsâffen	: Süzülmüş, bir özden süzülmüş gelmiş,
Ve lehum	: Onlar için, onlara,
Fî-hâ min kulli	: Orada, onun içinde, her şey, bütün, hep,
El semerâti	: Ürünler, meyveler, verimlilik, fayda, kar,
Ve magfîretun	: Af, bağışlanma, mağfîret vardır,
Min rabbi him	: Rablerinden, bedenlerin Zâtından,
Ke men huve halidin	: Gibi, ise, kimse, o, sürekli, sonsuz,
Fîy en nâri	: Ateşin içinde, ateşte
Ve sukû	: Sâki, sulandılar, içirildiler, duygunun içine düştüler,

Mâen hamimen	: Kaynar su, kızgın, öfke, cehaletin getirdiği zarar verici haller,
Fe katta	: O zaman, artık, hep, kesmek, parçalamak, ayırma,
Emâe hum	: İçlerinde, o haller içinde, bağırsakları, onlar,

Meâli: “Fenalardan sakınan Allah’a ortak koşmayanlara sunulan huzur şöyledir: Onlar hiç yozlaşmadan akıp giden bir ilmin içindedirler ve onların gönüllerinde bozulmamış lekesiz o hakikatlerin ilmi vardır ve cehaleti yok eden o ilmin hakikatlerinden faydalanıp zevk alırlar ve tüm varlığın bir özden geldiğini gösteren o ilmin zevkindedirler. Onlar her zaman hakikatlerden faydalanmanın içindedirler ve onlar Rabbin mağfiretine ulaşmışlardır. Devamlı yakıp yıkıcı haller içinde olanlar ise, öfkeli haller içindedirler, içlerinde hep ayırıcı, zarar verici haller vardır.”

Görüldüğü gibi Tevhîd-i Kur’ân meâlini incelediğimiz zaman farklı bir çeviri karşımıza çıkıyor.

Âyette takva sahiplerinin erişeceği huzur açıklanmıştır.

Onlar her an Allah’ın ilmine tâbidirler.

Geçmişteki asılsız şeylerden kurtulmuş, eski yozlaşmaya dönmeden, ilmi takip ederler.

Tüm varlığın aynı özden geldiğini anlamışlar ve ilâhî bir zevke erişmişlerdir.

Görüldüğü gibi cennet beklentilerinde birçok şeye inanılmış ve cennette bunlara kavuşulacağı hep anlatıla gelmiştir.

İnsanların inançlarına saygı duymak gerekir.

Bir kişiyi beklentisi mutlu ediyorsa, onu mutsuz edecek şeyler söylenmemelidir.

Ama kişinin beklentisi hurafeye, zulme kapı açıyorsa, ona ilmî olarak düşündürücü sorular sorulabilir, bilgiler verilebilir.

Toplumda hep inançlar boyutunda, erkeklere cennette; cariye, dul, bakire verilecek diye anlattılar.

Cariye, dul, bakireden maksat hep kadın olarak öğretildi.
Cenneti sekse dayalı bir zevk yeri olarak anlattılar.
Cenneti erkeklerin sayısız kadınla ilişkiye gireceği yer olarak sundular.

Cennet böyle bir yer midir?

Cariyeden, duldan, bakireden maksat kadın mıdır?

Cariye dedik, bunu kadın olarak düşündük.

Bakire dedik, bunu kadın olarak düşündük.

Dul dedik, bunu kadın olarak düşündük.

Çünkü öyle söylediler, öyle öğretiler.

Ey kardeşim!

Cariye, “جَارِيَةٌ” senin himayen altında olan, ilişkiye gireceğin bir kadın filan değil, unut bunu..

Bakire “بُكَارٌ”, dul “تَنْبِيَاتٍ”, erkeğe verilecek kadın filan değil, unut bunu.

Cennette sayısız bakireler, dullar verilecekmiş, unut bunları, sil kafandan kardeşim.

Memeleri yeni tomurcuklanmış aynı yaşta sayısız kızlar verilecekmiş, unut bunları unut.

Hadis diye bu konuyla ilgili aktarılan şeylere inanma kardeşim.

Cariye, ilişkiye girilecek bir kadın değildir.

Dul, bakire sandığın gibi kadın anlamına hiç gelmez.

Kur’ân’î anlamda “cariye, dul, bakire” kelimelerini inceleyelim.

Hâkka Sûresi 11 “جَارِيَةٌ” Cariye

Cariye; yardımcı, güncel, geçerli, akıp giden, akım, akış, gemi, vücûdun çalışmasında etken olan öğeler.

Cariye; Arapça cry kökünden gelir, carâ, carayân, ceyran aynı kökten gelen kelimelerdir.

Carâ; aktı, koştı anlamındadır.

Senin vücûd geminde, sana her an yardımcı olan, her an bir akış içindeki Hakk’ın lütuflarını gör.

Bak her organın, her hücren bile her zaman senin vücûdun çalışmasında yardımcı oluyor.

Genlerinle taşınan nice bilginin sırrı var, her bilginin vücûdun içinde bir akışı var, vücûdun çalışmasında bir yardımı var.

Sana irfâniyet yolunda yardımcı olan şeyleri düşün.

Kur'ân, sana yardımcı olan her bilgiyi, lütfu, vücûdundaki akışı "cariye" diye tanımlar, yoksa kadın olarak değil.

Hâkka Sûresi 11: "Muhakkak ki bu bilgileri; güncelliğini korusun, size yardım olsun diye, bir su taşır gibi taşıdık."

Kelime açılımı şöyledir.

11-

إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ

İnnâ lemmâ tagal mâu hamelnâkum fil câriyeh

İnnâ lemna taga	: Muhakkak oldu taşıtı, hakîm, egemen, baskın gelmek,
El mâu	: Su, akış, akıp gitme, kaynağından çıkmak,
Hamelnâ kum	: Sizi taşıdık, taşınan, yürütülen, yapılan,
Fî el câriyet	: Önemi, güncel, geçerli, içinde akıp giden, yardım eden, gemi, aktarım,

Hâkka Sûresi 11....17:

11- Muhakkak ki bu bilgileri; güncelliğini korusun, size yardım olsun diye, bir su taşır gibi taşıdık.

12- Bu olanları hatırlayın, unutmayın, iyice dinleyin, ders alıp şuurlu hareket edin diye.

13- Nefes alıp verdiğinizde, bedenlerde nefes aldırıp verdiren O tek gücü anlayın.

14- Toprağın taşınmasında ve dağlardaki oluşumda, sonra da dağılıp giden her şeyde O tek gücü anlayın.

15- İşte tüm kâinattaki olan işleyişte, her an yetkili olan O'dur.

16- Ulvî Âlem'in gerçekleri her an açığa çıkar. Öyle ki, her an olan yaşanıp gitmedeki gücün sahibi O'dur.

17- O, her varlıktaki, her yerdeki güçtür ve seni vücûdlandırır, bütün kâinatı taşıyandır, her şeydeki yüceliktir, her şeyi her an nitelikleriyle sarandır.

Hâkka Sûresini incelediğimizde anlıyoruz ki orada geçen "cariye" kelimesi, bir şeyin akışı anlamındadır.

Bilgilerin aktarılması, nesilden nesile akış içinde sunulmasıdır. Cereyan kelimesi de buradan gelir.

Enerjinin aktarılması, akışı demektir.

Kadın ile ilgili değildir.

Hele cariyeler verilecek denilmesi hiç doğru değildir.

Kadın erkek eşittir, kadın bir insandır.

Kadının erkeğe hizmet eden, onun zevkini gideren biri olarak görülmesi hiç doğru değildir.

Tüm resûl nebî dediğimiz kâmil insanlar, kadın erkek eşitliği üzere mücadele etmişlerdir.

Ey kardeşim!

Bakire, dul, kadın demek değildir.

Yukarıda da incelediğimiz gibi, Tahrîm Sûresi 5. âyette geçen "seyyibâtin ve ebkârâ" kelimelerini dul ve bâkire kadın diye çevirdiler.

Oysa, "cehalet hallerinden ayrılmış, o halleri terk etmiş, o halleri boşamış ve Allah'ın tertemiz lütuflarına erişmiş anlamına da gelir.

Bu kelimeleri dul ve bakire diye çevirmek ne kadar doğru olabilir?

Bakire, bakir, ebkar "أَبْكَارٌ": Temiz olan, el değmemiş, yeni, kirlenmemiş, gönlü temiz olan, saff olan, gönüldeki tertemiz doğuşlar gibi anlamlara gelir.

Kadın anlamına gelmez.

Dul-seyyibât-نِيَّاتٍ: Daha önceki halinden kopmuş, ayrılmış, boşanmış, bağlı olduğu inançtan uzaklaşmış, cehalet hallerinden ayrılmış, batıl bilgilerden ayrılmış, gibi anlamlara gelir.

Sabii kelimesi de bu kelimedendir.

Sabii; bir yerden ayrılmış başka yere dâhil olmuş, saflaşmış, temizlenmiş anlamlarına gelir.

İşte, bakire, dul, erkeğin cinsel ilişkiye gireceği kadın değildir.

Erkeğe, memeleri yeni tomurcuklanmış kızlar mı verilecek?

Biz kızın memeleri, 7-8, 9 yaşlarında tomurcuklanır.

Bu nasıl bir zihniyet ki, Kur'ân'a bile meâl olarak yansıtılmışlar, cennette böyle sayısız kızlar verilecek diye çeviri yapmışlardır.

“Ve kevâibe etrâbâ.”

Yukarıda da kelime kelime incelediğimiz gibi burada, ne meme kelimesi vardır, ne de kız çocuğu kelimesi vardır.

Meâl böyle mi olmalı; “Memeleri tomurcuklanmış yaşıt kızlar.”

Yoksa böyle mi olmalı; “Göz alıcı güzellikler ve birlik şuuru vardır” lütfen çok iyi inceleyelim.

Evet kardeşim.

Kur'ân insana seslendi, kadına ya da erkeğe değil.

Kadının da erkeğin de insan yönüne seslendi.

Kadını erkeği eşit gördü, eş gördü.

Kadını erkeğe peşkeş çekmedi.

Zihniyeti hevâsında olanlar hep böyle inandı, böyle söyledi, böyle sandı.

Cennette, şu kadar bakire verilecek, şu kadar dul verilecek, aynı yaşta memeleri yeni çıkmış kızlar verilecek, diye anlattılar da anlattılar.

İşte, cariyeye, dul, bakire, kadın demek değildir.

Hep böyle öğretiler, din adına böyle anlattılar, hep böyle zannetik.

Erkeğe hizmet eden bir tanrıya inandık, erkekerkil bir inanca inandık.

Yık artık bunları.

Gel düşün, araştır, gel kendi vücûd hakikatine ulaş.

Cennet beklentisi diyerek, aslı olmayan şeyleri din adına anlatmayalım.

Cennetin hakikatini anlayalım.

“Cehennem nedir, cehennem ehli kimdir?” düşünelim, araştıralım.

“Cennet nedir, cennet ehli kimdir?” düşünelim, araştıralım.

şimdi Kur’ân’a göre cehennem, cennet konularını inceleyelim.

KUR'ÂN'DA CEHENNEM

Cehennem diyerek hep korkuttular.

Ateşte yanarsın diye beyinlerimize korkular verdiler, saf düşünmeye kilit vurdular.

Allah seni cehenneme atar, seni yakar, diye diye aklımıza prangalar vurdular.

Gerçek böyle miydi?

Cehennem denilen neydi?

Toplumda anlatıldığı gibi miydi?

Kur'ân'da nasıl tarif ediliyordu?

Kur'ân'a göre cehennem açıklaması nasıldı?

Cehennemi bizlere hep, öldükten sonra günahkâr olanların, günah derecelerine göre yanacağı yer olarak anlattılar.

Cehennem ölüm öncesi midir, öldükten sonra mıdır, yoksa her ikisi midir? Çok iyi araştırmak gerekir.

Ateşte yanmanın hakikati nedir?

Cehennem bir ateş kuyusu mudur?

Cehennem denilen şey nedir?

Öldükten sonra mı ateşte yanmak vardır?

Yanmanın birçok boyutu var mıdır?

Ateş, su, kimyasal, hava, toprak gibi?

Allah bizi öldükten sonra cehennemde yakacak mıdır, yoksa biz yaşarken yaptığımız zalimliklerle biz kendimizi mi yakacağız?

Kur'ân'da birçok âyeti incelediğimiz zaman, yaşarken başımıza gelecekleri ve yaptıklarımızla ileride başımıza gelecekleri belirtir.

Geçmişte yaşayanların başlarına ne geldi belirtilir.

Ve şimdiki zamana göre olan bir seslenişle, uyarı yapılır.

Bir örnek vermek gerekirse:

İnfıtâr Suresi 14. âyet: “Kötüler de cehennemdedirler.”
(Elmalı Meâli)

Kötüler öldükten sonra cehennemde yanacaklardır denmiyor, cehennemdedirler deniyor.

Yani şimdiki zamana göre bir sesleniş var.

Demek ki cehennem denilen şey her an vardır?

Anlıyoruz ki, çevremize kötülük yapıyorsak, yaşarken kendi vücûd bedenimizde cehennemi yaşıyoruz.

Öldükten sonra, delilleriyle, ispatlarıyla cehenneme şahit olmuş kişi yoktur, bu yalnızca bir inançtır.

Öldükten sonra böyle bir yer var mı yok mu, inançtan öte geçemez.

Ama Kur’ân’da bizlere, ölüm öncesi yaptığımız kötülüklerle, vücûdumuzun nasıl bir cehenneme düştüğünü âyet âyet açıklanıyor.

Birine kötülük yapan kişinin, vücûdunda kimyasal dalgalanma değişir.

Hücreleri farklı çalışır, beyin farklı çalışır.

İşte bu salınımlar kişiye cehennemi yaşatır.

Kişi kendi yaptığı zalimliklerle kendini yakar.

Kendini strese, bunalıma, sıkıntılara sokar.

Cehennem denilen şey nedir ve bunun Kur’ân’a göre açıklanması nedir?

Cehennem kelimesi, kelime olarak: “Ceh جه” “Cehl جهل” “Cehûl جهول” “Cahîm, جحيم” “Cehennem جهنم” aynı kökten gelen kelimelerdir.

Kur’ân’ı dikkatlice incelediğimizde anlıyoruz ki, cehennem kelime olarak “Cehl جهل” “Cehûl جهول” kelimesinden geliyor.

Cahil kelimesi aynı kökten geliyor.

Kişinin kendi cehaleti sonrası kendi düştüğü durum onun cehennemi olur.

Çünkü cahillik, ilimden uzak olmaktır, ilimden uzak olan kendi cahilliğiyle kendini yakar.

Kur'ân'ı dikkatlice incelediğimizde; cehennem ve cehennem tabakaları şöyledir.

Cehennemin tabakaları; cehennem, sair, sekar, cahîm, hü-tame, lezâ, hâviye, veyl.

Meâllerin hemen hemen tümünde bu kelimeler cehennem diye çevriliyor.

Oysa her kelimenin farklı anlamları vardır.

Kur'ân'da bunlar farklı kelimelerle sunulmuştur.

Her bir kelimeyi cehennem diye çevirmek, sanki Allah cehennem kelimesini sunmayı unutmuş, kul bunu düzeltiyor gibi bir durum ortaya çıkıyor.

Cehennem kelimesinin hangi dilden geldiği tartışmalıdır.

Cehennem, cahannam kelimesi, cehm-cahm kelimesinden gelir diye de bilgiler vardır.

Eski İbranicede "gehinnom-cehinnom-gehennem" kelimesinden gelir diye de bilgiler vardır.

Cehm-cahm kelimesi de cehul-cahil kelimesi ile ilişkilidir.

Cehaletin yakıcı ateşi, kişiyi cehenneme düşürecektir.

Cehalet hâli, hurafeler alanıdır.

Kendini yüce görüp kibre düşme alanıdır.

Cehalet hali, hakikati bilmekten uzak alanıdır.

Kişi kendi cehaletini bildiğinde ona kapılar açılacaktır.

Ama kişi kendi cehaletini bilemeyip, bir bilmişlik, kibir içinde olduğunda o kişi hakikate erişemeyecektir.

Cahillik hâli kişiyi; bilmişlik içine, yargılama içine, inatçı, tartışan, kibirli, kendini büyük gören, başkasına hor bakan, öfkeli, kavgacı hallere sürükleyecektir.

İşte tüm bunlar cehennem ateşini tutuşturan duygulardır. Ve her kim bu duyguları, düşünceleri taşıyorsa, o kişinin o hâli ona cehennem olacaktır.

Bilinmeli ki cehennem, cehalet iç içedir.

Cehennem, kibir hali, zalimlik hâli iç içedir.

Şimdi Kur'ân'da geçen cehennem tabakalarını bir bir inceleyelim

1- CEHENNEM.

Kur'ân'da cehennem kelimesi 77 yerde geçer.

Cehennem; derin kuyu, ateş kuyusu, alev gölü, cehaletin derin kuyusu, cehalet ateşi, yakıp yıkıcı olan, cehaletin getirdiği gaflet hâli anlamındadır.

Genelde müellifler nâr kelimesini de cehennem diye çevirmişlerdir.

Nâr kelimesi ateş, yakıp yıkıcı olan demektir.

Kişinin ateş hali yani yakıp yıkıcı halleri nâr kelimesi ile belirtilmiştir.

Kur'ân'da bazı yerlerde nâr kelimesi de ayrıca vardır.

Şimdi bazı âyetleri inceleyelim.

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Âyetlerimizi yalanlayıp onlara karşı büyüklük taslayanlara gelince, işte onlar cehennemliklerdir, orada temelli kalacaklardır.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Âyetlerimizi yalanlayanlar ve onlara uymayı kibirlerine yediremeyenlere gelince, işte onlar cehennemliklerdir. Onlar orada ebedî kalacaklardır.

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: Kim de âyetlerimizi yalanlar ve onlara karşı büyüklük taslarsa, işte onlar cehennemlikler ve orada ebedî olarak kalacaklardır.

Elmalı Meâli (Orijinal): Âyetlerimizi tekzip edenlere ve bunlara iman kibirlerine yediremeyenlere gelince böyleler eshabı nârdır, hep onda muhaleddirler.

Mehmet Okuyan Meâli: Âyetlerimizi yalanlayıp onlara karşı kibirlenenler ise ateş halkıdır; onlar orada [ebedî] kalıcıdır.

Mustafa İslamoğlu Meâli: Mesajlarımızı yalanlayan ve onları küçümseyenlere gelince: onlar, içinde temelli kalmak üzere ateşe girecek.

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Âyetlerimizi yalanlayıp onlar karşısında burun kıvıranlara gelince, bunlar ateşin dostlarıdır. Sürekli kalacaklardır onun içinde.

Görüldüğü gibi, bazı müellifler nâr kelimesini ateş, bazıları ise cehennem olarak çevirmişlerdir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim:

A'râf Sûresi 36: "Vellezîne kezzebû bi âyâtinâ vestekberû anhâ ulâike ashabun nâr hum fihâ hâlidûn."

Ve ellezine kezzebû	: Yalanlarda kalan, yalanlayanlar,
Bi âyâtî nâ	: Âyetlerimizi, delil, işaret,
Ve estekberû anhâ	: Büyüklendiler, kibirlendiler, ondan,
Ulâike	: İşte onlar,
Ashabu en nâri	: Sahip, ateş, ateş ehli, ateş halkı, yakıp yıkıcı haller,
Hum fihâ hâlidûn	: Onlar, orada, o hâlde, devamlı,

Meâli: "Âyetlerimize karşı yalanlarda kalanlar ve kibirli hallerde olanlar, işte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, onlar devamlı o hallerde hareket ederler."

Burada görüldüğü gibi "ashabun nâr" kelimesini genelde müellifler cehennem olarak çevirmişlerdir.

Oysa ateş ehli anlamına da gelir.

Ateş ehli öfke, hiddet, kin, nefret, hasetlik, fesatlık içinde olmanın adıdır.

Onlar çevrelerine ateş saçarlar.

Kişinin kendi içindeki ateş haline düşmesi, kendi cehenneme düşmesidir.

Buradan anlıyoruz ki cehennem denilen şey, kişinin kendi cehalet kuyusuna düşmesidir, kendi cehaletiyle kendini yakmasıdır.

Kişinin kendini, kibre, gurura düşürmesi kendi ateşinde yanmasıdır.

Kişinin kendini bâtil inançlara düşürmesi, kendini ateşe atmasıdır.

Bâtil inançlarla hareket eden, ateşe düşecektir.

Yani her türlü cehalete sürüklenecektir.

Kişinin içindeki her türlü kötülüğe yol açan duygu ve düşünceleri, onun kendini nâra yani ateşe sürüklemesidir.

Onun için nâr kelimesi, kişinin düştüğü ateş halidir.

Nâra düşen, nûrdan uzaklaşacaktır.

Nâr hâli cehennem, nûr hâli cennettir.

Allah'ın nûrunu anlayamayan, nâra düşecektir.

Kur'ân'da sunulan nâr kelimesi ile cehennem kelimesi çok dikkatli incelenmelidir.

İkisi de Kur'ân'da geçiyorsa, Kur'ân çalışan bir kimsenin buna önem vermesi gerekir ve meâlini ona göre yapması gerekir.

Bakara Sûresi 206. âyette de cehennem kelimesi vardır.

Bakara Sûresi 206:

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ
جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ

Ve izâ kîle lehuttekîllâhe ehazethul izzetu bil ismi fe hasbuhu cehennem ve le bisel mihâd

Ve izâ kîle lehu : Denildiğinde, söylemek, ona,

Itteku Allah : Fenalardan sakın, ortak koşma, Allah,

Ehazet hu : Edinmek, sarılmak, o,

El izzet	: İzzet, yücelik, değer, itibar, şeref,
Bi el ismi	: Vebal, günah,
Fe hasbu hu cehennem	: Artık, hakkında, onun hali, durumu, cehennem, cehalet,
Ve le bise el mihâd	: Elbette, ne kötü, yatak, bulunduğu yer, hâl,

Meâli: “Ona fenalardan sakın, Allah’a ortak koşma denildiği zaman; hemen yüceliğe, üstünlüğe, vebale sarılır ve onun hâli cehaletin cehennemidir ve bulunduğu hâl ne kötüdür.”

Buradaki âyette “cehennem” kelimesi geçer.

Yukarıdaki âyette nâr kelimesini müellifler cehennem diye çevirmişlerdir.

Başka bir âyeti inceleyelim.

Diyanet İşleri Meâli (Eski): 196,197. İnkâr edenlerin diyar diyar gezip refah içinde dolaşması sakın seni aldatmasın; az bir faydalanmadan sonra onların varacakları yer cehennemdir. O ne kötü duraktır!..

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): (Onların bu refahı) az bir yararlanmadır. Sonra onların barınağı cehennemdir. Ne kötü bir yataktır orası!

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Âl-i İmrân Sûresi 197:

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

Metâun kalîlun summe mevâhum cehennem ve bisel mihâd

Metâun kalîlun	: Bir meta, çıkar, az, biraz, kendi çıkarında olmak,
Summe mevâ hum	: Sonra, sığınak, varılacak yer, mekân, hal, onlar,
Cehennem	: Derin kuyu, cehaletin cehennemi, yakıp yıkıcı olan,

Ve bise el mihâd : Ne kötü bir hâl, bulunulan yer, yatak, o halde olmak,

Meâli: "Bu onların hep kendi çıkarları içindir. Sonra onlar hep yakıp yıkıcı hallerdedirler ve o ne kötü bir hâldir."

Bir bütünlük içinde okursak, kendi çıkarları için koşan insanlar, çevrelerine zarar verirler.

Ve onların halleri hem kendilerine hem de çevrelerine zarar vermektedir.

Âl-i İmrân Sûresi:

196- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenlerin, o beldeler arasında bir gayret içindeymiş gibi görünüp, gezip dolaşmaları seni aldatmasın.

197- Bu onların hep kendi çıkarları içindir. Sonra onlar hep yakıp yıkıcı hallerdedirler ve o ne kötü bir hâldir.

198- Lâkin Rabbine karşı fenalardan sakınan kimseler için huzur vardır, onlar makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hâlin içindedirler. Allah'a ait olan hakikatlere kavuşmanın mutluluğundadırlar. Erdemli insanlar için, Allah'a ait olan hakikatler hayırlardan başka bir şey değildir.

İşte âyette belirtildiği gibi, "o beldeler arasında bir gayret içindeymiş gibi görünüp, gezip dolaşmaları seni aldatmasın" Allah kitap diyerek koşan insanlara kanmamak gerekir.

Kendi çıkarları için hareket eden kişilerin, tek amacı vardır, kendi saltanatlarını kurmak.

İnsanların aralarında din adına, Allah adına koşar dururlar. Ama gönülleri ne kadar samimidir, bilmek gerek.

Onların amaçları, insanları kandırmak, onların paralarını mallarını almak olabilir.

Onun için Kur'ân uyarmış.

"Onlara dikkat edin, koşup durmalarına kanmayın" diye.

Kur'ân'da bununla ilgili onlarca âyet vardır.

Bazı örnekler;

Mâun Sûresi: "Dilinden Allah kelimesini hiç düşürmez, ibadetler içinde görünür, ama halleri riya içindedir."

Meâriç Sûresi: "Dilinden Allah kelimesini hiç düşürmez, ama başına bir sıkıntı geldiğinde feryat eder."

Hucurat Sûresi: "Bölücü, ara açıcı, dedikodu yapıp arkadan çekiştirici, insanların sırlarını araştıran, gizli yönlerini ortaya çıkaran yani hep zarar verici haller içinde olur."

Fussilet Sûresi: "Zanlarını din haline getirir, kendi gibi olmayanları küçük görür, kâfir ilan eder."

Munâfikûn Sûresi: "Dilinden Allah kelimesini düşürmez, hep ibadetlerde görünür ama içi başka dışı başkadır."

Ahzâb Sûresi: "Hep Allah'tan bahseder ama hep yaşantısında zulüm halindedir, dünya makamı, şöhreti, zenginliği peşinde koşar, hep kendi çıkarı peşindedir."

Kur'ân âdeta baştan sona Allah diyerek kandırmanın nasıl olduğundan bahseder.

Bizlere muhteşem uyarılarda bulunur.

Kur'ân der ki:

Sakin insanları, Allah'tan bahsediyor, diye değerlendirmeyin.

Sakin insanları, namaz kılıyor, oruç tutuyor diye değerlendirmeyin.

Sakin insanları, Kur'ân okuyor, dinden bahsediyor, Kur'ân'dan bahsediyor, diye değerlendirmeyin.

Sakin resûl, nebi kıssaları anlatıyor diye değerlendirmeyin.

Sakin, kişinin kendini ya da birilerini evliya, ermiş, mehdi, mesih ilan etmesine kanmayın.

Hazreti Muhammed'in bu konu ile ilgili, bir sözü de şöyledir:

"Allah, sizin namazlarınıza, oruçlarınıza değil, para münâsebetlerinize bakar." (bk. Kenzul-Ummal, h. no: 8435, 8436)

İşte, önemli olan dürüstlük, samimiyettir.

İnsanları kandırmak için, Allah'ı, kitâbı, dini, namazı, orucu alet edenlere kanılmamalıdır.

Hadîd Sûresi 14: "Ve garrekum bi Allâh el garûr."

Meâli: "Ve aldatıcılar sizi Allah diyerek aldatır."

Kur'ân'ın muhteşem uyarılarından anlıyoruz ki aldatıcının yani şeytanın yani şeytani halleri taşıyan kişinin aldatma alanı, Allah'tır, yani dini alandır.

O kimseler namazda gibi görünür, ama asla namazın mânâsına ermezler.

O kimseler oruçta gibi görünür, ama asla orucun mânâsı üzere olamazlar.

Onların içlerinde çıkar, kibir, benlik, ateşi yanar.

İşte, içlerinde nâr-ateş yananlar, kendi cehennemindedirler.

Kur'ân'da birçok yerde bu konuda uyarı vardır.

Allah hakkında konuşana kanmayın, ihtiyatlı yaklaşın.

Çok bilgili olduğunu ima edene kanmayın, ihtiyatlı yaklaşın.

Allah rızası için oraya buraya koştuğunu ima edene kanmayın, asıl maksadını anlayın.

Dinden, ibadetten, bahsedene kanmayın, içindeki asıl maksadı görün.

Resûl, nebîlerden bahsedenerlere kanmayın, hikmetlerini sunuyor mu ona bakın.

Kur'ân okuyup yorum yapanlara kanmayın, mânâsını sunuyor mu ona bakın.

Gönlü samimi mi ona bakın, dürüst olana bakın, kibirden uzak olana bakın.

Ve Kur'ân uyarmaya devam ediyor.

Yaşantısına bakın.

Asıl amacını anlayın.

İçi başka dışı başka mı ona bakın.

Samimi olup olmadığına bakın.

Dilinde ikilik üzere sözler var mı, ona bakın.

Yani kendini övüyor, kendi yolunu övüyor, başkalarını küçük görüyor, kâfir ilan ediyor mu, ona bakın.

Kendi yolunda olanları cennetlik ilan ediyor, başkaların cehennemlik ilan ediyor mu, ona bakın.

Din adına para topluyor mu, mal-mülk bağış istiyor mu, ona bakın.

Kur'ân "asla para toplamayın, sakın bir karşılık beklemeyin" diye bildirir.

Evet, Kur'ân yardımlaşmayı, ihtiyacı olanı bulmayı ve ona yardım etmeyi tavsiye eder.

Ama iyi niyetle olmayıp, kendi cemaati için para toplanması, manevi alandan karşılık beklenmesi, aracıymış gibi görünüp para veya yardım toplanması, onlarca âyette yasaklanır.

Sadece yardım edilecek kişiye yönlendirilmesi doğru olandır.

Kişinin, yardıma ihtiyacı olan kişiyi bulup, ona bizzat yardım etmesi doğru olandır.

İhtiyacı olanı bizzat bulup, yardım etmek doğru olandır.

Evet, Kur'ân diyor ki;

"Beldeler arasında bir gayret içindeymiş gibi görünüp, gezip dolaşmaları seni aldatmasın."

Sakın kandırıcının Allah ile kandırmasına izin vermeyin.

Kandırıcı şeytani hallere girmiş olandır.

Kandırmanın en büyük yolu da Allah diyerek, din diyerek, insanların saf duygularını suistimal etmektir.

Eğer kişi hem Allah'tan bahsedip hem de birilerini kâfir ilan ediyor ve kendi yolunu övüyorsa o kişi Allah idrakine ulaşmamış kişidir.

Boşuna denmez.

İslam olan yani Müslüman olan; diline, yaşantısına, hallerine ve davranışlarına güvenilen insandır.

İşte Kur'ân diyor ki; kişinin anlattıklarına değil, ibadet içinde olup olmadığına değil, yaşantısına bakın.

Yaşantısında bozgunculuk, fitnelik, ikilik, zarar verme varsa sakın bunlara aldanma diyor.

Böyle kimselerde Allah sevgisi yoktur diyor.

İçlerinde çıkar, benlik ateşi olanlar cehennemin içindedir.

Her insan kendini muhasebe etmelidir.

Benim niyetim nedir?

Hayat amacım nedir?

İnsanlara koşup gitmemdeki ana gaye nedir?

Ben samimi biri miyim?

İnsanlara yaklaşımım kendi çıkarım için midir?

Hakikat yolunda koşuyorum diye bir kibir içinde miyim?

“Beldeler arasında bir gayret içindeymiş gibi görünüp, gezip dolaşmaları seni aldatmasın” âyetinin bahsettiği kişi yoksa ben miyim?

İnsan Kur'ân'ı okurken kendine hitap ediliyor gibi okumalıdır.

Yine başka bir âyeti örnek verelim.

A'râf Sûresi 41:

لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَلِكَ
نَجْزِي الظَّالِمِينَ

Lehum min cehenneme mihâdun ve min fevkîhim gavaş ve kezâlike neczîz zâlimîn

Lehum min cehennem : Onlar, cehennem, cehaletin derin halleri, yakıp yıkıcı,

Mihadun min fevki him : Döşenmiş, nimetler, onların üstünde, hallerinde,

Gavaşın : Boya, örtücü, göremeyen, cehaletin örtüsü,

Ve kezâlike neczi : İşte böyle, karşılık, ceza,
El zâlimîn : Zulümlerde olan, zalimler,

Meâli: “Onlar, üzerlerinde olan nimetlerle döşenmiş hakikatleri göremeyip cehaletin sıkıntılarında kaldılar. İşte zalimlerin karşılığı budur.”

Burada da görüleceği gibi, cehennem zalimlerin düştüğü durumdur.

Şimdi bütünlük içinde okuyalım.

A'râf Sûresi:

40- Doğrusu o hallerde kalanlar, âyetlerimize karşı yalanlarda kaldılar ve kibirlendiler. Onlar Ulvî Âlem'in hakikatlerine ulaşamadılar ve huzura dâhil olamadılar. Hatta etraflarını çeviren varlığı işitme içinde olup, güzelliklere geçemediler. İşte fenalarda kalanların karşılığı budur.

41- Onlar, üzerlerinde olan nimetlerle döşenmiş hakikatleri göremeyip cehaletin sıkıntılarında kaldılar. İşte zalimlerin karşılığı budur.

42- İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ise, kendilerinde Bizi anlamanın sorumluluğunu ihmal etmezler. Ancak kapasiteleri nisbetince hareket ederler. İşte onlar huzur ehlidir, onlar devamlı o hâl ile hareket ederler.

43- Bizi anladıklarından dolayı onların gönüllerinden; kin, öfke gibi şeyler çekip çıkarılmıştır. Makamlarında bir ilim üzeredirler. Derler ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır, ki O'dur hakikatler için bize yol gösteren ve Allah'ın bizdeki hidâyeti olmasaydı biz yol bulan olamazdık ve doğrusu hakikatleri gösterenler, bizi vücûdlandırmanın hakikatlerini sundular. Onlara: Hakk yolunda yaptığımız çalışmalar sebebiyle bulduğunuz huzur işte budur, diye bildirilir.

Görüldüğü gibi, cehaletin sıkıntıları kişiyi cehenneme sürükleyecektir.

İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ise huzura erişecektir.

Başka bir örnek verelim.

Mü'min Sûresi 76:

ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبئسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ

Udhulû ebvâbe cehenneme hâlidîne fihâ fe bise mesvel mutekebbirîn

Udhulû ebvâbe : Dâhil, girmek, bulunmak, kapılar, kısım, dolaşmak,

Cehennem : Cehalet cehennemi, yakıcı haller,

Hâlidîne fihâ : Devamlı, orada, o hallerde,

Fe bise mesva : Böylece, ne kötü yer, halleri,

El mutekebbir : Kibirlenenler, büyüklenen,

Meâli: "O halde olanlar, devamlı cehaletin cehenneminde bulunurlar. Bu hallerde olanların o kibirlilik halleri ne kötüdür."

Mü'min Sûresi:

71- Onlar kendi benlik prangalarına bağlı olarak hareket ederler.

72- İçlerinde kaynayan öfke halleri, sonra da yakıp yıkıcı olan halleriyle hareket ederler.

73- Sonra da onlara, ortak koştüğünüz şeyler nerede, denir.

74- Derler ki: Allah'ı bırakıp, zanna dayalı şeylere yöneldik, kendimizden uzaklaştık. Bilakis önceden yöneldiğimiz şeylerin ne olduğunu bilemedik. İşte böylece hakikatleri görmemezlikten gelenler Allah'ı anlamaktan uzaklaşırlar.

75- İşte bu sebeple siz; yeryüzünde hakikatlerden başka şeylere yöneldiniz, hakikatleri önemsemediniz ve bu sebeple de siz bir benlik içinde kalıp taşkınlık ettiniz, diye bildirilir.

76- O halde olanlar, devamlı cehaletin cehenneminde bulunurlar. Bu hallerde olanların o kibirlilik halleri ne kötüdür.

Kur'ân'ı incelediğimizde anlıyoruz ki cehaletin benliğine esir olanlar, içlerinde yakıp yıkıcı duygularla hareket ederler.

Hakikati bırakıp, kibir içinde hareket edenler, bir benlik içinde taşkınlık ederler.

İşte o kimselerin içlerinde cehennem ateşi her an yanmaktadır.

Şimdi cehennemin tabakalarından olan sâir cehennemini inceleyelim.

2- SÂİR CEHENNEMİ

Kur'ân'da toplam 17 kez geçer.

Sâir; öteki, öbürü görme, ayrımcılık içinde olmak, Allah'ı ayrı kendini ayrı görme, başkası, diğeri görmek, yani ötekileştirmek, varlığı ayrı ayrı görmek, varlığı tutanı görememek.

Bir başkasını Allah'ın kulu görememek, ona hor bakmak.

Sâir halinde kalanlar, kendilerini yüce görüp, başkalarını hor görme durumuna düşerler.

Şimdi Kur'ân'dan örneklerle inceleyelim.

Şurâ Sûresi 7:

Diyanet meâli: "bir takımı da çılgın alevli cehenneme girer."

Diyanet vakfı meâli: "bir bölümü de çılgın alevli cehennemdedir."

Mehmet Okuyan meâli: "bir bölümü de çılgın alevli cehennemde (olacak)tır."

Muhammed Esed meâli: "bazısı da yakıcı ateşe."

Süleyman Ateş meâli: "bir bölük ateştedir."

Şaban Piriş meâli: "bir takımı da çılgın alevler içinde!"

Yaşar Nuri meâli: "bir bölük ateşte."

Abdullah-Ahmet Akgül Meâli: "bir bölümü çılgınca yanan ateşin içerisindeledir."

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Şurâ Sûresi 7:

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّنُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ
وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ
فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ

Ve kezâlike evhaynâ ileyke kurânen arabiiyyen li tunzire
ummel kurâ ve men havlehâ ve tunzire yevmel cemi lâ reybe
fih ferîkun fil cenneti ve ferîkun fis saîr

Ve kezâlike	: İşte böyle, işte bu görünen, böylece,
Evhaynâ ileyke	: Vahyettik, bildirdik, hayat verdik, sunduk, sana
Kur'ân	: Okunan şey, kâinat kitâbı, hakikatlerin sözleri,
Arabiiyyen	: Anlaşılır dil, anlaşılır bir şekilde, onların diline göre açıklandı,
Li tunzire	: Uyarman için, hakikatleri açıklayıp uyarmak,
Em el kurâ	: Aslı, asıl, gerçek, köy, eski anlayışlarında kalan,
Ve men havle hâ	: Kim, kimse, onun etrafında, etrafındaki,
Ve tunzire	: Uyarıcı, açıklayan, açıkladığın hakikatlerden,
Yevme el cemi	: Gün, vakit, zaman, an, birlik, toplamak, bir arada,
Lâ reybe fihî	: Yok, şüphe etmesinler, o hakikatler hakkında,
Ferikun fi el cenneti	: Onların bir kısmı, cennet, huzur içinde,
Ve ferîkun	: Bir kısım, fırka,
Fi es saîri	: Ötekileştirme halinde, öbürü görmek, öteki, hor bakmak, dışlamak, ikilikte kalmak,

*Meâli: "Anlaşılır bir şekilde tüm kâinat kitâbını sana sunduk.
Eski anlayışlarını gerçek bilenlere ve onların etrafındaki kimselere,*

hakikatleri açıklayıp uyarma içinde ol. Artık tüm varlığın her an bir bütünlük içinde olduğu hakikatini onlara açıkla. O hakikatler hakkında şüphe etmesinler. Onların bir kısmı hakikatleri anlayıp huzur bulur ve bir kısmı da ötekileştirmenin cehaletinde kalır.”

Meâli: “Ve bir kısmı da ötekileştirmenin cehaletinde kalır.”

Varlığın bütünlüğünü anlayamama sonucu, kendini ayrı, üstün bir varlık görüp, ötekileştirme cehaletinde kalmak, sâir cehenneminde kalmaktır.

Ve sair ve sair ve sair dilimize buradan geçmiştir.

Abzâb Sûresi 64:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): 64,65. Allah şüphesiz, inkarcılara lanet etmiş ve onlara içinde sonsuz olarak temelli kalacakları çılgın alevli cehennemi hazırlamıştır. Onlar bir dost ve yardımcı bulamazlar.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Şüphesiz Allah, kâfirlere lânet etmiş ve onlara alevli bir ateş hazırlamıştır.

Tüm müellifler sâir kelimesini, alevli, çılgın ateş olarak çevirmişlerdir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Ahzâb Sûresi 64:

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا

İnnallâhe leanel kâfirîne ve eadde lehum saîrâ

İnne Allah leane	: Doğrusu, şüphesiz, Allah, rahmetten uzaklaşan,
El kâfirîn	: Hakikatleri örten, görmemezlikten gelen,
Ve eadde lehum	: Hazırdır, vardır, bulunur, onlar,
Sâiren	: Ötekileştirme, öbürü görme, ikilikte kalma cehaleti,

Meâli: "Şüphesiz hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah'ın rahmetinden uzaklaşırlar ve onlar ötekileştirmenin cehaletinde kalırlar."

Ahzâb Sûresi:

64- Şüphesiz hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Allah'ın rahmetinden uzaklaşırlar ve onlar ötekileştirmenin cehaletinde kalırlar.

65- Devamlı o hallerle hareket ederler, dostları da yoktur ve yardımcıları da olmaz.

66- Onlar yakıp yakıcı haller içinde kalıp gerçekleri anladıkları zaman: Keşke biz de Allah'a itaat etseydik ve Allah'ın resûlüne uysaydık, derler.

Hakikat tüm varlığı tutan kudrettir.

O kudret Allah'ın kudretidir.

Allah her varlığı birlik içinde tutar.

Sâir halinde kalmak, o birliği görememektir.

Öteki görmek, başkasındaki Hakk'ı görememektir.

Önemli olan kesrette vahdete erişmektir.

Sâir cehennemine düşmemek, her varlığı tutan Zâtı görebilmekle mümkündür.

Her varlık Allah'ın zâtıyla kuşatılmıştır.

Kesret gibi görünen bu âlem aslında tek vücûddur.

Ağaçta binlerce yaprak olsa da, dallar, çiçekler, meyveler olsa da hepsi tek ağaçtır.

İşte varlık dediğimiz boyut, tek vücûddan gelmiştir ve tek vücûd tarafından tutulmaktadır.

Aynı kendi bedenimizdeki sonsuz hücrenin, tek bedende bir olduğu gibi, bu âlemde tek vücûd dairesindedir.

Ehad, Vahdet, Ehadiyyet, Tevhîd, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Vahdet-i vücûd sırrı, vahdet-i şühûd mânâsına ulaşıldığında açılır.

Yani her varlıktaki birliğe şahit olmak, bizi bir vücûda götürür.
Vahdet-i vücûd, vücûdun birliği, teklîği anlamında kullanılır.
Görünen varlığın sûretlerine Hakk'ın vücûdu denmez.

Hakk'ın vücûdunda değişme yoktur.

Bu gördüğümüz sûretlerde ise değişme ve kaybolma vardır.
Bugün var görünen bedenler, yarın yok olup gider.

Fakat, tüm bu sûret vücûdlarını tutan vücûd Hakk'ındır.

İşte vücûdu mutlak O'dur.

Yani tüm sûret bedenlerini tutan vücûd tek vücûddur.

O da Zât-ı Mutlak olan Allah'ın kendisidir.

Vücûd dediğimizde bedenlerimizi değil, bedenlerimizi tutan kuvveyi anlamalıyız.

Tüm bedenleri tutan kuvve tek kuvvedir, işte o da vücûd sırrıdır.

Yani vücûd, sûret bedenler değil, sûret bedenleri tutan sûret boyutudur.

Tüm sûret bedenleri tutan boyuta vücûd diyoruz.

O vücûd da Hakk'ın vücûdudur.

Hakk'ın vücûdundan gayrı vücûd yoktur.

Yani kâinatta iki tane Allah yoktur.

Vâcibü'l vücûd; Allah'ın kendi özünden kendini zahire çıkarması, görünen varlığın O'nun vücûduna bağlı olma zorunluluğudur.

Zahirde görünen varlık bedenler her an O'na icabet eder.

Yani damlanın deryaya bağlı olma zorunluluğu.

Damla deryaya her an icabet eder.

Nisâ Sûresi 85: "Ve kânallâhu alâ kulli şeyin mukîtâ."

Meâli: "Allah bütün her şeyi sarıp kuşatandır."

Fetih Sûresi 21: "Ve uhrâ lem takdirû aleyhâ kad ehâtallâhu bihâ ve kânallâhu alâ kulli şeyin kadîrâ."

Meâli: “Allah bütün her şeyi ihata edendir, bütün her şey O’nun takdirinden başka bir şey değildir ve Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

Bakara Sûresi 255: “Vesia kursiyyu-hu el semâvâti ve arda.”

Meâli: “O’nun kürsüsü; gökleri ve yeri, her şeyi kuşatmıştır.”

Vücûdun teklîği nedir, dediğimizde karşımıza idrak edilmesi, tefekkür edilmesi gereken bir beden çıkar.

Vahdet-i vücûd konusunu anlamak için kişi; yaratılış ve yaratan konusunu idrak etmesi, bu kâinatın yaratılışını iyi okuması gerekir.

Bunu okumak, insanın kendi bedenine dönmesiyle olur.

Yunus Emre, bu zevki dile getirmiştir.

Severim ben seni candan içeri

Yolum vardır bu erkândan içeri.

Beni bende demen bende değilim

Bir ben vardır bende benden içeri.

Nereye bakar isem dopdolusun

Seni nere koyam benden içeri.

Vahdet-i vücûd; bu görünen sûret boyutuna yani taşa, top-rağa, bitkiye, hayvana atfedilmez.

Vahdet-i vücûd; tüm vücûdları tutan tek vücûd hakikatidir.

Buradaki anlam, varlığı var eden özü anlamaya çalışmaktır.

Ki bu öz hiçbir varlıktan ayrı değildir.

Vahdet-i vücûdun mânâsına ulaşmak, her bir varlığın özünde, o varlığı var eden vücûd sahibinin olduğunu anlamaktır.

İşte sâir cehenneminden kurtulmanın yolu, her varlığı tutan Zâtı görebilmektir.

Öteki görmekten kurtulmanın yolu; her varlığın sahibinin varlıkta tecellileri ile kendini gösterdiğini görebilmektir.

Şimdi sekâr cehennemini inceleyelim.

3- SEKÂR CEHENNEMİ

Sekâr; şaşırılmış, yanlış değerlendirmeler yapmak, kendi bildikleriyle hakikatler arasında kalıp şaşırılmışlık durumu.

Kur'ân'da dört yerde geçer.

Velid bin Mugire, Hazreti Muhammed'e gelir onu dinler, ondan etkilenir ve ona inanmaya meyil gösterir.

Bu etkiyle Amr bin Hişam'a gider ve Hazreti Muhammed'in dediklerini övgüyle anlatır.

Fakat Amr bin Hişam, Mugire'ye çok tepki gösterir.

"Atalarının inancını mı terk ediyorsun?" diyerek mugireyi azarlar.

Ve ona takip ettikleri inancın bilgilerini hatırlatır.

Velid bin Mugire şaşırılmış bir halde eski bildiklerine geri döner.

İşte sekar, şaşırılmış ve eski bildiklerinden vazgeçememe hâlidir.

Hakikat bilgileri ile atalardan gelen bilgiler arasında gelgit yaşamak "sekar-şaşırılmışlık" durumudur.

Cehalet bilişleri terk edilmeden, hakikat bulunmaz.

Hazreti Muhammed yaşadığı toplumda hakikatleri sunmuştu.

Toplumda din diye bilinenler, Allah hakkındaki bilgiler, Hazreti Muhammed'in sunduğu bilgilere uymadı.

Onu dinleyenler, kendi bildikleri ile Hazreti Muhammed'in sunduğu bilgiler arasında gelgit yaşadılar.

Bir şaşırılmışlık durumuna düştüler.

"Biz böyle biliyoruz, ama sen başka şeyler anlatıyorsun" dediler.

Şimdi Kur'ân'daki sekâr âyetlerini inceleyelim.

Müddessir Sûresi 27:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Yakıcı ateşin ne olduğunu sen nerden bilirsin?

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Sekar'ın ne olduğunu sen ne bileceksin?

Hasan Basri Çantay Meâli: Sen biliyor musun, cehennem nedir?

Hayrat Neşriyat Meâli: Sakar'ın ne olduğunu, sana ne bildirdi?

İlyas Yorulmaz Meâli: Sakarın ne olduğunu bilir misin?

Mehmet Okuyan Meâli: [Sekar]'ın ne olduğunu sana bildiren ne olabilir ki!

Burada da görüldüğü gibi Diyanet eski meâlde yakıcı ateş olarak çevirmiş, yeni meâlde ise kelimeyi olduğu gibi bırakmıştır. Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Müddessir Sûresi 27:

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ

Ve mâ edrâke mâ sekar

Ve mâ edrâ-ke : İdrak ettin mi? Anladın mı?

Mâ sekaru : Sekar, şaşırmaşlık, yanlış değerlendirme,

Meâli: "İdrak ettin mi anladın mı şaşırmaşlığı?"

Müddessir Sûresi 16....30

16- Doğrusu o âyetlerimizi kabul etmeyenlerden oldu.

17- Mânâsını anlamak ona zahmetli geldi.

18- Elbette o düşündü ve değerlendirdi.

19- Nasıl değerlendirdiyse, kendine yazık etti.

20- Sonra yine nasıl değerlendirdiyse, kendine yazık etti.

21- Sonra anlamak için baktı.

22- Yüzünü ekşitti ve huzursuz oldu.

23- Sonra eski cehalet bildiklerine döndü ve kibirlendi.

24- Bu nakledilenler sadece aldatmadır, dedi.

25- Bu bir beşer sözünden başka bir şey değildir, dedi.

26- Böylece o şaşırmaş bir halde kaldı.

27- İdrak ettin mi şaşırılmışlığı?

28- Eski bildiklerini terk edememe ve ikilikte kalma hallerini.

29- İnsanlar için düzeni bozan o halleri.

30- Kendindeki yüce nitelikleri anlamaya engel olan o halleri anladın mı?

Okuduğumuzda anlıyoruz ki kendi inançlarında kalanlar, Hazreti Muhammed'in sunduğu hakikat bilgilerini kabul etmediler.

Mânâsını anlamak için düşünmediler.

Şaşırılmış bir halde kaldılar ve kendi inançlarıyla kıyasladılar.

Eski bildiklerini terk etmediler, ikilikte kaldılar.

Âyette belirtildiği gibi bâtlı alan; aklı, gönlü, saf düşünceyi bozan alandı.

İnsan ilmî alana yönelmeli, hurafelerle, bâtlı alanla hareket etmemeliydi.

Lokmân Sûresinde bu çok güzel belirtilir.

Lokmân Sûresi 30: "Zâlike bi ennellâhe huvel hakku ve enne mâ yedûne min dûnihil bâtlı ve ennellâhe huvel alıyyul kebîr."

Meâli: "İşte hakikat, Allah'a ait olan değerlerdir. O'na ait olan hakikatleri bırakıp hurafe olan şeylere yönelmeyin. Muhakkak ki Allah ilmiyle yüce olandır."

Allah'a ait olan hakikatler tüm varlık kitâbında satır satır yazılıdır. (Ahzab Sûresi 6: Kitâbı mestura)

Her varlık Allah'ın hakikatlerini gösterir.

Tüm varlıktaki tecelliler bizzat O'nu gösterir.

Her varlıkta bizzat Allah'ın ilmî satır satır yazılıdır.

İnsan yönünü varlığın değerlerine döndürmelidir.

İnsan din adına anlatılan batıl şeylere yani aslı olmayan şeylere yani hurafelere yönelmemelidir.

Bâtlı terk etmeli, hakikatlere erişmelidir.

Yöneleceği tek şey olmalıdır, kendi vücûd kitâbı ve varlık kitâbı.

Bu kâinattaki her şey bir âyettir.

Anlatılan hurâfeler bizi varlık kitâbını incelemekten alıko-yarsa asla hakikatlere arif olamayız.

Hakikatler bizzat bu kâinat kitâbının içindeki varlık sayfalarında vardır.

Yeter ki oraya bakalım, yeter ki oradan okuyalım, yeter ki gece gündüz orayı araştıralım.

İnsana verilen akıl bunun içindir, bakmak, gözlemlemek, araştırmak, düşünmek, hakikatleri anlamaya vesile olur.

İşte Hazreti Muhammed hakikat bilgilerini tebliğ etti.

Fakat kendi inançlarını doğru bilenler bunu kabul etmek istemediler.

Bir şaşırılmışlık içinde kaldılar.

Kendi bildiklerine döndüler.

Kolay değildi, atalardan gelen bâtil alanı terk edebilmek.

Hazreti Muhammed ne dedi ki onlara ters geldi?

Aslında hazreti Muhammed'in söylediği şeyler tüm insanlığın hayrı içindi.

O güzel insanın insanlığa sunduğu muhteşem bilgilerden bazıları şöyledir:

Kölelik yoktur.

Kadın ya da erkek köle ya da cariyeye olamaz.

Kadın insandır, yarım değildir.

Kadın erkek eşittir.

Kadın dışlanmamalı, dövülmemeli, hor görülmemelidir.

İşte bu sözler bazıları çok rahatsız etti.

Kadın erkek hiç eşit olabilir mi, diye alay ettiler.

Kadın hiç insan olabilir mi, dediler.

Kölelik cariyelik nasıl kaldırılır.

Köle Bilal'le biz bir olabilir miyiz, dediler, güldüler, alay ettiler.

Hazreti Muhammed bildirmeye devam etti.

Okuyun, düşünün, araştırın.
İlim öğrenin.
Asla ilimden dönmeyin.
Asla ilim ifade etmeyen şeylere yönelmeyin.
Görünen varlığın aslını anlamak için tefekkür içinde olun.
Eşyanın hakikatini öğrenin.
Allah hakikatini mutlaka öğrenin.
Bizi yaratan, bedenimizin sahibi olup, vücûdumuzda her an tecellileriyle kendini göstermektedir.
O bize şah damarından yakındır, O'nu kendinizde arayın.
Tevhîd şuuruna erişin, her an o şuurda yaşayın.
Allah ahlakına erişin, hep o şuurda yaşayın.
Hepimiz Allah'ın kuluyuz.
Hiç kimsenin hiç kimseden üstünlüğü yoktur.
Hepimiz yaratılan diğer varlıklar gibi, gökte uçan kuşlar gibi bir varlığız.
Haddi aşmayın.
Dinin hakikatini iyi öğrenin.
Sizden önceki topluluklar haddi aştıkları için yok olup gittiler.
Hiçbir varlığa hor bakmayın.
Hiç kimseye zulüm etmeyin.
Hiç kimsenin hakkını yemeyin.
Çalmayın, çırpmayın.
Kadınları dövmeyin.
Kadın erkek eşittir, biri diğerinden üstün değildir.
Kız çocuklarını zorla evlendirmeyin, onların eşlerini seçmelerinin önünü açın.
Çocuklarınızı iyi eğitin, onlara ilim ve edeb öğretin.
Hiç unutmayın, en büyük zenginlik, iyi evlat yetiştirmektir.
Kimse açlıktan ölmesin.
Zengin fakiri kandırmasın.

Zengin fakirin hakkını yemesin.

Zengin fakir ayrımcılığı olmasın, herkes çok çalışsın, emeğinin karşılığıyla beslensin.

Çalışamayacak olanlara, çaresiz kalanlara mutlaka yardım edilsin.

Kul hakkına girmeyin.

Kimsenin hakkını yemeyin.

Dini ticaret haline getirmeyin.

Dinden para kazanmayın, menfaat edinmeyin.

İhtiyacı olana yardım edin.

İnsanları inançlarına, ibadetlerine, kültürlerine göre ayırmayın.

Kimseyi kötülemeyin.

Kölelik cariyelik yoktur.

Öldürmeyin.

Zulüm etmeyin.

Zarar vermeyin.

Fitnelik, fâsıklık, yapmayın.

Dedikodu yapıp, çekiştirmeyin.

Batıl olan şeylere yönelmeyin.

Hurafeleri terk edin.

Allah'ın sevgisini hissedin, o sevgiye erişin.

Birbirinizi o sevgiyle sevin.

Kendinizi, yaratılan hiçbir varlıktan üstün görmeyin.

Hiç bir topluluğa hor bakmayın.

Hiç unutmayın ki bedenlerin sahibi Allah'tır ve Allah o bedenlerdedir.

Her varlığa "Semme vecullah" nazarıyla bakın.

Halk'ta Hakk'a nazar edin.

Bedenlerin sûretinde asla kalmayın, bedenlerin ardına bakın.

Tevâzudan ayrılmayın.

Tenezzül içinde yaşayın.

Sevgiden, saygıdan asla ayrılmayın.

Güzel bakın, güzellikle bakın.

Her varlık Allah'ın güzelliğiyle kuşatılmıştır.

O güzelliği görün.

O günün toplumu da bu sözlerin çok güzel olduğunu biliyordu.

Ama atalardan gelen bazı inançlar vardı ki onları bırakmak kolay değildi.

İşte şaşırılmışlık burada başlıyordu.

İşte sekâr, sakar; şaşırılmışlık buradaydı.

Müddessir Sûresi 16. âyetten, 30. âyete kadar bunlar sunuluyordu.

Sekâr kelimesini cehennem diye çevirmek ne kadar doğru olabilirdi?

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Kamer Sûresi 48:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Ateşe yüzüstü sürüldükleri gün, onlara: "Cehennemin dokunan azabını tadın" denir.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Yüzüstü ateşe sürüklendikleri gün kendilerine, "Cehennemin dokunuşunu tadın!" denecek.

Elmalı Meâli (Orijinal): O gün ki yüzleri üstü ateşte sürükleneceler tadın ne imiş diye messi Sakar.

Mehmet Okuyan Meâli: O gün ateşe yüzüstü sürüklenip (kendilerine) "[Sekar] (cehennemin)in dokunuşunu tadın!" (denecektir).

Mustafa İslamoğlu Meâli: O gün yüzükoyun ateşe sürüklenecekler (ve denilecek ki): "Tadın bakalım, (değdiğinin fiyakasını bozan) cehennemin okşayışını.

Burada incelendiğinde görülecektir ki Diyanet sekar âyetini cehennem olarak çevirmiştir.

Oysa Müddessir Sûresi 27. âyette sekâr olarak bırakmıştır.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Kamer Sûresi 48:

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ

Yevme yushabûne fîn nâri alâ vucûhihim zûkû messe sekar

Yevme yushabune	: Gün, vakit, sürüklenen, kalır, çekilen, giden,
Fi el nâr	: İçinde, yakıcılık, ateş, yakıp yıkıcı,
Alâ vucûhi-him	: Onların yüzlerinde, yönleri, nitelikleri,
Zûkû messe	: O hallerde kalmak, tadın, temas, dokunma,
Sekare	: Şaşırılmışlık, hak ile batıl arasında şaşırılmışlık,

Meâli: "Her zaman o yakıp yıkıcı hâller içinde sürüklenip giderler. Onların yüzlerinde şaşırılmışlık hâlleri vardır."

Kamer Sûresi:

45- Hakikatleri bırakıp, cehalet bilişlerine dönenlerin hepsi kaybedenlerden olur.

46- Bilakis onlara her zaman hakikatlerin sözleri söylendi ve onlar işleyişi anlayamadılar ve zamanlarını kötü hallerde geçirdiler.

47- Muhakkak ki onlar; fenalarda kalanlar, hakikatleri bırakıp kendi cehaletlerine sapanlar ve aşırılık içinde olanlardır.

48- Her zaman o yakıp yıkıcı haller içinde sürüklenip giderler. Onların yüzlerinde şaşırılmışlık halleri vardır.

Dikkatlice incelediğimizde, aynı cümle içinde hem nâr kelimesinin, hem de sekâr kelimesinin olduğunu görüyoruz.

Cümlede belirtilen hakikat ise, hakikat tebliğ edildiği halde, cehalet haline dönenler, kendi içlerindeki yakıp yıkıcı duygularda kalırlar.

Ve onlar cehaletin bilgileri ile hakikatin bilgileri arasında şaşırılmış bir halde olurlar.

Şimdi cahîm cehennemini inceleyelim.

4- CAHÎM CEHENNEMİ

Cahîm de cehennemin tabakalarından biridir.

Cahîm kelimesi, cehim, cehil, cahil kelimeleri ile ilişkilidir.

Cehennem kelimesi de cahîm kelimesinden gelir.

Kur'ân'da 26 yerde geçer.

Şu anlamlara gelir:

Cahîm: Kendini farklı görüp, üstün görme halidir, azmışlık hâlidir.

Allah'ın sıfatlarını kendine nisbet edip bir azmışlık içinde olma hâli.

Tevhîd şuurunu idrak edemeyip kendi çıkarlarına göre hareket etme hâli.

Azmışlığın cehaletinde olma hâli.

Kâbleri cehalette kalıp, kendilerini üstün görenler, hep bu hâlin içindedirler.

Şimdi Kur'ân'da geçen cahîm kelimesini bazı âyetlerde inceleyelim.

Saffat Sûresi 64:

Bayraktar Bayraklı Meâli: O, cehennemin dibinde biten bir ağaçtır.

Cemal Külünkoğlu Meâli: Şüphesiz o, çılgınca yanan ateşin dibinden çıkar.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): O, cehennemin dibinde biten bir ağaçtır.

Muhammed Esed Meâli: zira o, [cehennemin] yakıcı ateşinin ortasında büyüyen bir ağaçtır,

Mustafa İslamoğlu Meâli: Elbet o cehennemin ta orta yerinde yetişen bir ağaçtır;

Mahmut Özdemir Meâli: O, Cahîm'in / Yakıcı Alevli Ateş'in dibinde çıkan bir ağaçtır.

Mehmet Çakır Meâli: Zakkum, cehennem gibi sıcak dere tabanlarında yetişen bir ağaçtır.

Saffat Sûresi 64:

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ

İnehâ şeceretun tahrucu fi aslil cahîm

İnne-hâ şeceretun	: Muhakkak o, soy, ağaç, aktarma, kötülüğün geldiği yer,
Tahruc fi asli	: Çıkma, ortaya çıkma, çıkar, içinde, kaynak, köken, aslı, dibinde
El cahîm	: Cehalet, varlığı kendine nisbet etme, benlik içinde olmak,

Meâli: "Muhakkak ki o fena hâllerin geldiği yerin kaynağı; benlik içinde olup, kendine varlık isnat etmenin cehaletidir."

Görüldüğü gibi birçok müellif, cahîm kelimesini cehennem olarak çevirmiştir.

Oysa âyette cehennem kelimesi yoktur.

Ama Kur'ân'da cehennem kelimesi de vardır.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Mâide Sûresi 10:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): İnkâr edenler ve âyetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar cehennemliklerdir.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): İnkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlar var ya; işte onlar cehennemliklerdir.

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): İnkâr edenlere ve âyetlerimizi yalanlayanlara gelince işte onlar cehennemliklerdir.

Mehmet Okuyan Meâli: İnkâr edip âyetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar cehennem halkıdır.

Mustafa İslamoğlu Meâli: İnkâra saplanan ve mesajlarımızı yalanlayanlara gelince: kavurucu ateşin ashâbı olanlar işte onlardır.

Görüldüğü gibi burada cahîm kelimesini genelde müellifler cehennem olarak çevirmişlerdir.

Mustafa İslamoğlu, kavurucu ateş olarak çevirmiştir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Mâide Sûresi 10:

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

Vellezîne keferû ve kezzebû bi âyâtinâ ulâike ashâbul cehîm

Ve ellezîne keferu : O kimseler, hakikatleri görmemezlikten gelip örten,

Ve kezzebû bi ayati na : Yalanladılar, yalanlarda kalan, âyetlerimizi, delil, işaret,

Ulaike ashâbu : İşte onlar, sahip, halk,

El cehîmi : Sıfatları kendine nisbet eden, azmış, ego,

Meâlî: "Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve âyetlerimize karşı yalanlarda kalanlar ise, işte onlar sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletine sahiptirler."

Mâide Sûresi 8..10

8- Ey iman edenler! Allah için kararlı, sadık, sorumluluk sahibi olun. Tanıklığınız adalet içinde olsun. Kin, nefret gibi sizi baştan çıkaracak halleri yok edin. Adaletsiz kimselerden olmayın. Her zaman dosdoğru hareket edin. Fenalardan sakınmak için o yakınlığı muhafaza edin. Fenalardan sakının, Allah'a ortak koşmayın. Muhakkak ki Allah yaptığınız şeylerden hakikatleri bildirir.

9- Allah, iman edenler ve dosdoğru Hakk yolunda çalışanlara, mağfiret ve yüce karşılıklar vaat etmiştir.

10- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ve âyetlerimize karşı yalanlarda kalanlar ise, işte onlar sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletine sahiptirler.

İncelendiği zaman görülecektir ki Hakk yolunda olup, Hakk'a teslim olanlara bağışlanma ve yüce karşılık vardır.

Vücûdu ve sıfatları kendine nisbet edenlere ise, kendi cehalet sıkıntılarında kalmak vardır.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Tekvir Sûresi 12:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Cehennem alevlendirildiği zaman;

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Cehennem alevlendirildiği zaman,

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): Cehennem ateşi harlatıldığına;

Görüldüğü gibi, cahîm kelimesi cehennem ateşi olarak çevrilmiştir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Tekvir Sûresi 12:

وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ

Ve izel cahîmu su'iret

Ve izâ el cahîmu : Azmış, sapmış, sıfatları kendine nisbet etmek

Su'iret : Karşılığı verilme, değerlendirmek, sûret, dış boyut,

Meâli: "Sıfatları kendine nisbet etmenin o cehalet halleri bırakıldığı zaman."

Şimdi bir bütünlük içinde inceleyelim.

Tekvîr Sûresi 1...18

1- Zâtında bütün her şey toplandığı zaman.

2- Sıfatlar Zâtında kaybolduğu zaman.

3- Büyüklük, gurur halleri kaybolup gittiği zaman.

4- Kendine nisbet edilen tüm değerler bırakıldığı zaman.

5- Vahşi haller bağlandığı zaman.

6- Kemalât yükseldiği zaman.

7- Canlar birleştirildiği zaman.

8- 9- Masumlar, günahı neydi ki yazık edildi, diye araştırıldığı zaman.

10- Gerçekler açığa çıktığı zaman.

11- Ulvî Âlem sıyrılıp açıldığı zaman.

12- Sıfatları kendine nisbet etmenin o cehalet halleri bıraktığı zaman.

13- Huzura yaklaşıldığı zaman.

14- Nefsler ne taşıdığını bilecek.

15- Hakk'ın Halk oluşunda gerçeklerden başka bir şey yoktur.

16- Hakk Halk'ta sürer gider.

17- Karanlık kaybolup aydınlık ortaya çıktığı zaman.

18- Bütün Halk'tan Hakk'ın nûru yansıdığı zaman.

Âyetler dikkatlice incelediğimizde görüyoruz ki cehalet halleri terk edildiği zaman, ilâhî huzurun kapıları açılacaktır.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim

Hâkka Sûresi 31:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): "Sonra cehenneme yaslayın"

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): "Sonra onu cehenneme atın."

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): "Sonra onu alevli ateşe atın!"

Mahmut Kısa Meâli: "Sonra alev alev yanan cehennem ateşine atın onu!"

Mahmut Özdemir Meâli: "Sonra onu Cahîm'e / Yakıcı Alevli Ateş'e atın!"

Orhan Kuntman Meâli: 30,31,32. (Zebanilere) "Onu tutup yakalayın -ellerini boynuna- bağlayın. Götürüp cehenneme atın, sonra da, boyu yetmiş arşın olan zincire vurun" buyrulur.

Burada da incelendiğinde görülecektir ki müellifler genelde alevli ateş olarak çevirmişlerdir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Hâkka Sûresi 31:

ثُمَّ الْجَحِيمِ صَلُّوهُ

Summel cahîme sallûh

Summe el cahîme : Sonra, cahîm, azmış olmak, üstün görmek,
Sallû hû : Temizlenmek, arınmak, dua, yaslanmak, hu,
o, hak,

Meâli: "Sonra sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinde kaldı, hakikatlerle arınmadı."

Hâkka Sûresi 30...37

30- O kimse Hakk'a tutunmadı, sonra da o kimse tüm varlığı birbirine bağlayan O kudreti anlamadı.

31- Sonra sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinde kaldı, hakikatlerle arınmadı.

32- Sonra bütünlüğü oluşturan, her şeye gücü yetene yönelmedi, geldiği yeri anlamadı.

33- Doğrusu o, tüm varlığın işleyişinde karar sahibi olan Allah ile birlikte olduğuna inanmadı.

34- Hakikatleri bilmede çaresizlik içindeyken, hakikatlerin bilgilerine de yönelmedi.

35- Artık bundan sonra onun yakın dostu olmaz.

36- Kendi ürettiği cehalet kirliliğinden başka yararlanacağı bir şey de yoktur.

37- O hakikatlerden yararlanamaz, ancak hatalarıyla hareket eder.

Bir bütünlük içinde incelediğimizde anlıyoruz ki kendi cehaletinde kalıp, bedeni ve sıfatları kendine nisbet eden kimse, geldiği öz olan Allah'ı anlamaktan uzaklaşır.

İşte bu durumda cahîm cehenneminde kalır.

Hakikatlere yönelmez, kendi bildiklerini doğru zanneder.

Kendi düştüğü hataların içinde bocalar durur.

Şimdi hutame cehennemini inceleyelim.

5- HUTAME CEHENNEMİ

Kur'ân'da beş yerde geçer.

Müelliflerin çoğu "hutame" kelimesini cehennem olarak çevirmişlerdir.

Allah hutameye atar diyerek, Allah cehenneme atar diye yorumlanmıştır.

Hutame, hatm kelime kökünden gelir.

Hutame; kırıp geçirmek, parçalamak, Tevhîd edememek, ikilikte kalmak, birliğe erişememek demektir.

Hutame hâli, kâlbinde hem Allah var hem ben varım zannını taşımaktır.

Birliğe erişememiş, ikilikte kalan kişinin durumu hutame durumudur.

Araplarda bir söz vardır; "çobanların en kötüsü hutame olandır" derler.

Yani "koyunları bir arada tutamayan, dağıtan" anlamında kullanılır.

Kişiye hakikatler sunulmuştur fakat kişi eski cehalet bilişlerinde kaldığından dolayı, bir türlü Tevhîd şuuruna ulaşamamıştır.

Varlığın birliğini anlayamaz, tüm varlığı bir arada tutan Zâtı idrak edemez.

Hatim kelimesi de buradan gelir.

Hatim; birliğe ulaşan, birliği anlayan, bitiren demektir.

Hutame; birlikten uzaklaşan, birlik şuurunda olmayan, kırıp parçalayan, ikilikte kalan demektir.

Hutame halinde kalan, varlığın kesret boyutunda kalır, kesreti tutan vahdet boyutuna bakamaz.

Varlık kesret halinde görünse de varlığın özündeki vahdet tektir, o da Allah'tır.

Şimdi bununla ilgili Kur'an'daki âyetleri inceleyelim.

Meryem Sûresi 71:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Sizden cehenneme uğramayacak yoktur. Bu, Rabbinin yapmayı üzerine aldığı kesinleşmiş bir hükümdür.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): (Ey insanlar!) Sizden cehenneme varmayacak hiç kimse yoktur. Rabbin için bu, kesin olarak hükme bağlanmış bir iştir.

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): İçinizden, oraya varmayacak hiçbir kimse yoktur. Bu, rabbinin kesinleşmiş bir hükümdür.

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: İçinizden hiçbiri istisna edilmemek üzere mutlaka herkes cehenneme varacaktır. Bu, Rabbinin katında kesinleşmiş bir hükümdür.

Elmalılı Meâli (Orijinal): Hem içinizden hiç biri yoktur ki mutlak ona varacak olmasın, ve bu rabbinin uhdesine vacib kıldığı bir kazıyeyi mahkeme olmuştur.

Mehmet Okuyan Meâli:(Ey inkârcılar)! Sizden oraya (cehenneme) girmeyecek kimse yoktur. Bu, Rabbinin katında kesinleşmiş bir hükümdür.

Görüldüğü gibi müellifler hutame kelimesini de cehennem olarak çevirmişlerdir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Meryem Sûresi 71:

وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا

Ve in minkum illâ vâriduhâ, kâne alâ rabbike hatmen makdıyyâ

Ve in min kum	: Eğer, sizden, sizden kim,
İlla varid ha	: Ancak, ulaşan, yetişen, hazır, gelen, hareket eden, değerler,
Kâne ala rabb ke	: Oldu, Rabbin, seni vücûdlandıran,

Hatmen : Hüküm, en son, tamam olan, mühürlenmiş,
eksiksiz,

Makdiyyen : Kesinleşmiş olan, mutlak, kâda, oluş, ortaya
çıkış,

*Meâli: "Sizlerden kim, hangi hâldeyse o hâlde hareket eder.
Rabbin var oluştaki hükümlerin mutlak sahibidir."*

Âyeti incelediğimizde anlıyoruz ki kişinin duygu düşüncesi
neyse hâlde ona göre olacaktır.

Her kim, hangi inanca tâbi ise, o inanca göre hâl ve davranışlar içinde bulunur.

Hâl ve davranışlarımız, ilim ve edep içindeyse, yaşantımız
da ona göre olur.

Hurafeler, ayrımcılık, kibir içindeyse, yine yaşantımız ona
göre olur.

Allah'ı layığıyla idrak eden, bir ahlâk içinde yaşar.

Hazreti Muhammed'in "Allah'ın ahlâkıyla ahlâklanmak"
sözü vardır.

Bu sözü çok iyi anlamalıyız.

Allah'ın ahlâkıyla ahlâklanmak nedir?

Ahlâk, Halk, Halkiyet, Halâk, Hulk, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Varlığın halk oluşunu anlamak, kişiyi Allah hakikatine, oradan da "Ahlak" hakikatine erdirecektir.

İnsan nasıl halk edildiğini anlamalıdır.

Meryem Sûresi 67...72

67- İnsan daha önce bir şey değilken, onu nasıl halk ettiğimizi düşünüp anlamaya çalışmaz mı?

68- Böylece, kendini vücûdlandırana anlayanlar, elbette tüm varlığı diri tutanın Biz olduğunu anlayacaklardır. Şeytani hallerde kalanlar ise, bir idraksizlik içinde cehaletin cehenneminde kalırlar.

69- Elbette fırkalara bölünenlerin hepsi, Bizi anlamamanın hallerinde ikilikte kalırlar. Onların hangisine baksan, tüm varlığı rahmetiyle sarana karşı, hepsi birbirinden fazla kibirlilik içindedirler.

70- Elbette ilmin sahibi olan Biziz. Onlardan kim, hangi hâle yakınsa o oradadır.

71- Sizlerden kim hangi haldeyse o halle hareket eder. Rabbin varoluştaki hükümlerin mutlak sahibidir.

72- Fenalardan sakınıp ortak koşmayanlar, Bizde necat bulurlar. Zalimler ise, bir idraksizlik içinde cehalet hallerinde kalırlar.

Bütünlük içinde okuduğumuzda anlıyoruz ki kendi halk edilmesini anlayan Allah hakikatine erecektir.

Kendi şeytani hallerinde kalanlar ise, cehaletin cehenneminde olacaklardır.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim:

Hümeze Sûresi 4:

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Hayır! Andolsun ki o, Hutame'ye atılacaktır.

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: Hayır, andolsun ki, o hutame (cehennem)ye atılacaktır.

Muhammed Esed Meâli: Hayır, tersine, [öteki dünyada] çökerten bir azaba terk edilecektir o!

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Hayır, iş, sandığı gibi değil! Yemin olsun ki fırlatılıp atılacaktır o kırıp geçirene, yalayıp yutana/ Hutame'ye.

Mustafa İslamoğlu Meâli: Hayır, aksine o kırıp geçiren ve iliklere işleyen bir ateşin dibine savurulacak.

Abdülbaki Gölpınarlı Meâli: İş öyle değil, andolsun ki o, kırıp döken, silip süpüren cehenneme atılır.

Burada görüleceği gibi, hutame kelimesini Diyanet olduğu gibi bırakmış.

Oysa, Diyanet Meryem Sûresi 71. âyette hutame kelimesini cehennem olarak çevirmiştir.

Hutame kelimesini, bazı müellifler ise cehennem olarak çevirmişlerdir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Hümeze Sûresi 4:

كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ

Kellâ le yunbezenne fil hutameh

Kella	: Hayır, öyle değil, asla, durulan yer, kişi edebi yaşayamaz
Le yunbezenne	: Elbette, dışlamışlık, kınamak, dışarı atmak, ikilik,
Fiy el hutameti	: Birliği anlayamama, bölüp dağıtmış, parçalamış, kırıp geçirmiş,

Meâli 1: "Kimse ebediyen yaşayamaz. Elbette o hâlde olanların içlerinde dışlamışlık, birliğe ulaşamama, bölüp dağıtmışlık hâlleri vardır."

Meâli 2: "Hayır gün gelecek herkes ölümü tadacaktır, insanları çekiştirenlerin içinde; yargılama, öteleme, hor görme, bölücülük, hasetlik, fesathk vardır."

Hümeze Sûresi:

1- Arkadan çekiştiren, alay eden, dedikodu edenlerin vah o hallerine.

2- O halde olan kimseler; mal toplama ve onu sayma derdine düşerler.

3- O malı ile birlikte ebediyen yaşayacağını zanneder.

4- Kimse ebediyen yaşayamaz. Elbette o halde olanların içlerinde dışlamışlık, birliğe ulaşamama, bölüp dağıtmışlık hâlleri vardır.

5- Onlarda hakikatleri düşünüp anlama yoktur, ikilikten kurtulma yoktur.

6- Allah'ı anlayıp aydınlığa ulaşamazlar, içlerinde her an yanan cehalet ateşi vardır.

7- Cehalet hâli onların kâlblerini sarmıştır.

8- Şüphesiz onların kâlbleri hakikatleri anlamaya kapalıdır.

9- Cehaletin âdetleriyle, söylenen yalanlarla devam edip giderler.

Hümeze Sûresinden sunulan uyarılar; kibir içinde olmak, arkadan çekiştirmek, dedikodu etmek terk edilmelidir uyarısıdır.

Kötü haller terk edilmeden hakikat kapıları açılmayacaktır.

İşte birlik şuuruna erişebilmek, hatîm boyutudur.

Birlikten kopup, kesrette kalmak, kesreti tutan Allah'ı anlayamamak, hutame boyutudur.

Varlık kesret gibi görünse de tüm varlık Allah'ın zâtı ile kuşatılmıştır.

Bu birliği anlayabilmek; "Vahdet-i vücûd, Vahdet-i şuhûd, Vahdet-i Mevcûd, Vâcibü'l Vücûd" makamlarına ermekle mümkündür.

Vahdet ne demektir, Vücûd ne demektir?

Tek vücûd ne demektir?

"Lâ mevcuda İllâ Hû" ne demektir?

Ondan başka vücûd yoktur.

Ondan başka mevcûd yoktur.

Bunun mânâsına nasıl ulaşabiliriz?

Görünen bu âlem, bir ağacın bir tohumdan gelmesi gibi bir özden gelmiştir.

Kesret gibi görünen bu âlem aslında tek vücûddur.

Ağaçta binlerce yaprak olsa da, dallar, çiçekler, meyveler olsa da hepsi tek ağaçtadır.

Ve hepsi tek tohumdan süzülüp gelmiştir.

İşte varlık dediğimiz boyut, tek vücûddan gelmiştir ve tek vücûd tarafından tutulmaktadır.

Varlığın sûret boyutu vardır, sîret boyutu vardır.

Hutame boyutunda kalanlar, sûretleri görür, sîretleri göremez.

Ve kesret boyutunda kalır yâni çokluk boyutunda kalır, çokluğu tutan tek olanı göremez.

Tüm sûret boyutlarını tutan, tek olan Allah'tır.

Vücûd Allah'a aittir, sûretleri tutan vücûd tek vücûddur, o da Allah'ın vücûdudur.

Sûretlere beden denir.

Beden, budun kelimesinden gelir, etten ve kemikten oluşan yapı demektir.

Vücûd ise, tüm bedenleri tutan kuvvenin adıdır.

İşte vücûdu mutlak odur, vücûdu mutlak Allah'ın zâtıdır.

İşte, tüm sûret bedenlerini tutan vücûd tek vücûddur.

O da Zât-ı Mutlak olan Allah'ın kendisidir.

Vücûd dediğimizde bedenlerimizi değil, bedenlerimizi tutan kuvveyi anlamalıyız.

Tüm bedenleri tutan kuvve tek kuvvedir, işte o vücûd sırrıdır.

Yani vücûd, sûret bedenler değil, sûret bedenleri tutan sîret boyutudur.

Tüm sûret bedenleri tutan boyuta vücûd diyoruz.

O vücûd da Hakk'ın vücûdudur.

Hakk'ın vücûdundan gayrı vücûd yoktur.

Yani kâinatta iki tane Allah yoktur.

İşte Vahdet-i Vücûd makamı budur.

İşte hutameden kurtulmanın yolu, hatim etmektir, yani bütünlük, vahdet-birlik şuuruna erişmektir.

İşte Vahdet-i vücûd:

Sûret bedenlerini tutan tek vücûd...

Deryanın birliği...

Sûretsiz boyut...

Zât boyutu...

Tüm bedenleri tutan tek vücûd boyutu...

Vahdet boyutu... olarak anlaşılmalıdır.

Vâcibü'l Vücûd:

Damlanın deryaya bağlı olma durumudur.

Yani damlanın deryaya her an icabet etme zorunluluğudur.

Yâni bizim vücûdlarımız, O'nun vücûduna mecburdur.

Yani damla deryaya mecburdur.

Vahdet-i şuhûd:

Damlanın kendinde deryaya şahit olması.

Damlanın deryadan bir damla olduğuna şehadet etmesi.

Kişinin kendinde ve her varlıkta tek olan Zâta şahit olması.

Yani, Allah'ın muhammed boyutundan kendine şahitlik etmesi.

Allah'ın kendisinin kendinde kendine şahitlik etmesi.

Âl-i İmrân Sûresi 18: "Şehid Allâhu ennehû lâ ilâhe illâ huve."

Talebe önce, sûretleri tutan tek Zâta şahit olur.

Sonra sûretlerin de O'ndan ayrı olmadığını zevk eder.

Ve böylece görünen görünmeyen âlemin sadece "O" olduğuna erer.

Hadid Sûresi 3: "Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtin."

Evvel O'dur.

Âhir O'dur.

Zâhir O'dur.

Bâtin O'dur.

Her kim: O'nun evvel boyutunun, âhir boyutunun, zâhir boyutunun, bâtin boyutunun, mânâsına erdi.

İşte o kimse; Vahdet-i Vücûd, Vâcibü'l Vücûd, Vahdet-i şuhûd, Vahdet-i mevcûd sırrına erdi.

İşte hutame boyutuna düşmemek bu şuura erişmekle mümkündür.

Hatim; Hû'da birleşmek demektir.

Hutame, Hû şuurundan düşmek demektir.

İşte hutame cehennemi de, Hû şuurundan benlik ateşine düşmektir.

Hatim, İllâ Hû makamına ermektir.

Şimdi de lezâ cehennemini inceleyelim.

6- LEZÂ CEHENNEMİ

Kur'ân'da bir yerde geçer.

Lezâ; zaaf, kendi sûret varlığında kalmak, cehennem tam ortası anlamında kullanılmıştır.

Kendi vücûd varlığının gururunda, zaafında kalan kolay kolay bu cehaletten kurtulamaz.

Sûret boyutunda kalan, sîreti göremeyen kendi benliğinde kalır.

Tende kalan, câna eremeyen, kendi özünün Allah olduğunu bilemez.

Şimdi âyeti inceleyelim.

Meâric Sûresi 15:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): 15,16,17,18. Hayır, olmaz... Orada sırtını çevirip yüzgeri edeni, malını toplayıp kimseye hakkını vermeden saklayanı çağırın, deriyi soyup kavuran, alevli ateş vardır.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): 15,16. Hayır (ne mümkün)! Şüphesiz cehennem, derileri kavurup çıkaran alevli ateştir.

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: Hayır, o alevlenen bir ateştir.

Elmalılı Meâli (Orijinal): Hayır, çünkü o salgın bir lezâ,

Mustafa İslamoğlu Meâli: Fakat ne mümkün! Elbette (onu bekleyen), değdiğini çarpan tarifsiz bir alevdir;

Meâric Sûresi 15:

كَلَّا إِنَّهَا لَأَنَّى

Kellâ, innehâ lezâ

- Kellâ : Hayır, asla, değil, olmaz.
İnne-hâ lezâ : Doğrusu, o, lezâ, alevli ateş, zaaflarında kalmak,
vücûda benim deme gafleti,

Meâli: "Hayır, muhakkak ki onlar, vücûdu kendine nisbet etme gafletinde kalanlardır."

Meâriç Sûresi 11....18

11- Fenalarda kalanlar kurtulmayı temenni ederler. Onlar bakınır dururlar. Eğer sıkıntılardan kurtulacaklarını bilseler, o an değerli saydıkları her şeyi vermek isterler.

12- 13- 14- O, eşinden ve kardeşinden ve barındığı o aşi-retinden, yeryüzünde kim varsa hepsinden geçmek ister ve o ister ki sonra kendini kurtarsın.

15- Hayır, muhakkak ki onlar, fenayı vücûd zaaflarında kalanlardır.

16- Ayrılığa düşenlerdir, birliği anlayamayıp aldananlardır.

17- Geçmişlerine dönüp, eski cehalet bildiklerine önem veren kimselerdir.

18- Ve tüm sıfatları kendinin sanan, böylece düşüncesizce hareket edendir.

Meâriç miraç kelimesinin çoğuludur.

İnsan miraç hakikatine erişmelidir.

Erişmelidir ki lezâ cehennemine düşmesin.

İnsan, vücûdunun Zâtını bilmelidir.

Vücûda benim dememelidir.

İnsan kendi vücûdundaki hakikatlere miraç eylemelidir.

Kendi vücûdunda Allah hakikatine ermelidir.

Kendi vücûd şehrine girmeli, orada makam makam hakikatlere erişmelidir.

Ne ararsa orada aramalı, hakikati orada bulmalıdır.

Meâric Sûresi 3: “minAllâhi zîl meâric.”

Meâli: “Vücûdun zâtı olan Allah’a miraç et.”

Miraç, kendi vücûdunda Allah’a şahit olma yolculuğudur.

Miraç, ilm-i ledün yolculuğudur.

Miraç, ilâhî aşk yolculuğudur.

Miraç, Âdem’den Muhammed’e nice resûl nebîyi kendinde bulma yolculuğudur.

Miraçın hakikatine eren lezâ cehenneminden kurtulacaktır.

İnsan kendi vücûdundaki Allah’a miraç eylemlidir.

İnsan kendi varlığından çıkmalı, Allah’ın ulviyetine miraç eylemelidir.

İnsan ben demekten vazgeçmeli, benim dediği vücûdun kendine ait olmadığını, Allah’a ait olduğunu anlamalıdır.

Miraç; kişinin ulvî makamlardaki idraki ilerleyiştir, yükseliştir, yolculuğudur.

Miraç, uruç aynı kökten gelir.

“Uruc” ulviyette yükselmek anlamına gelir.

Oruç kelimesi de aynı kökten gelir.

Miraç iki kısımdır.

İlki; beden şehrinin anlamak için olan, ilm-i idrâkî yolculuk, bu bedenli olan boyuttur, yani bedeninin işleyişini anlama yolculuğudur.

Bedenin işleyişi olan, zikir, fiil, sıfat, zât boyutunu anlamak için olan tefekkürî yolculuktur.

İkincisi bedensiz olan yolculuktur.

Yani, cân boyutunda olan, zevk, hayret, seyir boyutudur.

Bu boyutta; Rûh, Nûr, Hû, Ehad, Âmâ boyutlarının zevki seyri vardır.

Gel kardeşim miraç nedir düşünelim.

Gel kendi vücûdularımıza dönelim, vücûd şehrinin sırlarına erelim.

Kardeşim bilelim ki Miraç:

Tenden câna olan ilm-i irfâni bir yolculuktur.

Vücûd boyutumuzda olan, Âdem boyutundan Muhammed boyutuna akıp gelen boyutları anlayabilmektir.

Enfûsî âlemimizde aslımıza ulaşma yolculuğudur.

Kendi aslımıza erme yolculuğudur.

Vücûdun Zâtını idrak etme, o Zâta teslim olma yolculuğudur.

Varoluşu ve var edeni idrak etme yolculuğudur.

Tevhîd'e ulaşma yolculuğudur.

Allah hakikatine erme yolculuğudur.

Kulluk şuuruna ulaşma yolculuğudur.

İslâm makamına erme, o makamın hissiyle davranış olan Müslüman olarak yaşama yolculuğudur.

İşte lezâ cehennemi, kişinin vücûdu kendine nisbet etme ateşidir.

Lezâdan kurtulmak ise, miraç yolculuğunda fenâfillah makamına erme yolculuğudur.

Amaç vücûdun sahibi olan Allah'a teslim olmaktır.

Benim vücûdum demeyi terk etmektir.

Kişi kendini bilmeli, kendinin kendine ait olmadığına şahit olmalıdır.

Kur'ân'ı incelediğimizde görüyoruz ki "Oku" ayeti, kişinin kendini okuması, kendini bilme hakikatine işaret ediyor.

Kişinin bedeni, tüm ilâhî sırları barındıran canlı bir kitaptır.

Her varlık, ilâhî sırları barındıran canlı bir kitaptır.

Kişi, kâinatın sırlarına ulaşmak istiyorsa, kendi vücûdunu iyi okumalıdır.

Kendini anlamak isteyen kişi; kesinlikle dünyaya esir olmaktan kurtulmalı ve inanç adına öğrendiği tüm yargılayıcı bilgileri bırakmalıdır.

Kendini anlamak isteyen kişi; dedikodu, fitne, fesat, gurur, kibir, aldatma, kavga, öfke, hiddet, nefret, kin gibi kendine ve çevresine zarar veren tüm bu duygulardan kurtulmalıdır.

Kendini bilmek için, Hazreti Âdem'den beri gelen, Hazreti İdris'le öğreti halinde düzenlenen, Hazreti İbrâhîm'le okul düzeniyle şekillenen, Hazreti Muhammed'le tekâmülü tamamlanan "Kendini bil" öğretisi kişinin kendindeki ve varlıktaki "Vahy" deryasına sülûk etmesiyle vücûd bulur.

Allah bize şah damarımızdan yakınsa, O bizdedir.

Bizim de O'nu bilmemiz için, kendimizi bilmeliyiz.

Kişi bilmelidir ki, kendi enfûsî boyutu tüm soruların cevaplarının olduğu yerdir.

Resûl, Nebî dediğimiz gönül erleri, kendilerinin ve varlığın enfûsî sistemi olan mânâ âleminde vahiyle beslendiler.

Kendini bil öğretisi; kişinin aradığı hakikatlerin kendinde olduğunun bildirilmesidir.

Yunus Emre:

"İlim ilim bilmektir

İlim kendin bilmektir

Sen kendini bilmezsen

Ya nice okumaktır."

Hace Bektaşi Veli:

"Dervişlik hırkada taçta değildir,

Hararet nardadır, saçta değil,

Her ne arar isen kendinde ara

Kudüs'te, Mekke'de Hac'da değildir."

Kur'ân "Oku" ile başlar.

Yani "Kendini oku."

Yani “Kendini bil.”

“Vücûd Hakk’ın evidir, edep eyle hâlini
Gönlün ise Kâbe’dir, temiz eyle gönlünü.”

Kâmil insanlar hep bildirmişler.

Kendini bilen Rabbini yani kendi vücudunun sahibini bilecektir.

Tüm varlığın sahibini bilecektir.

Allah hakikatini anlamanın yolu, kişinin kendini bilmesinden geçmektedir.

İşte lezâ cehenneminden kurtulmanın yolu, ben benim demekten vazgeçmekle başlar.

Kendini bilmekle devam eder.

Hakk’a teslim olmakla kurtuluşa erilir.

İşte kişi, kendi beden varlığından kalmamalı, bedeni tutan Zâtı anlamalıdır.

Lezâ cehennemi benlik ateşidir.

Ben benim, sen sensin gafletidir.

Beni de seni de var eden, beni de seni de zâtıyla tutan Allah’tır şuuruna erişmek, lezâ cehenneminden kurtulmaktır.

Şidi de hâviye cehennemini inceleyelim.

7- HÂVİYE CEHENNEMİ

Kur’ân’da üç yerde geçer.

Hâviye, huviy kelimesinden gelir.

Hüviyet kelimesi de buradan gelir.

Hüviyet, kişinin vücûdunu tutan asliyettir.

Hüviyet, vücûdun kimliği Allah’a aittir.

Hâviye cehennemi, vücûdu kendine nisbet etme gafletidir.

Hâviye, aslının ne olduğunun şuurundan düşmektir.

Hâviye; yukarıdan düşmek, uçurum, hakikatten düşmek, kendi öz varlığının ne olduğunun şuurundan uzaklaşmak, gibi anlamlara gelir.

Kişi Hakk ve halk birliğinin idrakine vardığını düşünür ama eski cehalet bildikleri tekrar ortaya çıkar ve böylece ikiliğe düşer ve halkiyet şuurundan eski cehalet bilişlerine düşer.

“Her varlık kuldur, her varlığın kimliği Allah’a aittir” şuurundan uzaklaşır.

İşte eski cehalet bildiklerini gönlünden tamamen temizleyemeyen, gönlünde zerre kadar da olsa o kibri taşıyan bu hale düşer.

İnsanın ve tüm varlığın hûviyeti Allah’tır.

Hüviyet, hû, hûve kelime kökünden gelir.

Vücûdun hû’su, hûve’si Allah’tır.

Vücûdun ten boyutundaki hâkimiyeti “hûve” kelimesi ile ifade edilir.

Vücûdun cân boyutundaki hâkimiyeti “hû” kelimesi ile ifade edilir.

İşte onun için insan, vücûdu asla kendine nisbet etmemelidir.

Gizli kibre asla düşmemelidir.

Güzel insan Hazreti Muhammed: “Kâlbinde zerre kadar kibri olan, iman etmiş sayılmaz” der.

İşte iman makamı, hüvviyet makamıdır.

Yani kişi, kendini ve cümle âlemi tutan zâtın Allah olduğunu bilmeli ve o şuurla hareket etmelidir.

Bu şuurdan düşen hâviye cehennemindedir.

Benlik, kibir sıkıntılarına sürüklenir gider.

Şimdi Kur’ân açısından inceleyelim.

Kâria Sûresi 9:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Onların yeri bir çukurdur.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): İşte onun anası (varacağı yer) Hâviye'dir.

Mustafa İslamoğlu Meâli: o da dipsiz bir uçurumun bağına yuvarlanacak.

Mahmut Özdemir Meâli: Onun anası Hâviye'dir.

Mehmet Çakır Meâli: Anası dipsize atlayacak.

Mehmet Çoban Meâli: Onları cehennemın ana merkezi olan Hâviyeye göndeririz.

Abdülbaki Gölpınarlı Meâli: Onun, ana kucacağı gibi sığınacak yeri, ana yurdu, cehennem uçurumudur.

Abdullah-Ahmet Akgül Meâli: Artık onun da anası-yuvası; (kucığına atılacağı, cehennemın) 'hâviye' uçurumlarıdır;

Abdullah Parlıyan Meâli: onun ana kucacağı gibi sığınacağı yeri, ana yurdu cehennem uçurumudur.

Görüleceği gibi çoğu müellif hâviye kelimesini olduğu gibi bırakmıştır.

Bazı müellifler uçurum, bazıları cehennem olarak çevirmişlerdir.

Kâria Sûresi 9:

فَأُمَّهُ هَآوِيَةٌ

Fe ummuhu hâviyetun

Fe ummu-hu : Artık işte, geldiği yer, aslı, anası, özü, o

Hâviyetun : Hâviye, uçurum, hakikatten cehalete düşme, hüviyetini anlayamama,

Meâli: "İşte o Özünü anlayamaz, hakikatlerden cehalet hallerine düşer."

Hâviye, kendi beden kimliğini kendine nisbet ederek, benliğe, kibre düşme durumudur.

Sûreyi bütünlük içinde inceleyelim.

Kâria Sûresi:

1- Aklını başına getiren hakikat.

2- Nedir aklını başına getiren o hakikat?

3- Ne olduğunu anladın mı o aklını başına getiren şeyi?

4- İnsanlar o an bildiklerinden kopup dolanıp dururlar.

5- Kendilerine büyüklük isnat edenlerin bildikleri şeyler âdeta yünler gibi darmadağın olur.

6- 7- Artık kim hakikatleri anlamak için bir muhakeme içinde olur, kemalâta ulaşırsa, işte o yaşamın hakikatini anlamanın huzurundadır.

8- 9- Fakat kim hakikatleri anlamada zayıf kalırsa, işte o Özünü anlayamaz, hakikatlerden cehalet hallerine düşer.

10- Özünün ne olduğunu idrak ettin mi?

11- Seni himaye eden Nûru.

İşte insan, kendi vücûdunu himaye eden nûrun ne olduğunu anlamalıdır.

Ve vücûdu asla kendine nisbet etmemeli, bedeninin sahibinin Allah olduğunu idrak edebilmelidir.

Hâviye cehennemine düşmemek için, tüm bedenleri tutan zâtın Allah olduğu şuuru erişmek gerekir.

Nûr Sûresi 58: "Vücûdları tutan Zâtın hakikatine bağlansınlar."

Tüm varlığın sûret vücûdlarını tutan Zâtın hakikatini anlayan "Vücûd" hakikatine erişir.

Tüm sûret vücûdlarını tutan vücûd, Hakk'ın vücûdudur.

İşte vücûd-u mutlak O'dur.

Vücûd'dan maksat sûret vücûdları yâni beşeri vücûdlar değildir.

Görünen sûret vücûdlarına Hakk'ın vücûdu denmez.

Çünkü sûret vücûdlarında her an bir değişim vardır.

Hakk'ın vücûdunda ise değişme yoktur.

İşte sûret vücûdları denilen yâni ten vücûdlarını tutan vücûd bizzat Hakk'ın kendisidir.

Vücûdun hüviyeti de Allah'tır.

Bedendeki kimlik Allah'tır.

İşte vücûd'dan maksat, bedeni tutan ilâhi kudrettir.

Bu kudret vücûdun hüviyetidir.

Bu hüviyeti, kişinin kendine nisbet etmesi, hâviye cehennemine düşmesine sebep olur.

Eğer kişi, sûret vücûdlarının ardında, vücûdu tutan Zât'ı anlayabilir, hissedebilirse, kişi hâviye cehennemine düşmekten kurtulur.

İşte kişi, hangi varlığa bakarsa baksın, ister taş olsun, ister kuş olsun, ister ağaç olsun, ister insan olsun, her varlığı tutan kimlik Allah'ın kimliğidir diye bakmalıdır.

Bunu anlayan kişi, bilir ki tüm sûret vücûdlarının ardında bizzat Hakk'ın kendisi vardır.

O kişi nereye bakarsa baksın, her varlığın ardında Hakk'ın yüzünü görür.

Bakara Sûresi 115: "Fe eynemâ tuvellû fe semme vechullâh."

Meâli: "Nereye dönerseniz dönün Allah'ın yüzü oradadır."

Baktığı her yerde Allah'ın vechini-yüzünü görebilmek, kişiyi varlığın hüviyeti Allah'tır şuuruna eriştirecektir.

İşte o zaman kişi, vücûdu kendine nisbet etmekten kurtulacaktır.

Her varlığın ardında Hakk'ın yüzünü hissetmekle, kendine varlık nisbet etmeyecektir, ben de varım demeyecektir.

Vücûdların ardında, vücûdu tutan Zâtı anlamakla varlığın asli hüviyetinin Allah olduğunu idrak edecektir.

Sûret vücûdlarının ardında, vücûdların sahibini hissetmenin ilâhî aşkına erişecektir.

İşte böylece kendi hüviyetinin Allah'ın hüviyeti olduğunu bilecektir.

Ve böylece kişi, ben demekten, kibre düşmekten kurtulacak, hâviye cehennemine düşmeyecektir.

Şimdi de veyl cehennemini inceleyelim.

9- VEYL CEHENNEMİ

Kur'ân'da 39 yerde geçer.

Veyl cehennemi, tüm cehennemi içine alan bir cehennemdir.

Vay, veyl aynı kökten gelen kelimelerdir.

Vav, tüm varlığın birbiriyle olan bağını işaret eden harftir.

Vay, veyl, bu bağı görmekten düşmektir.

Hazreti Muhammed'in; "Veyl: Kâfir kimsenin Cehennemde düşüp de kırk yılda nihâyetine eremeyeceği bir uçurumdur." (Tirmizi tefsir 22) sözü, iyi anlaşılmalıdır.

Veyl durumuna düşen, hangi makamda olursa olsun, gizli kibir içine düşmüştür.

Şirki hâfi durumuna düşmüştür.

Eski bildiklerinin benlik durumuna düşmüştür.

O kişinin varlığa bakışı kendini yüce görme, farklı görme, duygusunu içeren bir bakıştır.

Veyl durumuna düşen, Tevhîd şuuruna erişememiştir.

İllâ Hû, hayret makamının duygusudur.

Veyl, benlik durumudur.

Veyl; helak olmak, yazık etmek, hakikatten kopmak, bâtlı alanı hakikat zannetmek, kendine yazık etmek, ateş düşmek, sıkıntıya düşmek anlamındadır.

Kişiyi hakikatler sunulmuştur.

Tevhîd şuuruna götüren tüm dersler sunulmuştur.

Fakat o kendine üstünlük çıkarmıştır, kendini makam sahibi görmüştür.

İman sahibi olmuşken, o imanı kendine mahsus görmüştür.

Kendini imanlı, bazılarını imansız görmüştür.
Kendini seçilmiş üstün görmüştür.
Bâtıl alanı hakikat zannetmiştir.
Kendini ilâhlaştırmak, kişiyi veyl cehennemine düşürür.
Yani kişi kendine yazık eder, ilâhî huzurdan uzaklaşır.
Kâinatın sahibi Allah iken, kişinin kendini üstün, farklı, seçilmiş, evliya, gavs, veli, âlim görmesiyle veyl cehennemine düşer.
Kendinde ve her bir varlıkta Allah'a şahit olamaz.
Ben benim, sen sensin gafletiyale hareket eder.
Ve kendini kibir ateşinin içine düşürür, kendine yazık eder.
Meâllerde genelde veyl kelimesi, Allah'ın kuluna "yazıklar olsun" der diye çevrilir.
Bu hiç doğru değildir, Allah kuluna yazıklar olsun demez.
Kişi kendi yaptıkları ile kendine yazık eder, kendini sıkıntılarının içine düşürür, kendini ateşe atar, kendine yazık eder.

Murselât Sûresi 37:

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

Veylun yevmeizin lil mukezzibîn

Veylun : Vah, yazık, vay haline,
Yevmeizin : Gün, vakit, her zaman, her an,
Li el mukezzibîne : Yalanlayanlara, yalanlarda kalanlar,

Meâli 1: "Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine."

Meâli 2: "Yalanlar içinde kalanlar, hakikatlerden uzaklaşıp kendilerine yazık ederler."

Meâli 3: "Aslı olmayan şeylere inananlar, kendilerine ve nesillerine yazık ederler."

Mürselât Sûresi 28....50

28- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

29- Yalanlarda kalarak kendinizi bilemediniz, hakikatlere kendinizi kapattınız.

30- Varlığın çeşitliliğini bir bütünlük içinde tutan Zâtı anlamayı kendi gafletinizle kapattınız.

31- Gaflet halinizi yok edemediniz ve yakıp yakıcı hallerinizden dolayı hakikatleri anlayamadınız.

32- Muhakkak ki amaç, tecellilerin geldiği Bekâ mülkünü anlamaktır.

33- Tüm güzelliklerin başlangıç yeri orasıdır.

34- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

35- Bunları anlayamayanların hiçbir zaman hakikatleri konuşmaları yoktur.

36- Onların yetkileri de yoktur. Öyle ki onlar hatalarını görmezler de.

37- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

38- Her zaman Hakk ile batılı anlamana içinde olun. Sizi ve öncekileri bir birlik içinde tuttuğumuzu anlayın.

39- Eğer siz kötü haller içinde olursanız, kendinize kötülük etmiş olursunuz.

40- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

41- Muhakkak ki o fenalardan sakınanlar, hakikatlere ulaşmanın rahatlığındadırlar ve birlik üzeredirler.

42- Ve anlamayı istedikleri hakikatlerin bilgilerine ulaşmışlardır.

43- Hakikatlerden yararlanırlar ve çalışmaların karşılığı olarak mutluluk içindedirler.

44- Muhakkak ki iyi hallerde olanların karşılıkları işte böyledir.

45- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

46- Muhakkak ki sizden kötülükler içinde olanlar; kendi menfaatleri için ve eğlenmek için zamanlarını geçirirler.

47- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

48- Onlara sıfatları anlayıp teslim olun denildiği zaman, sıfatları anlayıp teslim olmazlar.

49- Her an her şeyde yetkili olanı yalanlayanların yazık o hallerine.

50- Artık bundan sonra hangi söze inanacaklar.

İnsan öncelikle yalanın ne olduğunu bilmeli ve yalanlarla hareket etmemelidir.

Yalanlarla hareket edenler, veyl cehennemine düşerler.

İnsan hakikat şuurundan asla kopmamalıdır.

Hakikat şuurundan kopan kişiyi; sıkıntılar, acılar, beklemektedir.

Hakikat kişinin bedenini tutan tüm değerlerdir.

Bu değerlerin sahibi Allah'tır.

Allah kendini bedenlerdeki değerlerde gösterir.

İnsanlar, kendini bilmelidir, kendindeki tüm değerlerin sahibinin Allah olduğuna kendinde şahit olmalıdır.

İnsan, varlığı incelemeli, varlığın birbiriyle bağımlı anlamalı ve tüm varlığın sahibinin varlıkta kendini gösterdiğine şahit olmalıdır.

Kâf Sûresi 16: "Nahnu akrebu ileyhi min hablil verîd."

Meâli: "Biz ona şah damarından daha yakınız."

Allah insandan uzak değildir, ona ondan yakındır.

İnsan vücûd kitâbını okumalı, orada Allah'a şahit olmalı ve ben demekten vazgeçmelidir.

İsrâ Sûresi 14: “İkra kitâbek kefâ bi nefsikel yevme aleyke hasîbâ.”

Meâli: Oku, kendini tanımak için kendi vücûd kitâbın sana yeter. Her an kendindeki niteliklerin sahibini anlama içinde ol.

İnsanın Allah hakikatine erişeceği yer kendi vücûdundaki kudrettir.

Bakacağın yer her varlıktaki inkâr edilemez kuvvet, kudrettir.

Bakacağın yer tüm âlemi saran muhteşem kudretin kendisidir.

Bakacağın yer bütün mülktür.

İşte her kim Allah hakikatine ererse, gizli kibir içine düşmez.

Ben benim egosundan kurtulur.

Başka bir âyeti inceleyelim.

Mütaffifin Sûresi 1:

وَيْلٌ لِّلْمُتَفَفِّينَ

Veylun lil mutaffifin

Veylun : Vah, vay haline, yazık, kendine ihanet etmek,

Li el mutaffifine : Ölçüsüz davranan, kusurlu gören, fazla alıp eksik veren,

Meâli 1: “Değerlendirmelerinde ölçüsüz davrananların vah o hallerine.”

Meâli 2: “Haddi aşanlar, hakk üzere davranmayanlar kendilerine yazık ederler.”

Meâli 3: “Her şeyde ölçüsüz davrananlar, kendilerine ve nesillerine yazık ederler.”

İnsan haddini aşmamalıdır, ölçülü davranmalıdır.

Öncelikle vücûda benim dememelidir, kibre düşmemelidir,

Kibir, haddi aşmak, ölçüsüz davranmak veyl durumudur.

Mutaffifin Sûresi 1...11

1- Değerlendirmelerinde ölçüsüz davrananların vah o hallerine.

2- Değerlendirmelerinde ölçülü, doğru davranan kimseler ise dürüst insanlardır.

3- Değerlendirmelerinde bir kuruntu, çıkar içinde olanlar ise kaybedenlerdir.

4- İşte onlar, tüm varlığı açığa çıkarmanı düşünmeyen kimselerdir.

5- Vakitlerini büyüklük içinde geçirirler.

6- Tüm varlığı vücûdlandırmanı, insanları her an ayakta tutmanı düşünmezler.

7- Bilakis onların akıl kitaplarında, fenalarda kalmak, cehaletin karanlığında kalmak vardır.

8- İdrak ettin mi, cehaletin karanlığında kalmayı?

9- Cehaletin karanlığında kalanların akıllarına yazılmış olan o cehalet bilişlerini.

10- Hakikatlere karşı her zaman yalanlarda kalanların yazık o hallerine.

11- O kimseler, her an varlığa yaratılış yasalarıyla hâkim olanı yalanlarlar.

Bu sûrede muhteşem bir şekilde izah edildiği gibi, kişi varlığın sahibini bilmeli ve O'na teslimiyet içinde olmalıdır.

Asla ben ben deyip taşkınlık içine düşmemeli, haddini aşmamalıdır.

Yoksa kişi, veyl durumuna düşer, yani kendine yazık eder, ilâhî huzura erişmeden yaşar.

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

İbrâhîm Sûresi 2:

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ
لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

Allâhillezî lehu mâ fis semâvâti ve mâ fil ard ve veylun lil kâfirîne min azâbin şedîd

Allah ellezi	: Allah, o ki,
Lehu ma fi el semâvât	: Onun, ne, şey, göklerde olanlar, semalarda,
Ve ma fi el ard	: Şey, ne, değil, yeryüzü, toprak,
Ve veylun	: Vay haline, vah, kendine yazık etmek, sıkıntıya düşmek, ızdırap çekmek,
Li el kâfirîn	: İçinde, hakikatleri görmemezlikten gelen, örten,
Min azâbin şedid	: Azap, sıkıntı, şiddetli, daha fazla,

Meâli: "Allah O'dur ki, göklerde ne varsa ve yerde ne varsa O'nundur. Hakikatleri görmemezlikten gelip, daha fazla sıkıntılar içinde kalanların vah o hallerine."

İbrâhîm Sûresi 1..3

1- Elif, Lâm, Râ. Tüm varlığı bir kitap olarak sana sunduk. Ondaki hakikatlerle, insanları cehaletin karanlığından hakikatlerin aydınlığına çıkar. Onları vücûdlandırmanın, tüm varlığın işleyişinde de yetkili olduğunu anlat. Tüm değerlerin sahibi, tüm tecellilerinin sahibinin dosdoğru yolu üzere olmayı anlat.

2- Allah O'dur ki, göklerde ne varsa ve yerde ne varsa O'nundur. Hakikatleri görmemezlikten gelip, daha fazla sıkıntılar içinde kalanların vah o hallerine.

3- O kimseler; sonlarını düşünmeden dünya hayatının sevgisiyle oyalanırlar, Allah yolunda olanlara engel olurlar, doğru olmayan şeylerin peşinden koşarlar. İşte onlar hakikatleri bırakıp, kendi anlayışlarına saparlar, hakikatlerden uzaklaşırlar.

İkinci âyet, Hazreti Muhammed'in veyl hakkında söylediği sözün geldiği yerdir.

Hakikati görmezden gelen insan, yönünü kendi vücûduna ve varlığın vücûduna döndürmez.

O kişi, ego, kibir içine düşer ve kendine yazık eder.

O kişi, dünya çıkarının peşinde koşar ve kendine yazık eder.

İşte böylece kişi, hangi alanda olursa olsun, kibir içinde hareket ederek veyl cehennemine düşer.

Veyl durumu, Tevhîd şuurundan uzak olmaktır.

Mâide Sûresi 31. âyette, Kâbil'in kendine "yazıklar olsun bana" sözü, veyl kelimesinin açılımı olarak da düşünülmelidir.

Her kişi düştüğü veyl durumunu görebilmelidir.

Ve düştüğü hatayı görebilmeli, o hatayı bir daha yapmamalıdır.

Mâide Sûresi 31:

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي
سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يَا وَيْلَتَا أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
الْغُرَابِ فَأُوَارِي سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ

Fe beasallâhu gurâben yebhasu fl ardı li yuriyehu keyfe yuvârî sevete ahîh kâle yâ veyletâ e aceztu en ekûne misle hâzel gurâbi fe uvâriye sevete ahî fe asbaha minen nâdimîn

Fe bease Allah	: Sonra, ortaya çıktı, diriliş, Allah,
Gurâben yebhasu	: Karga, arayış, bakıyor, eşelemek,
Fi el ard	: Yeri, toprağı, yeryüzü,
Li yuriye-hu	: İçin, görmek, anlamak, ona göstermek için,
Keyfe yuvârî	: Nasıl, bilincinde, farkında, örtecek, gömecek,
Sevete ahî-hi	: Ceset, fena, kardeşinin cesedi,
Kâle yâ veyletâ	: Dedi, yazıklar olsun bana,
E aceztu en ekûne	: Çaresiz, aciz mi oldum,
Misle hâzâ el gurâbi	: Bu karga gibi,
Fe uvariye sevete ahî	: Sonra, görmek, farkında, bilincinde, fena, ceset, kardeş,
Fe asbaha min el nâdimîn	: Sonra oldu, pişman olan,

Meâli: “Sonra da Allah’ın var ettiği bir karga ortaya çıktı, yeri eşeledi. O kardeşinin cesedine ne yapacağını onu görerek anladı. Dedi ki: Yazıklar olsun bana! Kardeşimin cesedine ne yapacağım konusunda bu kargadan bile aciz oldum. Sonra da pişman olanlardan oldu.”

Burada geçen “Beas-Ba’s” genelde kıyametten sonraki yeneden dirilişin adı olarak yorumlanmıştır.

Oysa Bâis kelimesi; uyandırmak, diriltmek, ortaya çıkarmak, göndermek, varlığın ortaya çıkışı, her an ortaya çıkmaya devam etmesi, harekete geçirmek, bir tarafa yönelip göndermek, anlamlarına gelir.

Burada uyandırmaktan maksat şudur; tohumun içinde ağaç uyur vaziyettedir, ne zaman tohumda bir hareketlenme olur, filizlenme olur, işte ağaç o zaman uyanmaya başlar.

Tohumun içindeki ve diğer şeylerdeki hareketlenme, “Baıs” diye adlandırılır.

Ve bir şeyin içinde bir hareketlenme olmadan, açığa çıkış olmaz.

Çiftçiler, “Meyve ağaçlarının uyanma zamanı geldi, ağaçlar uyandı” gibi cümleler kurar.

“Bâis-Ba’s” kelimesi; varlığın açığa çıkışının, yâni yaratılışın boyutudur.

Bu kelimeyi sadece kıyametten sonra diriliş olarak değerlendirmek doğru değildir.

İşte Allah’tan gelen doğuşa yâni yaratılışa ve O’na olan dönüşe şahit olamazsak, kendimize yazık etmiş oluruz.

Burada geçen “veyletâ” kelimesi “yazıklar olsun bana” anlamında ifade edilmiştir.

Kişi, idrakten, şuurdan uzaklaştığı zaman veyl durumuna düşer.

Hakikatin birliğinden uzaklaşmak, kişiyi veyl durumuna düşürür.

Yalanlarla hareket eden, kendine yazık etmiştir.

Çevresine hakikatin bilgilerini değil, aslı olmayan sözleri aktaran, hem kendine hem gelecek nesillere yazık etmiştir.

Tâ-Hâ Sûresi 61: “Mûsâ onlara dedi ki: Allah hakkında bir şey uydurmayın, yalanları aktarmayın, eğer bunu yaparsanız kendinize yazık edersiniz. Böyle yaparsanız sizler bir azabın içinde kalırsınız ve kim iftira ederse o kaybedenlerden olur.”

İşte veyl cehennemi, hakikatten uzaklaşarak sıkıntıların içine düşme durumudur.

Yönünü Allah’a döndürmeyip, kendi benliğine döndürenler, mutlaka değişik sıkıntılar içine düşerler.

İşte Kur’ân’ı incelediğimizde anlıyoruz ki cehennem, kişinin kendi cehaletiyle yaptığı zalimlikler sonrası düştüğü durumdur.

Cehennem kişinin yaptığı kötülüklerle kendini yakmasıdır.

Cehennemin olduğu yerde huzursuzluk, sıkıntı, bunalım, isyan, kavga gibi kişiyi yakan haller vardır.

Cehennem halinde yaşayan kişiler; sözlerinden, yaşantılarından, davranışlarından kendilerini belli ederler.

Cehennem ehli, kendi yaptığı kötülüklerle kendini yakandır.

Cehennem ehli, etrafına ateş saçandır, zulüm saçandır.

Öfke, hiddet, kavga, dedikodu, fâsıklık, çalıp çırpma, kul hakkı yemek gibi halleri olan kişi cehennem ehlidir.

Cehennem ehli etrafına huzursuzluk verir.

Cehennem ehli, kendi içindeki kibir ateşini, zalimlik ateşini etrafına saçan kişidir.

Her kişinin içinde hem cennet, hem cehennem boyutları vardır.

Cennet de, cehennem de kişinin akıl boyutunda, bir sanduka içinde durmaktadır.

Kişi içindeki cenneti dışarı çıkarırsa, her yeri cennet eyler.

Eğer kişi, içindeki cehennemi dışarı çıkarırsa, her yeri cehennem eyley.

Cennet de cehennem de, kişinin akıl boyutunda, kapalı bir sanduka gibi durmaktadır.

O sandukanın anahtarı kişinin duygularında, isteklerinde gizlidir.

Kişi, duygu ve isteklerini kökenini iyi anlamalıdır.

Cehennem ehli, etrafına ateş saçar.

Cennet ehli etrafına huzur sunar.

Şimdi Kur'ân'da geçen cennet kavramını inceleyelim.

KUR'ÂN'DA CENNET

Kur'ân'a göre cennet mü'minlerin erişeceği makamdır. Cennet, mü'min olanların erişeceği ilâhi huzur, mutluluktur. Mü'min Allah hakikatine erdikçe, gönlünde huzur hisseder. Mü'min Hakk yolunda nice makamlara erdikçe, o makamın gönlüne sunduğu huzur hissinde olacaktır.

Toplumda cennet inancı ile Kur'ân'da sunulan cennet iyi incelenmelidir.

Eski toplumların inancı olan cennet beklentileri maalesef meâllere yansımıştır.

Toplumun cennet inancının ve ahirette olan beklentinin, Kur'ân meâllerine yansması çok dikkatli incelenmelidir.

Hazreti Muhammed öncesi, o günün toplumunda kurulan içki meclisleri, öldükten sonra da cennette aynıysıyla hatta daha görkemli olacak diye inanılmıştır.

Ve bu durum meâl çevirilerine yansımıştır.

Bu konu ile ilgili, Vakıâ Sûresinin çevirisini inceleyelim.

Diyanet İşleri Meali (Yeni): 17,18,19,20,21. Ebediyen genç kalan uşaklar, onların etrafında; içmekle başlarının dönmeyeceği ve sarhoş olmayacakları, cennet pınarından doldurulmuş sürahileri, ibrikleri ve kadehleri, beğendikleri meyveleri ve arzu ettikleri kuş etlerini dolaştırırlar.

Tevhîd-i Kurân Meâli ise şöyledir.

Vakıâ Sûresi 11....26

11- İşte onlar Hakk'a yakîn olanlardır.

12- Tüm tecellilerin Hakk'ın olduğunu anlamının huzuru içindedirler.

13- 14- 15- Hakikat yoluna daha önce dâhil olanlar ve daha sonrakiler; makamlarda birbirlerine kenetlenmiş bir haldedirler.

16- O hakikatler üzere karşılıklı mütalaa ederler.

17- Devamlı kulluklarının irfâniyeti üzere hareket ederler.

18- Gönülleri takıntısız tertemizdir ve kaynağından gelen ilme bağlıdırlar ve gönüllerinde hep o ilmi taşırlar.

19- Taşkınlık yapmazlar, ikiliğe düşmezler.

20- Her şeyi bir kemalât içinde fark ederler.

21- Mananın zevkine varırlar.

22- Bakışları tertemizdir.

23- Vücutlarının içinde saf tertemiz bir haldedirler.

24- Yaptıkları şeyin karşılığını alırlar.

25- Aslı olmayan şeylere kulak vermezler ve fenalarda olmazlar.

26- Sözlere sadece; selamet- barış-huzur üzeredir.

İki çeviriyi incelediğimiz zaman aradaki farklılığı görüyoruz.

Tevhîd-i Kurân Meâli'nde, Hakk'a yakîn olanların, yani mü'minlerin eriştiği lütuflar sunulmuştur.

Mekkeli müşriklerin cennet inancının beklentisi, meâllere nasıl oldu da bu şekilde yansıdı, çok dikkatlice düşünülmelidir.

Kur'ân'da cennet mü'minlerin erişeceği makamlar olarak belirtilmiştir.

Mü'min; Allah'tan ve her yerde O'nun tecellilerinden emin olan, her yerde O'na nazar eden demektir.

Mü'min, varlıkta Allah'ın tecellilerine şahit olmuş, Allah'ın ulviyetine teslim olmuş kişidir.

İşte cennet makamlarına mü'min olanlar erişecektir.

Ki onlar Sâlih kimselerdir, Hakk yolunda Hakk için koşanlardır.

Hazreti Muhammed'in bu konu ile ilgili sözleri şöyledir: "Mü'minler cennette Allah'ı görme mutluluğuna ereceklerdir. Bundan daha çok mutlu olacakları hiçbir şey olmayacaktır."

(Buhârî, “Tefsiru Sure”, 32; Müslim, “Cennet”, 1; Tirmizî, “Tefsiru Sure”, 32)

“Muhakkak ki siz, ay’ı gördüğünüz gibi Rabbinizi de göreceksiniz ve o sırada izdihamdan ötürü birbirinize zarar da vermeyeceksiniz.” (Tirmizî, “Cennet” 15)

Bu söz Kur’ân’da âyetlerde şöyle belirtilir:

Kiyame Sûresi 22-

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ

Vucûhun yevme izin nâdireh

Vucûhun	: Yüzler vardır,
Yevme izin	: Gün, vakit, zaman, yetkili olan, izin günü,
Nâdiretun	: Güzel, parlak, ıslıl ıslıl, pırıl pırıl,

Meâli: “Her an her yerde yetkili olanı anlayan yüzler ıslıl ıslıldır.”

Kiyame Sûresi 23:

إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ

Îlâ rabbihâ nâzireh

Îlâ rabbi-hâ	: Rabbi, sahibi, bedenin Zâtı,
Nâziretun	: İdrak etmiş, anlamış, nazar eden, bakan,

Meâli: “Her yerde Rabbine nazar etmiştir.”

Rabbine nazar etmek, her bir varlıkta Allah’a nazar etmektir.

Rab, bir varlıktaki Allah’ın esmasıdır.

Yani ağaçta, taşta, kuşta her bir varlıkta, o varlığı tutan Allah’ın Rabb esmasıdır.

Allah, tüm varlıkta birlik olarak ilâhi gücün adıdır.

İşte Hazreti Muhammed; “cennet makamına mü’minler erecektir, orada Allah’a nazar etme makamıyla müşerref olacaklardır” diye belirtmiştir.

Demek ki cennet toplumda anlatıldığı gibi değil, Allah'ın cemâline erişme makamıdır.

Allah'ın cemâli cennet makamlarında görülecektir.

Allah'ı tanıma yolunda, O'nu bilme yolunda olanlar, muhakkak ki O'na şahit olacaklardır.

Bu şahitlik, kişinin karşısında bir Allah'a değil, kendi vücûdunda ve varlığın vücûdunda olan her an tecelli eden ilâhî bir kudrettir.

İşte cennet makamı, Allah'ın cemâline erişme makamıdır.

Cennet kelimesi nereden gelir?

Cennet; örtmek, gizlemek anlamındaki “جن-cenâ-cen-cene” kelime kökünden isim olup “bitki ve ağaçları ile toprağı örten bahçe” manasına gelmektedir.

Kur'ân'ı Kerim'de, cennet kelimesi tekil şekliyle 66, çoğul şekliyle 69, diğer varyantları da 12 olmak üzere 147 yerde geçer.

Cennet nedir?

Kur'ân ölçüsüyle cennetin açılımı nedir?

Cennet öldükten sonra mı erişilecek yerdir?

Ölmeden önce cennete girilemez mi?

Cennette erkeklere; hûriler, dullar, bâkireler, memeleri yeni çıkmış sayısız kızlar mı verilecek?

Cennette şarap ırmakları, altın takılar, köşkler, çeşitli süsler mi verilecek?

Cennette erkekler 33 yaşında olacak, istediği kadar kadınla, istediği kadar cinsel ilişkiye mi girecek?

Cennette, yorulma, yaşlanma, dışkılama, uyuma olmayacak, sonsuza kadar yaşam mı olacak?

Cennet nedir, Kur'ânî mânâda cennet nedir?

Cennet kelime olarak bahçe anlamında çevrilir.

Buradaki bahçe denilmesinden maksat, huzur bulunan yer, rahatlık, gölgelik anlamındadır.

Çölün yakıcı sıcaklığı, cehennem olarak değerlendirilmiş.
Çölde suyu olan bir bahçe, cennet olarak değerlendirilmiş.
İbraniceden, Arapçaya geçmiş "cnn-can'na" kelimesi ile ifade edilir.

İbrânice "gena" kelimesinden gelir.

Kelime kökeni "cnn-can" kelimesinden gelir.

Cân, Cin, Cenin, Cinnet, Cennet, Cânî, Cânib, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Cân: Hareketli, hareketliliği sağlayan, canlı olan, diri olan, yaşam, öz, varlığın özü, varlığı tutan güç.

Cin: Cândan uzaklaşmak, bilinmeyen, tanımlanamayan, bilemeyen, yabancı, gizli.

Cenin: Cândan doğmak, bilinmeyen âlemden gelen bir can, saklanmış, görünmeyen canlı, candan gelen.

Cinnet: Bilinmeyen bir şeye kapılan, bir şeyin etkisinde kalan, kendisine varlık nisbet etmek, egoya düşmek, ben benim demek.

Cennetten kovulmak da, kendine varlık nisbet etmenin cinnet halidir.

Cennet: Câna ulaşmak, cânı hissetmek, cânda huzura ulaşmak, cân şehrine teslim olmak.

Canîb: Her yeri saran cân.

Cânî: Câna kıymak, aziz, cândan sevmek, câna feda olmak, kendindeki cân boyutunu görememek.

Yakıcı çölde kalan kişi, bir vaha bulduğunda yani yeşilliği, suyu olan bir bahçe gibi yer bulduğunda, hemen oraya koşar gider.

İşte o bahçeye cennet denilmiştir.

Bahçenin huzur vermesine cennet denilmiştir.

Nâim cennet, İbrânice "hoş bahçe" demektir

Cennet; kişinin huzur bulduğu, mutlu olduğu, ilâhî aşka ulaştığı yer anlamındadır.

Cennet, her yerde Allah'ın cemâline nazar etmek demektir.

Fecr Sûresinde cennete yâni ilâhî huzura nasıl erişileceği belirtilmiştir.

Fecr Sûresi:

27-

يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ

Yâ eyyetuhên nefsul mutmainneh

- Yâ eyyetuhâ : Ey,
El nefsu : Nefs, öz, Zât, kişi,
El mutmainnetu : Mutmain, tatmin olan, güven verici, kendini anlayan,

Meâli 1: "Ey hakikatlerden emin olmuş kişi!"

Meâli 2: "Ey kendi aslını anlamış kişi!"

Meâli 3: "Ey nefsinin bilen, bedeninin sahibinden emin olan kişi!"

28-

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً

İrciî ilâ rabbiki râdiyeten mardıyyeh

- İrcii : Dön, aslına dönmek, rücu etmek, aslı, kaynağı,
İlâ rabbiki : Ancak, sadece, yücelik, Rabbine,
Râdiyeten : Razi, kabul eden, boyun eğen, hoşnut, itaat eden,
Mardıyyeten : Tatmin olmuş, memnuniyet, hoşnut olmak, huzur, razı olma,

Meâli 1: "O'na itaat ederek ve O'nun rızasını kazanmış olarak sadece Rabbine dön."

Meâli 2: "Aslın olan Rabbine dön, rıza makamını anla ve rıza üzere ol."

Meâli 3: "Rabbinin aslın olduğunu bil, rıza makamı olan kul-luk makamına eriş ve her an O'nun kulu olma şuuruyla yaşa."

29-

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي

Fedhulî fî ibâdî

Fe udhulî : Böylece, artık, gir, içeri, dâhil ol, hareket et,
Fîy ibâdî : Kulluk, kullarımın içine,

Meâli: "Böylece kulluğunun şuurunda olmaya dâhil ol."

30-

وَادْخُلِي جَنَّتِي

Vedhulî cennetî

Ve udhulî : Gir, gel, dâhil ol, bul, ulaş, karışmak,
dokunmak, içeri,
Cennetî : Cennet, huzur,

Meâli 1: "Ve huzur içinde ol."

Meâli 2: "Ve cennete gir."

Meâli 3: "Ve Huzur makamına ulaş."

Âyetleri incelediğimiz zaman anlıyoruz ki kişi nefsinin yani kendini bilmeye çalışmalı ve bedeninin zâtının Allah olduğuna şahit olmalıdır.

"Yâ eyyetuhen nefsul mutmainneh-Ey nefsinin tanımanın eminliğine ermiş kişi."

Âyette işaret edildiği gibi, insan nefsinin yani kendini bilmelidir.

Nefs hakikati iyi bilinmelidir.

Nefs insanın öz bedenidir.

Kişi bedeninin sahibi değildir.

Bedeninin sahibi, bedeni var eden ve onu şekillendirendir.

İşte kişi, kendinin ve varlığın sahibini bilmelidir.

Kur'ân'da nefis kelimesi yaklaşık 300 yerde geçer.

İnanç gruplarında nefsi, hep kötülük üretir diye öğrettiler.
Meâllerde “nefsinizi öldürün” âyeti var dediler.

Böyle bir meâl tercümesi doğru olabilir mi? Bakara Sûresi 54
Oysa âyette muhteşem bir mesaj vardır.

Bakara Sûresi 54: “İnne kum zalemtum enfusekum.”

Meâli 1: “Muhakkak ki siz, nefsinize zulmettiniz.”

Yâni “muhakkak ki siz kendi hakikatınızı anlamamakla kendinize zulmettiniz.”

İnanç gruplarında hep, nefsi kötölemek, nefsi aşağılamak şart diye öğrettiler.

Nefsi her zaman, şeytandır diye öğrettiler.

Hatta bazı kayıtlarda yazılı olan; nefis şeytandan daha tehlikelidir, bilgilerini doğru kabul edip, orada burada anlattılar.

Oysa Kur’ân’da bambaşka bir nefis tanımı vardır.

Nefsinize zulmetmeyin.

Nefsini bilen kendini bilir.

Her nefis ölümü tadacaktır.

Nefsiniz sizin binek atınızdır, ona iyi bakın.

Nefs sizin öz varlığınızdır.

Nefs, enfüs, nüfûs, nefes, nefâis, enfes, nâs, nisâ, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Nefs; maya, cevher, asıl, hayat, kişi, kişinin bedeni, kişinin öz varlığı, bir şeyin ta kendisi gibi anlamlara gelir.

Kur’ân’da nefis, bize anlatıldığı gibi tarif edilmiyor.

Hepimizin tek nefisten yaratıldığı bildiriliyor.

Nefs, kişinin kendisidir, öz varlığıdır, bedenidir, diye bildirilir.

İşte nefis her varlığın beden yönüdür.

Nefs, rûhun ten elbisesi giymiş boyutudur.

Nefs, kişinin öz varlığıdır.

Nefs, tüm tecellilerin kaynağıdır.

Nefs, üflenen rûh sırrıdır.

Nefs, bizzat Hakk'ın kendisidir.

Nefs, rûhun canlanması sonucu sûrete dönüşen boyuttur.

Nefs, cümle varlığın, taşıdığı vücûd boyutudur.

Nefes, nefis kelimesinden gelir.

Nefs, Allah'ın bir bedende, kendini gösterdiği en güzel işarettir.

Nefs, Allah'ın kendini zâhir eylediği boyuttur.

Âyette “sizi tek nefisten yarattım” açıklamasına şöyle bir örnek verebiliriz.

İşte Necm Sûresinde “nefsinden yani kendinden emin olan kişi” diye bildirilen mesajı iyi anlamalıyız.

İnsan nefisini yani kendini bildiği zaman, kendinin kendine ait olmadığını, kendinin ilâhî bir kudrete yâni Allah'a ait olduğunu anlar.

Ve kendi bedeninin Zâtına teslim olur.

Kendini bilen kişi, kulluk makamının ne olduğuna ulaşır.

Allah derya ise, insan o deryanın damlasıdır.

İşte kulluk sırrı budur.

Damla deryadan, derya damladan ayrı değildir.

Allah damlalarda kendini gösterir.

Allah'tan ayrı olmadığını bilen, kulluk şuuruna erişir.

Kulluk şuuruna erişen, o şuurla yaşar ve asla benlik içine düşmez.

İşte kibre düşmeyen, teslimiyet ve tevekkül içinde olan kimse, ilâhî huzura erişir yani cennete girer.

Fecr Sûresi 29. âyette belirtildiği gibi “Fedhulî fi ibâdî” kulluk makamına erişen kişi, kendine asla varlık nisbet etmez.

Allah'a teslimiyet içinde olan kişi, ben benim deme gafletine düşmez, asla kibir içinde olmaz.

İşte âyette belirtildiği gibi kendi bedeninin sahibi olan Allah'tan emin olan kişi, kulluk makamına erişir ve o cennete girer.

Yâni cemâli ilâhiyeye erişir.

Fecr Sûresi 27-28- 29- 30: “Ey hakikatlerden emin olmuş kişi! O’na itaat ederek ve O’nun rızasını kazanmış olarak sadece Rabbine dön. Böylece kulluğunun şuurunda olmaya dâhil ol ve huzur içinde ol.”

İşte cennete erişmenin yani ilâhî huzura erişmenin yolu, Allah hakikatine erişmek, O’nun rızasına erişmek ve o rıza üzere yaşamaktır.

Gönlünde Allah hakikati tecelli etmiş kişi, huzur içindedir, o her an cennet hissini içindedir.

Kur’ân’da cennet ehlinin, iman ehli ve Sâlih kimse olduğu bildirilir.

A’râf Sûresi:

42: “Vellezîne âmenû ve amilus sâlihâti lâ nukellifu nefsen illâ vusahâ ulâike ashâbul cenneh hum fihâ hâlidûn.”

43: “Ve nezanâ mâ fi sudûrihim min gıllin tecrî min tahtihimul enhâr ve kâlûl hamdu lillâhillezî hedânâ li hâzâ ve mâ kunnâ li nehtediye levlâ en hedânallâh lekad câet rusulu rabbinâ bil hakk ve nûdû en tilkumul cennetu ûristumûhâ bimâ kuntum tamelûn.”

Meâli:

42: “ İman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar ise, kendilerinde Bizi anlamanın sorumluluğunu ihmal etmezler. Ancak kapasiteleri nisbetince hareket ederler. İşte onlar huzur ehlidir, onlar devamlı o hâl ile hareket ederler.”

43: “Bizi anladıklarından dolayı onların gönüllerinden; kin, öfke gibi şeyler çekip çıkarılmıştır. Makamlarında bir ilim üzeredirler. Derler ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah’tır, ki O’dur hakikatler için bize yol gösteren ve Allah’ın bizdeki hidâyeti olmasaydı biz yol bulan olamazdık ve doğrusu hakikatleri gösterenler, bizi vücûdlandırmanın hakikatlerini sundular. Onlara: Hakk yolunda yaptığınız çalışmalar sebebiyle bulduğunuz huzur işte budur, diye bildirilir.”

Âyette belirtildiği gibi, iman eden ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, yani sâlih kimseler, Allah'ın nasıl bir ulviyet olduğunu anlamışlar ve O'na teslim olmuşlar ve böylece ilâhî huzura erişmişlerdir.

Allah'ı anlayan kimselerin içlerinde; öfke, kin, nefret, hasetlik, fesatlık, kibir gibi duyguların meydana getirdiği cehennem ateşi sönmüş, cennet huzuru oluşmuştur.

İşte cennet denilen ilâhî huzur, Sâlih kimselere nasip olur.

Şimdi Kur'ân'da geçen cennet mertebelerini inceleyelim.

Kur'ân'da geçen cennet makamları; Me'vâ, Adn, Firdevs, Nâîm, Daru'l Huld, Dâru's selâm, Dâru'l Mukâme, Rıdvan ve İlliyyûn'dur. Şimdi bunları birer birer inceleyelim.

1- ME'VÂ CENNETİ

Önce müelliflerin meâllerine bakalım.

Necm Sûresi 15:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Orada Me'va cenneti vardır.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Me'vâ cenneti onun (Sidre'nin) yanındadır.

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): Ki onun yanında huzur içinde kalınacak cennet vardır.

Muhammed Esed Meâli: vaad edilen bahçenin yakınında,

Mustafa Çavdar Meâli: Onun yanındaki dinlenme bahçesinde.

Mustafa İslamoğlu Meâli: vaad edilen cennetin (görüntüsü) eşliğinde,

Süleyman Ateş Meâli: Ki onun yanında oturulacak bahçe vardır.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Necm Sûresi 15:

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى

İnde hâ cennetul mevâ

İnde ha cennet : Yanında, katında, ona ait, o, cennet, huzur, bahçe

El mevâ : Barınak, halk sırrı, mekân, varılacak yer, aslı, kaynağı, her nesnenin evveli.

Meâli 1: "Varılacak yer olan huzur O'nun katında."

Meâli 2: "Her nesnenin doğduğu yeri gördü, huzura erişti."

Meâli 3: "Her şeyin kaynağına erişti, ilâhî huzuru hissetti."

Şimdi bütünlük içinde inceleyelim.

14-

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى

İnde sidretil muntehâ

İnde : Yanında, katında, orada,

Sidreti el muntehâ : Hakk halk birliği, âmâ buutu, halkiyetin kaynağı,

Meâli 1: "Sidretü'l-Muntehâ'da."

Meâli 2: "Kaynağından açığa çıkışı gördü."

15-

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى

İnde hâ cennetul mevâ

İnde ha cennet : Yanında, katında, ona ait, o, cennet, huzur, bahçe

El mevâ : Barınak, halk sırrı, mekân, varılacak yer, aslı, kaynağı, her nesnenin evveli,

Meâli 1: "Varılacak yer olan huzur O'nun katında."

Meâli 2: "Her nesnenin doğduğu yeri gördü, huzura erişti."

Meâli 3: "Her şeyin kaynağına erişti, ilâhî huzuru hissetti."

16-

إِذْ يَعْشَى السَّدْرَةَ مَا يَعْشَى

İz yağşes sidrete mâ yağşâ.

İz yağşe : Büründüğünde, örttüğünde,

El sidret : Sonsuzluk, sidre, her yerin nur ile kaplanması,

Ma yağşâ : Şey, ne, saran, ihata, örten, bürüyen, kaplayan,

Meâli 1: "Bütün her şeyi nûruyla kaplayanı, tüm tecellilerin geldiği o yeri anladığımda,"

Meâli 2: "Nûrun aktığı, her yerin akan o nûrla sarıldığını gördüğünde,"

17-

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى

Mâ zâgal basaru ve mâ tegâ.

Mâ zâga el basar : Kaymadı, bakış, basiret,

Ve mâ tegâ : İkiliğe düşmedi, hâkim, egemen, haddi aşmadı,

Meâli 1: "Basireti kaymadı ve ikiliğe düşmedi."

Meâli 2: "Bakışı o nûrla birleşti, o bakıştan dönmedi."

Meâli 3: "Basireti nûr oldu, o nûrdan başka bir şey görmedi."

18-

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى

Lekad reâ min âyâti rabbihil kubrâ.

Lekad reâ : Andolsun, doğrusu, gördü, anladı,

Min âyeti : Âyet, işaret, delil,
Rabbi hi el : Rabbinin, büyük, yüce, ulu,
kubrâ

Meâli 1: “Doğrusu o, Rabbinin yüceliğini delilleriyle gördü.”

Meâli 2: “Doğrusu o, tüm vücûdların sahibinin yüceliğini, her yerde delilleriyle gördü.”

Meâli 3: “Doğrusu o, yüce Rabbinin âyetlerini nûrun akı-şında gördü.”

Görüldüğü gibi me’va cenneti, sidret’ül-müntehâ’nın yanında olarak belirtilmiştir.

Me’vâ cennetini bilmemiz için sidret’ül-müntehâ’nın ne olduğunu bilmeliyiz.

Şimdi her iki kelimeyi de inceleyelim.

Me’vâ; barınak, mekân, varılacak yer, her nesnenin evveli, kaynağı, aslı, sığınmak, dost edinmek, gibi anlamlara gelir.

Barınaktan, mekândan, varılacak yerden maksat, Allah’ın ulviyetidir.

Tüm mekânlar O’nun mekânıdır.

İnsanın vücûdu O’nun mekânıdır.

İnsan bu hakikati bilmeli ve Allah’a sığınmalıdır.

Her kim Allah’ın hâkimiyetine sığınır, o huzura ulaşır.

Her kim Allah’ın mekânının kendi vücûdu ve cümle varlığın vücûdu olduğunu anlar ve bu idrake ulaşır ve bu hissi gön-lünde hissederse, o kişi içinde bir huzur hisseder.

Kişi kendi enfüs yolculuğuna başlar ve enfüsünde Allah’ın âyetlerine şahit olur, bu şehadetten duyduğu huzur, kişinin cennetidir.

Kişi, aslı olan Allah’ı kendinde bulur ve varılacak olanın, dost edinilecek olanın O olduğunu anladığında, o kişiye me’vâ makamı açılır ve kişi me’vâ mâkâmının huzuruna ulaşır.

Sidret'ül Müntehâ'daki sidre: sdr kökünden gelir. sadr, sidre oradan gelir.

Sidre; ağaç, tüm kâinatın geldiği asıl kaynak, gönül âlemi anlamındadır.

Müntehâ ise; nihâyet, son, son nokta, varılacak yer, birlik yeri demektir.

Sidretü'l Müntehâ; Hakk halk birliği, âmâ buutu, halkiyetin kaynağı, son ağaç, gönlün sonsuz boyutu, kâinat ağacının tohum boyutu demektir.

Rûhların vücûd elbiselerini henüz giymedikleri, tüm özlerin bir arada buldukları, varlıkların var olmadan önce bir bütünlük içinde oldukları kaynağın adıdır Sidretü'l Müntehâ.

Varlığın geldiği kaynaktır.

Ama varlığın varlık olarak olmadığı kaynaktır.

Nûrun, rûhun birlik içinde bulunduğu kaynaktır.

Hiçlik, âmâ buutudur.

Tüm kâinatın, tüm varlığın Allah'ta bir tohum misali bulunduğu sistemdir.

Tüm varlığın bir bulut misali bir bütünlük içinde bulunduğu özdür.

Nasıl ki bir tohumda, o ağaca ait tüm nitelikler gizli bir halde varsa...

O tohum toprağa düşüp de filiz verip ağaç meydana geliyorsa...

Yani o ağacın henüz vücûd bulmadan önceki hâli tohumda varsa...

Bu kâinat da var olmadan önce Allah buutunda tastamam vardı.

İnsan, bir sperm ile yumurtanın döllenmesinden meydana gelir.

İnsana ait tüm özellikler, sperm ile yumurtanın birleşimiyle oluşan hücrede vardır.

Genetik kombinasyonunda insana ait tüm nitelikler tüm özellikler, o genetik sistemde yazılıdır.

Ve insan o sistemden şekillenir ve dünyaya gelir.

Madde âlemi var olmadan önce, aynısıyla mâna âleminde vardı.

Ayan-ı sabite sırrı da budur.

İşte, Sidretü'l Müntehâ:

Allah'a ait olan sistemdir.

Sonsuzluk boyutudur.

Nûrun, rûhun doğduğu kaynaktır.

Âmâ buutudur.

Hakk Halk birliğinin olduğu özdür.

Muhammed nûrunun geldiği kaynaktır.

Muhammed'den maksat, Allah'ın sıfatları boyutudur.

Tüm varlığın geldiği kaynaktır.

Kâinat ağacının tohum boyutudur.

Allah tüm kâinatı, sidretü'l-müntehâ'dan var etti.

Ahsen-i takvim üzere varoluş, Sidretü'l Müntehâ'dan başlar

Sidretü'l Müntehâ'da ne varsa zaman dilimleri içinde adım adım açığa çıktı.

Ayan-ı sabite ne ise, o tecelli etti.

Yani tohumun içindeki ağaç aynısıyla açığa çıktı.

Nur ve rûh yazılımı "Nûn" sırrıdır.

Beşeri vücûd yönü yazılımı ise "Kalem" sırrıdır.

Âmâ buutundan Ehad buutuna...

Ehad buutundan Nûr buutuna...

Nûr buutundan Rûh buutuna...

Rûh buutundan beşer buutuna yazılımın adıdır, Ahsen-i Takvim üzere varoluş.

İşte tüm sistemin geldiği kaynak, Sidretü'l Müntehâ'dır.

Varlık var olmadan önce Sidretü'l Müntehâ'da belirlenir.

Orada nûrlanır.

Tüm varlığa rûh üflendiği makam, rûh boyutudur.

Varlık; nûrdan rûha, rûhtan beşeri âlem yolculuğuna akarak adım adım açığa çıkar.

Ve böylece dünya boyutunda beşer olarak görünür.

İşte insan denilen varlık, kendi özünde Allah'a ait olan tüm sistemi taşır.

İnsanın bu hakikati idrak etmesi için kendinden kendine Seyr-i Sülûk yapması gerekir.

İşte bu Seyr-i Sülûk yolunda hakikatleri idrak eden, hayret ve zevk buutunu hisseden Tevhîd şuuruna ermiştir.

Artık hep O şuur üzere hareket eder.

İşte tüm sistemin geldiği kaynak, Sidretül Müntehâ'dır.

Bu makama erişenler, me'va cennetine dâhil olurlar.

İşte me'vâ cenneti; Allah'a sığınmanın huzurudur.

Necm Sûresi 1...18

1- Var olan her şeyden yansıyan nûr O'nu gösterir.

2- 3- Arkadaşınız hakikatleri bırakıp kendi anlayışına sapsadı ve ayartılmadı ve hevâsından konuşmadı.

4- O, sadece hakikatleri konuştu ve konuştuğu hakikatler diri olana ait olan bilgilerdir.

5- Bütün varlığı kudretiyle saran, bütün varlığı tecellileriyle tutan, ilmin sahibi olan O'dur.

6- Bütün her şeyde kendini gösteren Zât'tır, bütün her şeyi sonsuz nitelikleri ile kaplayandır.

7- 8- 9- Ve o, bütün her yerdeki Ulvîliğe yöneldi, sonra yaklaştı, daha da yakınlaştı, öyle ki aynılık derecesinde, hatta daha yakın.

10- Böylece o, ilâhî düşüncenin ne olduğunu anladı, kulluğun ilâhî düşüncesine ulaştı.

11- Gördüğü şeyi kâlbî yalanlamadı.

12- Gördüğü şeyler için o tereddüde düşmedi.

13- Doğrusu o bir tenezzül içinde bütün her yerde hakikatleri gördü.

14- Sidretü'l-Müntehâ'da.

15- Varılacak yer olan huzur O'nun katında.

16- 17- Bütün her şeyi nûruyla kaplayana, tüm tecellilerin geldiği o yeri anladığında, basireti kaymadı ve ikiliğe düşmedi.

18- Doğrusu o Rabbinin yüceliğini delilleriyle gördü.

Şimdi adn cennetini inceleyelim.

2- ADN CENNETİ

Adn; tüm tecellileri idrak etmenin huzuru, vatan tutmak, mûkim olma, işaretlere ulaşmak, rûh makamı, Âdem makamı, ikametgâh anlamlarına gelir.

İnsanın makamı, Allah'a ait olan rûh mertebesidir.

İnsan Allah'ın rûhundan üflemesiyle açığa çıkmıştır.

Adn sözlükte; cevher, öz, aslı, merkez, orta, devamlı kalınan yer anlamındadır.

Tevrat'ta şöyle geçer:

Hazreti Âdem'in yaratıldıktan sonra içine konulduğu bahçeden Aden (İbrânîce Eden) cenneti-bahçesidir. (Tekvîn, 2/8, 15).

Aden'in "Allah'ın bahçesi-cenneti" olduğu, burada dört kola ayrılan bir nehrin aktığı, görünümü güzel çam ve çınar ağaçlarının, meyvesi tatlı bitkilerin bulunduğu anlatılır. (Tekvîn, 2/9, 10, 13/10; Hezekiel, 31/8)

Aden-Adn cenneti, Âdem makamı olan rûh makamıdır.

Orda dört kola ayrılan nehir, Allah'a ait olan "Zikir-Fiil-Sıfat-Zât" makamlarıdır.

Her kim bu makamları gördü, rûh mertebesine erdi, o kimse, Adn-Aden cennetine dâhil oldu.

Kişi kendi vücûd varlığında, kendi vücûdunun var oluşuna şahit olur, kendi vücûdunun ve varlığın vücûdunu tutanın Allah olduğunu anlarsa, bu anlayıştan doğan huzura “Adn cenneti” denir.

Allah kuluna şah damarından yakındır.

Allah her kulun vücûdunu zâtıyla tutar ve o vücûdu mekân edinir.

Allah’ın mekânı, cümle vücûdlardır, cümle kâinattır.

Allah cümle varlığı tecellileriyle mukîm edinir.

Mukîm, ikâme edinmek demektir.

Allah, her varlığı sımsıkı tutandır.

İşte Adn cenneti; varlığı tutanın Allah olduğunun ve varlıktaki işaretleriyle Allah’a şahit olmanın huzurudur.

Allah her şeyi kendi özünden var etmiştir.

Rûhundan olan üflenişle, tüm varlık zaman dilimleri içinde açığa çıkmıştır.

Rûhda ne varsa o açığa çıkacaktır.

Her şey enfüsten afaka doğru akar.

Bir nehir misali her şey kaynağından akar gelir.

Enfüs iç âlemdir.

Âfâk dış âlemdir.

Enfüs tohumun özüdür, âfâk tohumdan açığa çıkan ağaçtır.

Enfüsten âfâka olan akış, varlığın açığa çıkış yolculuğudur.

Enfüste ne var ise açığa o çıkacaktır.

Tohumun özündeki henüz açığa çıkmamış ağacı düşünelim.

İşte o ağaç, tohumun özünde yani tohumun enfüsünde nurânî bir boyutta durur.

Ne zaman oradan bir üfleniş olur, ki o üflenişe rûhun üflenışı denilir.

O üflenişle adım adım ağaç açığa çıkmaya başlar.

O rûhun üflenışıyle zamanı geldiğinde ağaca ait olan kök, filiz, dal, gövde, yapraklar, çiçekler, meyveler bir bir açığa çıkar.

İşte rûhun içinde ağaca ait nice âlemler vardır, bu âlemler bir bir kendini gösterir.

Açığa çıkan ağacın, matematiksel, fiziksel, kimyasal, biyolojik nice sırları, zamanı gelince rûhun üflenmesiyle bir bir açığa çıkar.

Enfüsten âfâka olan çıkış, enfüste olanın kendini göstermesidir.

Kendini gösteren beşeri âlemin içinde de görünmeyen nice âlem vardır.

Zahirde görünen her şey, rûhun üflenmesiyle açığa çıkar.

Açığa çıkan her şeyde rûh üflenmeye devam eder.

Çünkü enfüsten âfâka çıkış her an devam eder.

Fussilet Sûresi 53: “fil âfâk ve fi enfusihim”

Enfüste ne varsa âfâka o çıkacaktır.

Enfûs rûh boyutudur.

Âfâk, rûhun üflenmesiyle açığa çıkıştır.

Enfûs, Allah'ın evvel boyutudur.

Âfâk, Allah'ın zâhir boyutudur.

Hadîd Sûresi 3: “Hû el evvel, Hû el zâhir.”

İşte Allah; Hicr Sûresi 29. âyette belirtildiği gibi kendi rûhundan üflemiş ve varlığı var etmiştir.

Hicr Sûresi 29: “Fe izâ seveytuhu ve nefahtu fîhi min rûhî fekaû lehu sâcidîn.”

Meâli: Rûhumdan üfledim, her şeyi bedenlendirdim, her şey her an bana secde halindedir.”

İşte Adn-Aden cenneti, rûh makamının sırrıdır.

İşte her şeyin Allah'ın özünden nasıl açığa çıktığına dört makam üzere şahit olanlar, Adn cennetine erişeceklerdir.

Bu dört makam; “Zikrullah, Fiillullah, Sıfatullah, Zâtullah” makamlarıdır.

Allah her varlıkta her an zikriyle zâkir olandır.

Her an varlıkta fiiliyle fâildir.

Allah her varlıkta sıfatlarıyla tecelli edendir.

Allah her bedeni zâtıyla tutandır.

İşte bu dört makama şahit olanlar rûh mertebesine erişeceklerdir.

İşte rûh makamına erişenler Âdem makamı nedir bileceklerdir.

Âdem makamı, Adn-Aden cennetidir.

Şimdi Kur'ân'da geçen Adn âyetlerini inceleyelim.

Tevbe Sûresi 72:

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara, ebedî olarak kalacakları, içinden ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde çok güzel köşkler va'detti. Allah'ın rızası ise, bunların hepsinden daha büyüktür. İşte bu büyük başarıdır.

Muhammed Esed Meâli: İnanan erkeklere ve kadınlara, içinde yerleşip kalacakları, içlerinde derelerin, ırmakların çağıldadığı hasbahçeler vaad etmiştir O; ve o esenlik dolu ebedî bahçelerde güzel ve ferah evler: Ve hepsinden daha üstünü de: Allah'ın hoşnutluğu, hoşça kabulü, işte budur, en büyük/en yüce bahtiyarlık!

Mustafa İslamoğlu Meâli: Allah, inanan erkeklere ve inanan kadınlara zemininden ırmaklar akan cennetler vaad etti; orada daimî kalıcıdır; dahası, o mutluluk diyarı olan cennetlerde göz kamaştırıcı konutlar vardır; hele bir de Allah'tan gelen tarifi imkânsız hoşnutluk, bu (mutlulukların) en büyüğü olacaktır; bu, işte budur muhteşem başarı.

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Allah, mü'min erkeklerle mü'min kadınlara, altından ırmaklar akan cennetler vaat etmiştir. Sürekli kalacaklardır orada. Adn cennetlerinde de tertemiz barınaklar vaat etmiştir. Allah'ın bir hoşnutluğu ise hepsinden büyüktür. İşte budur o büyük başarı/o büyük kurtuluş.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Tevbe Sûresi 72:

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Vaadallâhul muminîne vel muminâti cennâtin tecrî min
tahtihâl enhâru hâlidîne fihâ ve mesâkine tayyibeten fî cennâti
adnin ve rıdvânun minallâhi ekber zâlike huvel fevzul azîm

Vaad Allah	: Vaad, söz, açığa çıkan, bir şeyi yapmak, Allah
El muminin	: Mü'minler, emin olanlar,
Ve el muminât	: Mü'minlik yolunda olanlar,
Cennet tecrî min tahtihâ	: Cennet, huzur, vardır, akar, makamlarında,
El enhâru hâlidîne fihâ	: İlim, nehir, devamlı, ebedi, orada,
Ve mesâkine	: Meskenler, konut, bulunulan yer, ulaşma,
Tayyibetin	: Temiz olan, güzel olan, yararlı olan,
Fi cennâti	: Cennet, huzur,
Adnin	: Tüm tecellileri idrak etmek, vatan tutmak, mukim olma,
Ve rıdvân	: Rıza, razı olma, mutluluk, huzur,
Min Allah ekber	: Allah, büyük, yüce,
Zâlike huve	: İşte, o,
El fevz el azîm	: Kurtuluş, yüce, büyük, yüce kurtuluş,

Meâlî: "Allah'ın vaadidir; Mü'min olanlar ve mü'minlik yolunda olanlara huzur vardır, makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hallededirler ve tüm tecellilerin Allah'tan olduğunun huzuruna tertemiz bir halde ulaşırlar. Allah'ın rızasını anlamının yüceliğindedirler. İşte o yüce kurtuluş budur."

Âyette belirtildiği gibi, Allah hakikatine erip, mü'min olanlar içsel huzura erişirler.

Varlıktaki işleyişi anlayanlar, bu işleyişte fâil olanın Allah olduğunu bilirler.

Hazreti Muhammed bu konuda, "cennet kulun huzura ermesidir" der. Tirmizi

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Kefh Sûresi 31: "Ulâike lehum cennâtu adn."

Diyanet İşleri Meâli (Eski): 30,31. İyi hareket edenin ecrini zayi etmeyiz. Doğrusu, inanıp yararlı iş yapanlara, işte onlara, içlerinden ırmaklar akan Adn cennetleri vardır. Orada altın bilezikler takınırlar, ince ve kalın ipekliden yeşil elbiseler giyerek tahtları üzerinde otururlar. Ne güzel bir mükâfat ve ne güzel yaslanacak yer!

Mehmet Okuyan Meâli: İşte onlara, altlarından ırmaklar akan durmaya değer cennetler vardır. Onlar orada koltuklara kurularak altın bileziklerle süslenip bezenecek; ince ve kalın ipekli kumaştan yeşil elbiseler giyecekler. Ne güzel karşılıktır o ve ne güzel kalma yeridir orası!

Muhammed Esed Meâli: İçlerinde derelerin, ırmakların çağıldadığı ebedî mutluluk-esenlik bahçeleri işte böylelerinin olacaktır; orada onlara altın bilezikler takılacak; yeşil ipekli ve işlemeli giysiler giyinecekler ve orada (yumuşak) divanlarda yaslanıp oturacaklar: Bu ne güzel bir karşılık, bu ne güzel bir dinlenme yeri!

Mustafa İslamoğlu Meâli: İşte ayaklarının altından ırmakların aktığı ve mutluluğun üretildiği merkezler olan cennetleri böyleleri için hazırladık. Orada onlara altın künyeler-bilezikler takılacak; dahası ince ve kalın ipekten sırmalı yeşil elbiseler giyerek oradaki tahtlara (krallar gibi) kurulacaklar: Ne güzel bir ödül ve ne hoş bir konaktır orası...

Kefh Sûresi 30: “İnnellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti innâ lâ nudûu ecre men ahsene amelâ.”

Meâli: “Muhakkak ki iman edenler ve dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, güzel amellerde olan kimselerdir. Bizi anlayanların karşılıklarını boşa çıkarmayız.”

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Kehf Sûresi 31:

أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ
يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا
خُضْرًا مِّنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى
الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا

Ulâike lehum cennâtu adnin tecrî min tahtihimul enharu yuhallevne fihâ min esâvire min zehebin ve yelbesûne siyâben hudren min sundusin ve istebrekin muttekiîne fihâ alel erâik nimes sevâb ve hasunet murtefek

Ulâike lehum	: İşte onlar,
Cennet adn	: Huzur, tüm tecellilerin sahibine teslim olmak,
Tecri min tahtihim el enhar	: Orada, vardır, makamlarında, akıp giden, ilim üzere,
Yuhallevne fiha	: Halleri, süslenirler, orada, makamlarının,
Min el esavir min zehebin	: Makamların gösterdiği irfaniyetleri, altın bilezik,
Ve yelbesûne siyaben hudr	: Giyerler, elbise, yeşil, diriliğin idrakine bürünmüşler,
Min sundusin	: İç yüzü, siret, ince, halis ipekten,
Ve istebrekin muttekiine	: Kalın ipek, sûret, takva, yaslanma, rahat, huzur,

Fiha alâ el erâiki	: Orada, tahtlar üzerinde, kanepeler, divan,
Nime es sevâbu	: Doğruluk üzere,
Ve hasunet murtefekan	: Güzel olan, dost, arkadaş yardımcı,

Meâli: "İşte onlar; tüm tecellilerin sahibine teslim olmanın huzurundadırlar, makamlarında bir ilim üzeredirler, orada makamların özünü anlamış olmanın hâlindeyler, diriliğin idrakine bürünmüşlerdir, sûretlerin ve sîretlerin idrakine varmanın huzurundadırlar, orada makamlarında doğruluğu ve güzelliği kendilerine arkadaş edinmişlerdir."

Hakikate eren kimsenin gönlü huzura erer.

O kimse, her an varlığa ilim üzere bakar.

O kimse, hurafeden, yalandan uzaktır.

O kimse, varlığın özünün Allah olduğunu bilir.

O kimse, sûretlerin ve sîretlerin hakikatinin Allah olduğunu bilir.

O kimse, tüm varlığın bir rûhun içinden, nice varlığa ait rûhların nasıl bedenlendiğine şahit olmuş kimsedir.

İşte Adn cennetine eren kimse, tüm varlığın bir rûhtan süzülüp geldiğine ermiş kimsedir.

O rûha teslim olmuş kimsedir.

"Enel Hakk" makamına ermiş kimsedir.

Adn cenneti Aden-Âdem cennetidir.

Şimdi Rıdvan cennetini inceleyelim.

3- RIDVAN CENNETİ

Rıdvan, melekler boyutunun mânâsıdır.

Kişi melekler boyutuna erişirse, ona Rıdvan cenneti açılır.

Rıdvan; rıza, razı olmak, mutluluk, huzur gibi anlamlara gelir.

Kişinin Rıdvan makamına erişmesi, fenâfillah boyutudur.

Varlığından geçen, melekler boyutuna erer.

Tüm varlık Allah'ın melekler boyutunun işleyişiyle kuşatılmıştır.

Rûh üflenmeden önce, tüm melekler rûh boyutunda bâtın idi.

Rûh üflendi, üflenen rûh melekleşti, tüm melekler rûh'ta secde halinde idi.

Her melek, özünde kendine has esma taşır.

Esmalar da birer melektir.

Her esma, melek boyutunda secde halindedir.

Secdede olan melekler, üflenen rûh ile birlikte esmalarını açığa çıkarmaya başlar.

Görünen her varlık, meleklerin esmaya dönüşmüş, elbise giymiş boyutudur.

Her varlık, kendi esmalarına secde halindedir.

Melek, rûhun kendine ait olan kuvveleridir.

O kuvveler, taşıdığı esmaları, beşer boyutuna olan bir akış içinde açığa çıkarmaya başlar, varlık elbisesine döner.

Melek; zerreden kürreye her varlığı tutan kuvveler, güçler, Allah damlacıklarıdır.

Bedeni tutan da bir melektir, hücreyi tutan da.

Bir damla suyu da tutan bir melektir, Okyanusu tutan da bir melektir.

Bir damla su diğer damla suyla birleştiğinde, iki melek olarak kalmaz, iki melek birleşir tek melek olur.

Melek, mâlik, mâlikane, mülk, mal, melâike, meleke aynı kökten gelen kelimelerdir.

Bu kâinat Allah'ın mâlikanesidir.

Allah mâlikanesini, meleklerle idare eder.

Melek; güç, kuvve, kuvvet, kudret, anlamındadır.

Melek, üflenen rûhla birlikte, kendinde olan işaretleri bir bir açığa çıkarmaya başlar, yani esmalar boyutuna dönmeye başlar.

Melek, henüz beşeri elbise giymemiş olan kuvvelerdir.

Beşeri elbise giymesi için, esmasal boyuta akması gerekir. İşte beşeri varlığın ardında melekût âlemine erişmek, Rıdvan makamıdır.

Rıdvan makamı, Rıdvan cennetinin kapılarını açar.

Her varlık meleklerle kuşatılmıştır.

Her varlıktaki melek, kendini esma tecellisi ile belli, eder.

Her esmanın, kendine mahsus taşıdığı, has özellikleri vardır.

Rûh'ta olan tüm melekler, Mâlik olana aittir.

Mâlik olan da Allah'tır.

Mâlik, tüm mülkün sahibi demektir.

Esmâ "sema-smy-سَمَا" kökünden gelir.

Sema, semi, ism, esma, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Esmâ; "أسما" Elif ve sema-semi" kelimesinin birleşimiyle yazılır.

Burada "Elif" rûh boyutunu işaret eder.

Sema, varlığın esmasal boyutuna işaret eder.

Esmâ; isimler, adlar, işaretler, belirtiler demektir.

Her meleğin, kendine has olan işaretleri göstermesi, esmasal boyuttur.

A'râf Suresi 180: "Esmâul husnâ."

"Ve lillâhil esmâul husnâ-Esmalardaki hasenat Allah'a aittir."

Varlıktaki tüm esmalar, Allah'a ait olan güzellikleri, değerleri, taşır.

Esmâ; varlıktaki Allah'a ait olan sonsuz işaretlerdir, değerlerdir.

Varlık, rûhtan duyduğu, aldığı mesaja göre şekillenir.

Rûh boyutunda, tüm melekler, tüm esmalar, tüm sıfatlar, tüm varlık secde halindedir, yani bir birlik içindedir.

Rûh boyutunda olan melekler, secdeden rükûya, rükûdan kıyama olan bir akış içinde hareket eder.

İşte melekler boyutuna erişmek Rıdvan makamına kapı açar.

Tevbe Sûresi 72. âyette hem adn hem rıdvan kelimesi geçer.

Allah'ın rızasına ulaşmak, o rıza üzere hareket etmek, o rızanın huzurunu gönlünde hissetmek.

Kişi niçin yaratıldığını bilmiştir.

Yaratıcısına teslim olmuştur.

O'na ait olan tecellileri anlamıştır.

Varlığın meleklerle kuşatıldığını görmüştür.

Her bir melek, mâlik olan Allah'ın mülkünün nûrlarıdır.

İşte kişi Rıdvân makamına erdiğinde, Allah'ın rızasını anlamıştır ve o rıza üzere hareket eder.

İşte bu rızadan ve seyirden aldığı hazza "Rıdvân cenneti" denir.

Tevbe Sûresi 72: "Rıdvânun minallâhi."

72-

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Vaadallâhul muminîne vel muminâti cennâtin tecrî min tahtihâl enhâru hâlidîne fihâ ve mesâkine tayyibeten fî cennâti adnin ve rıdvânun minallâhi ekber zâlike huvel fevzul azîm

Vaad Allah	: Vaad, söz, açığa çıkan, bir şeyi yapmak, Allah
El muminîn	: Mü'minler, emin olanlar,
Ve el muminât	: Mü'minlik yolunda olanlar,
Cennet tecri min tahtinâ	: Cennet, huzur, vardır, akar, makamlarında,
El enharu hâlidina fihâ	: İlim, nehir, devamlı, ebedi, orada,
Ve mesâkine	: Meskenler, konut, bulunan yer, ulaşma,
Tayyibetin	: Temiz olan, güzel olan, yararlı olan,
Fi cennâti	: Cennet, huzur,

Adnin	: Tüm tecellileri idrak etmek, vatan tutmak, mukim olma,
Ve rıdvan	: Rıza, razı olma, mutluluk, huzur,
Min Allah ekber	: Allah, büyük, yüce,
Zâlike huve	: İşte, o,
El fevz el azîm	: Kurtuluş, yüce, büyük, yüce kurtuluş,

Meâli: "Allah'ın vaadidir; Mü'min olanlar ve mü'minlik yolunda olanlara huzur vardır, makamlarında bir ilim üzeredirler, devamlı o hallerdedirler ve tüm tecellilerin Allah'tan olduğunun huzuruna tertemiz bir halde ulaşırlar. Allah'ın rızasını anlamasının yüceliğindedirler. İşte o yüce kurtuluş budur."

Mü'minlik makamı, Allah'tan emin olma makamıdır.

Mü'min "Emn" kelimesinden gelir.

Emin olmak kelimesi de buradan gelir.

Emniyet, emanet, iman, âmin kelimelerinin kaynağı da "Emn" kelimesidir.

İbranice, Aramice, Süryanicede "Amn" kelimesi de aynı anlamdadır.

Eski Mısır'ın kralı Amun Ra'daki, Amun kelimesi de aynı kökten geliyor olabilir.

Varlığın varoluşundan ve varlığı var edenden Emin olan.

Kendine ve varlığa baktığında, varlığın ardında varlığı tutan, varlıktaki niteliklerin sahibinin orada tüm işaretleriyle kendini gösterdiğinden emin olan.

Ve bu şuura ulaşıp bu şuurda yaşayan kimse "Mü'min-Emin" kimsedir.

İman inanmak demektir,

Mü'min inandığından emin olmak demektir.

İnandığına emin olanın imanı olur.

Aileden gelen bilgilere inanmaya ise inanç denir.

Aileden gelen bu inancın temeli ailedir, doğduğu toplumun âdetleridir.

İman, ilim boyutundan şahit olmakla oluşur.

İman, bizzat varlığın varoluşuna şahitlikle oluşur.

İnanmak başka şeydir, iman başka şeydir.

İnanç; anne babadan, yani atalardan gelen bilgilere inanmaktır.

Bir çocuk, anne babasının anlattığına inanır, çünkü anne baba sevgisi, anne babanın anlattığına inanmanın kapısını açar.

Çocuk anlatılanın doğru olup olmadığını bilmez, anlatılana şahit olmaz, yalnızca inanır.

Çünkü anne babası çocuk için kutsaldır.

İşte inanç; doğduğu ailenin, toplumun, din adına, Allah adına anlatılanlara, yapılan ibadetlere inanılmasıdır.

Bakara Sûresi 170: “Onlara, Allah’ın sunduğu şeylere tâbi olun denildiği zaman, derler ki: Hayır, biz atalarımızı ne üzere bulduysak ona tâbi oluruz. Eğer ataları bir şeyi akıl etmiyorlar ve doğru yol üzere olmasalar da mı?”

Enfâl Sûresi 35: “Ancak onların ibadetleri, atalarından öğrendikleri şekliyle, kendi eğlenceleri ve hevâlarına göre hareket etmektedir.”

Şuarâ Sûresi 74: “Dediler ki: Hayır, biz atalarımızı böyle yapıyorlar bulduk.”

Kur’ân’ı incelediğimizde anlıyoruz ki; anne babamızdan duyduklarımız, ibadet adına gördüklerimiz hep inanç boyutu olarak karşımıza çıkıyor.

İman ise; ancak atalarının inanç sisteminden kopup varlığın varoluşunun hakikatini ilmî olarak anlamamanın duygusudur.

İman sahibi yâni mü’min kimse yaşantısında kendini belli eder.

Allah’tan emin olandır.

Güvenilir olandır.

Kimseye zerre kadar zarar vermez.

Kimseyi aldatmaz.
Kimsenin hakkını yemez.
Kimseyle alay etmez.
Kimsenin ardından konuşmaz.
Zenginlik derdine düşüp, birilerini soymaz.
Komşusu aç iken o tok yatmaz.
Komşusu sıkıntı içindeyken o rahat yaşamaz.
Asla lüks içinde yaşamaz.
Sıkıntısı olana koşar.
Acı çekenle acı çeker.
Herkesi Allah'ın kulu bilir.
Asla kimseye hor bakmaz.
Emaneti ehline verir.
Kişi ayrımcılığı yapmaz.
Sözünde durur, sözünde yalan olmaz.
İman sahibi, mü'min olandır.
Mü'min olan, Rıdvan cennetine dâhil olandır.
Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Fetih Sûresi 18:

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ
الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ
وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا

Lekad radiyallâhu anil mu'minîne iz yubâyiûneke tahtes
secereti fe alime mâ fi kulûbihim fe enzeles sekînete aleyhim
ve esâbehum fethan karîbâ

Lekad radiye Allâh : Andolsun, doğrusu, razı, rıza, Allah

An el mûminîne : Mü'minlerden, emin olanlardan,

İz yubâyiûne-ke	: O zaman, biat, bağlılık, tabi olma, uyanlar, sen,
Tahte	: Altında, makam, zât, makamın sahibi, her yerin zâtı
El şecereti	: Soy, kök, şecere, ağaç, soyun geldiği birlik, asliyet,
Fe alime	: Öyleyse, artık, bilen, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
Ma fi kulûbi-him	: Şey, ne, değil, kalplerinde, idrak,
Fe enzele	: Böylece, sundu, indirdi, huzur, sakinlik, onlara,
El sekinete aleyhim	: Huzur, sakinlik, rahatlık, onlara,
Ve esâbe-hum	: İsbet, değmek, temas, ilişki, nasip, bağlantı, onlar,
Fethan	: Açılan, açığa çıkan, her şeyi açığa çıkaran,
Kariben	: Yakınlık, yakın olmak,

Meâli: “Doğrusu mü’minler Allah’ın rızası üzeredirler. Hakikatleri öğrenmek için sana uyanlar, asliyetlerinin geldiği O Zâtı bilirler. Artık onlar kâlblerinde taşıdıkları şeyi bilirler. Böylece onlar huzura kavuşurlar ve onlar her şeyi açığa çıkarana yakınlığı anlarlar.”

Mü’minler, Allah ile olan yakınlığın iki damlanın bir olması gibi bilirler.

Onlar Allah’tan ayrı olmadıklarını bilirler ve hep o şuurla yaşarlar.

İşte Rıdvan makamına, rızay-ı ilâhîyeye erenler erişeceklerdir. Ve onlar Rıdvan cennetine nâil olacaklardır.

Onların gönülleri hep huzur içindedir.

Şimdi Firdevs cennetini inceleyelim.

4- FİRDEVS CENNETİ

Kur'ân'da iki yerde geçer.

Firdevs; Halk da Hakk zevki, bostan, bütün âlem, bütün halkiyet gibi benzer anlamlara gelir.

Firdevs cenneti:

Allah'ın nûruna gark olmaktır.

Tüm kâinatı halk zevkiyle seyretmektir.

Halk'ta Hakk'ı görebilmektir.

Hakk nazarıyla Halk'a bakabilmektir.

Damlanın derya ile birliğinin sırrıdır.

Halk'tan maksat deryanın damlaları misali gibidir.

Nasıl ki denizin damlaları denizden ayrı değilse, görünen varlık da asla Allah'tan ayrı değildir.

Kehf Sûresi 107: "Cennâtul firdevsi nuzulâ."

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): 107,108. Şüphesiz, inanıp yararlı işler yapanlara gelince, onlar için içlerinde ebedî kalacakları Firdevs cennetleri bir konaktır. Oradan ayrılmak istemezler.

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): İman edip dünya ve âhîret için yararlı işler yapanlara gelince, onlar için de konak olarak firdevs cennetleri vardır.

Mustafa Çavdar Meâli: İman edip imanına yaraşır güzel işler yapanların ise, konuk edilecekleri yer en görkemli cennetler olacaktır.

Mustafa İslamoğlu Meâli: Ne var ki imanda sabreden ve ıslah edici davranış sergileyenlere gelince: onların buyur edileceği tarifsiz ikram, en görkemli cennetler olacaktır.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Kehf Sûresi 107:

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ
جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا

İnnellezîne âmenû ve amelûs sâlihâti kânet lehum cennâtul
firdevsi nuzulâ

İnne ellezine amenu	: Muhakkak o kimseler, iman eden, emin olan,
Ve amelû es sâlihâti	: Dosdoğru hakk yolunda çalışanlar, iyi amel,
Kânet lehum	: İdi, oldu, onlara,
Cennâtu el firdevsi	: Firdevs cennetleri, halk da hak zevki, bostan, bütün âlem,
Nuzulâ	: Buldukları hâl, konak, kalacak yer,

Meâli: "Muhakkak ki iman edenlerin ve dosdoğru hakk yolunda çalışanların buldukları hâl, tüm Halk'a Hakk zevki ile bakmanın huzurudur."

Başka bir âyeti inceleyelim.

Mü'minûn Sûresi 11:

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): Firdevs cennetine vâris olacaklar ve orada onlar ebedî kalacaklardır.

Diyanet Vakfı Meâli: (Evet) Firdevs'e vâris olan bu kimseler, orada ebedî kalıcıdırlar.

Edip Yüksel Meâli: Cennete mirasçı olacak ve orada ebedi kalacaklar.

Mehmet Okuyan Meâli: [Firdevs] (cennetin)e mirasçı olacak olan bu kişiler orada [ebedî] kalıcıdır.

Süleyman Ateş Meâli: Onlar (en yüksek cennet olan) Firdevs'e varis olacaklar, orada ebedi kalacaklardır.

Süleymaniye Vakfı Meâli: Cennetten pay alacaklar ve orada ölümsüzleşeceklerdir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Mü'minûn Sûresi 11:

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Ellezîne yerisûnel firdevs hum fihâ hâlidûn

- Ellezîne yerisun : O kimseler, vârisçi, teslim alan,
El firdevs : Halk'ta Hakk zevki, tecellileri idrak etme
huzuru,
Hum fihâ : Onlar, orada, o halde, ebedi, devamlı,
hâlidûn

Meâli: "Halk'ta Hakk zevki o kimseleri teslim almıştır. Onlar devamlı o duygunun içindedirler."

Mü'minûn Sûresi 8...11

8- Mü'minler; emanetlere ve verdikleri sözlere uyanlardır.

9- Mü'minler; her an, her şeyleriyle Hakk'a bağlılık üzere hareket ederler, o şuurlarını muhafaza ederler.

10- İşte onlar Tevhîd ilminin vârisleridirler.

11- Halk'ta Hakk zevki o kimseleri teslim almıştır. Onlar devamlı o duygunun içindedirler.

Görüldüğü gibi, burada da cennet mü'minlerin erişeceği makam olarak bildirilmiştir.

Firdevs cenneti, Halk makamına erenlerin yeridir.

Mü'min olan, Halk'ta Hakk'a nazar eder.

Yunus Emre "72 Millete aynı gözle bakmayan, halka müderris olsa, Hakk'a asidir" şiirinde bu şuura işaret etmiştir.

Mü'min olan, Halk'ta Hakk'ı görür.

Yani denizin damlasında deryayı görür.

Her varlık Allah'ın nûrunu yansıtır.

O nûr; fir, fer, anlamında ifade edilmiştir.

Fir, fer, ışık demektir.

Nûrun yansıması da, fir, fer kelimesiyle alakalıdır.

Firdevs kelimesi de; nûrun, ışığın, aydınlanmanın cenneti-huzuru olarak ifade edilmiştir.

Firâr kelimesi de buradan gelir.

Firâr kaçmak demektir.

Yâni Allah'a kaçmak, Allah'ın nûruna sığınmak demektir.

İnsan dünya boyutundan, sûretler boyutundan Allah'ın nûruna kaçmalıdır.

İşte bu kaçış, her varlıkta Allah'ın nûruna nazar etmekle mümkündür.

Firdevs cenneti, Allah'ın nûrunun seyrinde kaybolmaktır.

İşte mü'minlik makamına eren, her varlığı tüm tecellileriyle kuşatanın Allah olduğundan emin olandır.

Bu zevkle varlığa bakar ve her varlıkta Hakk'a nazar eder.

Mü'min hep bu şuurla hareket ettiğinden dolayı, asla benliğe düşmez.

Varlığın dış yüzünde kalmaz.

Varlıktan yansıyan nûrla nûrlanır ve o nûr deryasından ayrılmaz.

İşte Firdevs cenneti, Allah'ın nûruyla kendinden geçmek, o nûr ile ilâhî zevke, ilâhî huzura erişmektir.

Şimdi naîm cennetini inceleyelim.

5- NAİM CENNETİ

Kur'ânda 13 yerde geçer.

Naîm; nimetler, lütuflar, bolluk, uyuyan, kendinden geçen, nitelikler, sıfatlar anlamındadır.

Kişi, kendi vücûdundaki tüm niteliklerin, tüm sıfatların, tüm lütufların Allah'a ait olduğunu bilmesiyle ulaştığı huzur naîm cennetidir.

Varlıktaki tüm değerler-nimetler-naîmler Allah'a aittir.

Kişi bu irfanın şuuruna eriştiğinde ve bu nazarla baktığında gönlü ilâhî huzura erişir.

İşte bu huzur naîm cennetidir.

Şuarâ Sûresi 85:

Kur'an Yolu (Diyanet İşleri): Beni, naîm cennetine girenlere eyle!

Diyanet Vakfı Meâli: Beni, Naîm cennetinin vârislerinden kıl.

Edip Yüksel Meâli: "Beni, Nimetler Cennetine varis olanlardan yap."

Elmalılı Hamdi Yazır Meâli: "Ve beni naîm (nimeti bol) cennetin varislerinden eyle!"

Mehmet Okuyan Meâli: Beni, nimet cennetinin mirasçılardan kıl!

Mustafa İslamoğlu Meâli: Ve beni ölümsüz nimetlerle dolu cennetin vârislerinden kıl!

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Şuarâ Sûresi 85:

وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ

Vecalnî min veraseti cennetin naîm

Ve e ceale-ni	: Beni kıl, eyle,
Min veraset	: Vâris, miras, veraset, her şey ona ait,
Cenneti	: Cennet, huzur, bahçe,
El naîmi	: Bolluk, nimetler, tüm nitelikler, sıfatlar,

Meâli: "Bendeki tüm niteliklerin, sana ait olduğunun idrakine varmanın huzurunu nasib kıl."

Şuarâ Sûresi 83...87

83- Rabbim! Bana varlığın yaratılışını anlayacak ilâhî düşüncüyü bağışla ve beni dosdoğru hakk yolunda çalışanlardan eyle.

84- Beni doğru sözler söyleyenlerden eyle. Bu gelecek olanlar için de örnek olsun.

85- Bendeki tüm niteliklerin, sana ait olduğunun idrakine varmanın huzurunu nasib kıl.

86- Babama mağfiret eyle, o hakikatleri bırakıp kendi anlayışında kalan oldu.

87- Her an her şeydeki diriliğin sana ait olduğunun idrakinden beni mahrum etme.

Âyette de belirtildiği gibi, kişi kendindeki ve tüm varlıktaki niteliklerin Allah'a ait olduğunu bilmelidir ve bir teslimiyet içinde hareket etmelidir.

Her varlıkta olan her nitelik Allah'ın nimetleridir.

İnsanın tüm bedeni Allah'ın nimetidir.

İnsanın gözü, kulağı, eli, ayağı, her organı, her hücresi Allah'ın nimetidir.

İnsan her organında tecelli edenin Allah olduğunu bilmelidir.

Mesela gözünün nasıl yaratıldığını ve gözünün nasıl gördüğünü ve görme tecellisini verenin Allah olduğunu bilmelidir.

Gözden görme nimeti Allah'a aittir.

Tüm organların işlevselliğinin nimeti Allah'a aittir.

Varlıkta her şey Allah'ın nimetleridir.

İnsan Allah'ın nimetlerine gark olmuştur.

Lâkin insan bunu fark eden, şükür eden midir?

Mesela insanın aldığı nefes, insana her an yaşatandır.

İnsanın her yeri nefes aldığı hava ile sarılıdır.

İnsan arkasına dönse yine nefes alır, eğilse, yatsa yine nefes alır.

Aldığı oksijen, Allah'ın sadece nimetlerinden biridir.

İşte nâim cenneti, nimetlerin sahibinin Allah olduğunu bilmenin huzuruna erişmektir.

Varlıktaki işleyişin, sıfatların hakikatine eremeyen, nâim cennetine erişemeyecektir.

Bu Kur'ân'da çok güzel belirtilmiştir.

Meâric Sûresi 38:

أَيُّطَمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ

E yatmeu kullumriin minhum en yudhale cennete nâim

E yatmeu	: Umuyor mu, ümit mi ediyor,
Kullu emri	: Hepsi, bütün, işleyiş, bütün varlıktaki işleyiş,
Minhum	: Onlarda, kendilerinde,
En yudhale	: Dâhil olacağını, bulacağını, gireceğini,
Cennete nâimin	: Huzur, nimetler, sıfatlar, bolluk, her şey hakka ait,

Meâli: "Onlar, kendilerindeki ve bütün varlıktaki işleyişi anlamadan, nimetler içinde huzur bulacağını mı umuyorlar?"

İşte âyette belirtildiği gibi, kişinin kendindeki ve tüm varlıktaki işleyişin sahibini anlaması gerekir.

Yoksa zanda kalır, bâtil şeylere inanır ve hakikatlere erişemez.

İnfitâr Sûresi 13:

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ

İnnel ebrâre lefi nâim

İnne el ebrâre	: Doğru, adil, hakkaniyetli, hayırlı olan, dürüst, sadık,
Le fiy nâimi	: Huzur, neşe, letafet, güzellik, hakikatleri bilmenin huzuru,

Meâli: "Muhakkak ki dürüst olanlar, sadık olanlar, elbette tüm tecellilerin Hakk'tan olduğunu bilmenin huzuru içindedirler."

Âyette belirtildiği gibi "ebrar-birr" sahibi olanlar, tüm tecellilerin Hakk'tan olduğunu bilirler ve onlar nâim makamına ererler.

İnfitâr Sûresi 13...16

13- Muhakkak ki dürüst olanlar, sadık olanlar, elbette tüm tecellilerin Hakk'tan olduğunu bilmenin huzuru içindedirler.

14- Sıfatları kendine nisbet etmenin cehaletinde olanlar ise, hakikatlerden sapanlardır.

15- Her an varlığa yaratılış yasalarıyla sahip olanı anlamada, cehalet hallerinde bulunurlar.

16- Ve onlar hakikatleri bilenler değildir.

Âyette belirtildiği gibi naîm makamına, Allah'a ait olan sıfatları-nitelikleri kendine nisbet edenler erişemeyeceklerdir.

İnsan kendindeki tüm sıfatların sahibini anlamalıdır.

Allah'a ait olan sıfatları kendine nisbet etmemelidir.

Âyette belirtildiği gibi, naîm kelimesi, kişideki sıfatlar nimetler anlamındadır.

Tekâsür Sûresi 8:

ثُمَّ أَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

Summe le tusekunne yevmeizin anin naîm

Summe	: Daha sonra, sonrası, ardından,
Le tusekunne	: Sormak, sorup araştırmak, anlamak, kendine bakmak,
Yevme izin	: O gün, o vakit, her an, her an her şeyde yetkili olan,
An en naîmi	: Her türlü nimet, tüm sıfatlar, bolluk, varlık, huzur bulmak,

Meâli: "Sonra elbette kendinize dönüp baktığımızda, o vakit tüm sıfatların sahibini anlayacaksınız."

İşte insan cümle varlığın Hakk'ın sıfatları ile donatıldığını anlamalıdır.

Hakk'ın mâhlukata tâalluk eden sıfatları yedidir, yedi sıfatın birliği, geldiği yer Tekvin'dir.

Tekvin ile sekiz sıfat da denilir.

Bunlar şunlardır:

Hayat- İlim- İrade- Semi- Basar- Kudret- Kelâm ve Tekvin

Bu sıfatlara “Sıfat-ı Subutiye” denir.

Subutiye demek; Hakk’ın Zâtına sabittirler demektir.

Yani her varlıkta değişmeyen demektir.

Hakk’ın Zâtı bâki olduğu gibi, sıfatları dahi Zâtı ile bâkidir.

Her sıfat varlıkta tecellisi ile kendini gösterir.

Mesela Allah’ın hayy sıfatı, ağaçta, kuşta, toprakta, taşta, insanda aynısıyla vardır.

İnsan, hayy sıfatının sahibi değildir.

Hayy olan her varlıkta diriliğin sahibi olan Allah’tır.

Tüm sıfatlarda da böyledir.

İnsan işte bu idrake eriştiğinde, kendine nisbet ettiği sıfatları Hakk’ın sıfatlarında fâni ettiğinde nâim makamına erişecektir.

Naîm makamında “Lâ mevsufe illa Allah-Allah’tan başka mevsuf yok” şuuruna erişecek ve gönlü ilâhî huzura yani cennete erişecektir.

Tûr Sûresi 17. âyette de belirtildiği gibi, o şuura erişen, takva sahibi olacak ve naîm cenneti ile mükâfatlandırılacaktır.

17-

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ

İnnel muttekîne fî cennâtin ve naîmin.

İnne el muttekine : Muhakkak ki muttaki, fenalardan sakınan ortak koşmayan,

Fi cennâtin : Huzur içinde, bahçe, cennet,

Ve naîmin : Nimet, bolluk, irfaniyet, tecellileri bilen,

Meâli: "Muhakkak ki fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayanlar ise, huzur içinde ve tüm tecellilerin sahibini bilmenin idraki içindedirler."

Takva sahipleri Allah'a karşı şirk koşmayanlardır.

Hem Allah var hem ben varım gafletinden kurtulanlardır.

Allah'ın ulviyetinden başka bir şey görmeyenlerdir.

Takva; fenalardan, kötülüklerden, benlikten, gururdan, kibirden sakınmaktır, Allah'a ortak koşmamaktır, zerre kadar zarar vermekten sakınmaktır.

Takva kelimesi, kötü şeyden sakınmak mânâsına gelen ittikâ kelimesinden alınmıştır.

İttikâ kelimesinin kökeni "vikaye- و-ق-ى" kökünden gelir diye bilinir.

Vikaye; zarar verecek olan her şeyden sakınmak, korunmak demektir.

Takvaya uyana "muttaki" denir.

"Takva-ittika-muttaki" aynı kökten gelen kelimelerdir.

Kur'ân, cennete yani ilâhî huzura ancak ve ancak takva sahiplerinin ulaşacağını belirtmiştir.

Âl-i İmrân Sûresi 133: "Ve cennet ard hâ el semâvât ve el ardu uiddet lil muttekîn."

Meâli: "Fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlar için gökte ve yerde, huzur veren sonsuz hakikatler vardır."

İşte naîm makamına takva sahipleri erişecektir.

İşte takva:

Aklımızdaki bâtil bilgilerden, benlikten sakınmak, temizlenmektir.

Kötülük içeren hislerden, düşüncelerden sakınmaktır.

Tüm fena hallerden sakınmaktır.

Fitnelikten, fesatlıktan, gıybetten, gururdan, kibirden sakınmaktır.

Birileri hakkında dedikodu yapıp çekiştirmekten sakınmaktır.

Zarar vermekten, yakıp yıkmaktan sakınmaktır.

Kötü düşünmekten, kötü söylemekten sakınmaktır.

Yalan söylemekten, iftira atmaktan sakınmaktır.

İnsanların eksikliğini aramaktan, alay etmekten, kötölemekten sakınmaktır.

İnsanları inançlarına göre ayırmaktan, örtülü örtüsüz demekten, namazlı namazsız diye ayırmaktan sakınmaktır.

Birilerini küçük görmekten, kendini büyük görmekten, yaratılan bir varlığa kerih bakmaktan sakınmaktır.

İnsanların mallarına, ırzlarına göz dikmekten sakınmaktır.

Çalmaktan, çırpılmaktan, kendine ait olmayana gasp etmekten, kul hakkına girmekten sakınmaktır.

Emanete ihanet etmekten sakınmaktır.

Kıscası her türlü zarar içinde olma hallerinden sakınmaktır.

Dünya perestlikten, eşya perestlikten, makam, şan, şöhret perestlikten sakınmaktır.

Allah'ın ülviyetinin yanında ben de varım demekten sakınmaktır.

Kendine varlık isnat etmekten sakınmaktır.

Allah'a ortak koşmaktan sakınmaktır.

İşte takva, bütün günahlardan uzak durmaktır, sakınmaktır.

Takva ehli olana yâni zulüm açığa çıkaracak olan her bilgi, düşünce, eylemden uzak duranlara, hakikatler açılır, naîm makamı açılır.

Gönlü, akli temiz olanlara, yâni takva sahiplerine nice lütuflar sunulur.

Onlar varlığın var oluş sırlarına kavuşurlar.

A'râf Sûresi 96: "Ve ittekav le fetahnâ aleyhim berekâtin min el semâi ve el ardı."

Meâli: “Takva ehli, yerlerin ve göklerin hakikatlerinden feyiz alırlar, her şeyin ortaya çıkışının Bize ait olduğunu anlarlar.”

İşte takva, varlıktaki tüm sıfatların, nimetlerin Allah’a ait olduğuna şahit olmakla erişilen makamdır.

Naîm makamı, gönlünü ve aklını temizleyenlerin ulaştığı bir makamdır.

Bu makama ulaşmadan sırlar kapısı açılmaz.

Allah hakikatine, ancak ve ancak muttaki olanlar erebilir.

Tûr Sûresi 17. âyette belirtildiği gibi, “muttekîne fî cennâtin ve naîmin” nâim cennetine muttakiler erişecektir, yani takva sahipleri erişecektir.

Nâim makamına erişenler, nereye bakarsa baksınlar, her varlığın Allah’ın nimetleriyle yani sıfatlarıyla kuşatıldığını görürler.

Ve bir teslimiyet içinde ilâhî huzuru gönüllerinde hissederler.

İşte onlar Hakk’el yakîn makamına erenlerdir.

Vakiâ Sûresi 12:

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

Fî cennâtin naîm

Fî cennati : Huzur içinde, cennet, bahçe,

En naîmi : Refah, bolluk, varlığın tecellileri,

Meâli: “Tüm sıfatların-nimetlerin Hakk’ın olduğunu anlamanın huzuru içindedirler.”

Vakiâ Sûresi 11:

أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ

Ulâikel mukarrebûn

Ulâike el mukarrebûne : işte onlar, yakınlık, yakınlaşmış, hakka yakın olan,

Meâli 1: “İşte onlar Hakk’el yakîn olanlardır.”

Meâli 2: "İşte onlar Allah'a kurban olanlardır."

Meâli 3: "İşte onlar Allah'tan ayrı olmadıklarını bilenlerdir."

Meâli 4: "İşte onlar Allah'ın ulviyetinde varlığından geçenlerdir."

İşte Kur'ân'da da belirtildiği gibi, naîm cenneti naîm makamının ilâhî huzurudur.

Vakîâ Sûresi 88:

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ

Fe emmâ in kâne minel mukarrebîne

Fe emmâ in kane : Fakat, amma, eğer oldu,

Min el mukarrebîne : Yakîn kılınanlardan, yakınlık, yakınlaşmış,

Meâli: "Eğer kişi Hakkâl yakîn olanlardan ise;"

Vakîâ Sûresi 89:

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّةُ نَعِيمٍ

Fe revhun ve reyhânun ve cennetu naîm

Fe revhun : Rahat, aydınlık, iyi, pak, ferah, huzur,

Ve reyhânun : Güzel koku, hoş, güzellik, rahmet,

Ve cennetu naîmin : Huzur, zevk, bolluk, bahtiyarlık, tecellilerin sahibini anlamak,

Meâli: "Artık ona rahatlık vardır ve hakikatlerin kokusu vardır ve tüm tecellilerin sahibini anlamanın huzuru vardır."

İşte, Kur'ân'da belirtildiği gibi varlığın sûretinde kalmayan, varlığın sûretine bakan, varlığın nimetlerini yani sıfatlarını görecektir.

Ve o sıfatların sahibine sıfatların kendinde şahit olacaktır.

Bu şahitlik o kişiyi takva sahibi yapacak, muttakilerden eyleyecektir.

İşte böylece o kişinin gönlü, huzur içinde huşu içinde olacaktır.

İşte bu duygu naîm cennetinin duygusudur.
Şimdi Dârüs's Selâm Cennetini inceleyelim.

6- DÂRÛS SELÂM CENNETİ

Dârüs's Selâm kelimesi, El Darr ve El Selam esmalarının birleşimidir.

Dâr “الضار”; koruyan, her yeri saran, tüm mekânların sahibi, her varlığı sûret kapısıyla koruyan, kapı.

Dâr; kapı, korunan yer, konak, vatan, huzur bulunan yer gibi anlamlara gelir.

Varlık kapısının ardından geçip Allah'a sığınmak “El Dâr” esmâsının sırrıdır.

Kişi kendi benliğinde kaldığında daralır, sıkılır, ama kişi kendi benliğinden geçip Allah'a sığındığında tüm sıkıntıları daralmaları biter.

Toplumda daraldım sözü vardır.

Daraldım, dâr kelime kökünden gelir.

İnanç gruplarında “El Dâr” esmâsı maalesef hoş yorumlanmaz.

Şöyle açıklanır: Allah “El Dâr” esmâsıyla dilerse kullarına; elem, keder, zarar verici şeyler yaratan, felaket, kötülük, sıkıntı, veren, şiddet veren, zarara uğratandır.

Kur'ân dikkatlice incelendiğinde, Allah hiçbir kuluna; elem, keder, sıkıntı, zulüm veren değildir.

Oysa “El Dâr” esmâsı Kur'ân ölçüsüyle daha farklı anlamlara gelir.

Hacc Sûresi 10: “Zâlike bimâ kaddemet yedâke ve ennalâhe leyse bi zallâmin lil abîd.”

Meâli: “İşte bunlar kendi yaptıkları şeyler sebebiyledir. Muhakkak ki Allah kulları için zulmedici değildir.”

İşte Allah “El Dâr” esmâsıyla, sıkıntıları giderendir, koruyandır, dertleri bitirendir.

Fakat inanç gruplarında “El Dâr” esmâsı, sanki kullara dert, sıkıntı, elem verici olarak yorumlanmıştır.

Bu yorum, Kur’ân’a uygun değildir.

Allah, Kur’ân’la o kadar güzel mesajlar sunmuştur ki, bu mesajları çok iyi anlamalıyız.

Kâf Sûresi 29: “Ve mâ ene bi zallâmin lil abîd.”

Meâli: “Kullarım için bir kötülük veren değilim.”

Dâr, Kur’ân’da bazı âyetlerde geçer.

El Selâm; barış, huzur içinde olmak, selamet anlamındadır.

Selâm “السلام”: Arındıran, sulh, barış, esenlik kaynağı, selamete ulaştırıcı, huzur veren, huşu veren, hayrı sunan demektir.

Selâm kelimesi, “Slm” kelime kökünden gelir.

İslâm, Müslüman, Sâlim, Süleyman kelimeleri buradan gelir.

Selamete çıkmak kelimesi de buradan gelir.

Selamete çıkmak, huzura ulaşmak, gönül hoş olmak, huşu bulmak anlamlarına gelir.

Slam, İslâm, Seleme; selamete ermiş, huzura ulaşmış, sulha ulaşmış demektir.

Dârüs’s Selâm yurdu, İslâm hakikatidir.

İslâm:

Kendi vücûd hakikatini idrâk etmiş, vücûdunun sahibine teslim olmuş, bu teslimiyet sonrası huzura ulaşmış demektir.

Kendini, yaratıcısı olan Allah’a teslim etmiş demektir.

İçsel kavgalarını bitirmiş, ilâhî huzura ulaşmış demektir.

İslâm’a ermek, ilmî bir eğitimle ve gönül terbiyesi ile mümkündür.

İnsan dil ile ben Müslümanım demekle Müslüman olmaz.

İslâm makamına ermeden, Müslüman olunamaz.

İslâm makamına giden yolun basamakları şunlardır:

1- Merak ve sorgulamak.

2- Aktarılan asılsız bilgilerden kopmak.

3- Tövbe edip, edebe ulaşmak.

4- Bir Mürşid-i Kâmilden İlm-i Tevhîd dersleri görmek.

5- İlimle hareket etmek ve varoluşu ilmî olarak incelemek

6- Tefekkür etmek ve şahit olmak.

7- İman makamına ermek, yâni mü'min olmak, yâni emin olmak.

8- Allah hakikatine ermek, O'nun her yerden kendini zahir ettiğini anlamak.

9- Sâlih amele ulaşmak.

Sâlih amel İslâm makamıdır.

İslâm makamına eren, İslâm şuuru üzere yaşar, işte bu şuur üzere yaşamaya da "Müslümanlık" denir.

Teslim kelimesi de, İslâm kelimesinden gelir.

Teslim; İslâm makamına ulaşmış, İslâm makamına ermiş, demektir.

Müslüman; ulaştığı İslâm makamının şuurunu yaşantısına geçirmiş demektir.

Merak ve sorgulamak, kişinin görünen varlığın hakikatini anlama isteğidir.

Meraklı ve sorgulayan kişi; hem gördüklerini anlamak için sorgular, hem de duyduklarını sorgular.

Merak ve sorgulamak için; atalardan gelen bâtil olan inançsal kayıtlardan, emirlerden, korkulardan, dünya esaretinden kurtulmak, bilmişlik egosundan sıyrılmak şarttır.

Merak ve sorgulamamanın saflığına ulaşmak için, Tövbenin hakikatine ermeli ve edeb ile hareket etmelidir.

Tövbe; yaptığı hataları anlayıp, bir daha o hatalara dönmemek demektir.

Edeb; kimsenin kâlbini kırmamak, dilini tutmak, sabretmek, kimseye zarar vermemek ve ilimden ayrılmamak demektir.

Varoluşu anlamak için ilim şarttır.

İlim; varlığın var oluşunun sıfatlarından biridir.

İlim; insandaki Âdem'den Muhammed'e uzanan boyutların anlaşılabilmesi için şarttır.

İlim; varlığın var oluşunu ve var edeni anlamak için şarttır.

Ve ilimden ayrılmadan hareket etmek şarttır.

İşte, Dârüs's Selâm cenneti, İslâm makamına erişenlerin gönüllerinde hissettiği ilâhî huzur boyutudur.

Gönlünde Dârüs's Selâm hakikati tecelli eden kişi; İslâm makamına ermiştir.

O kişi, yaşantısını İslâm şuuruyla geçirir.

İslâm şuuruyla yaşayana "Müslüman" denir.

Müslüman çevresine huzur verendir, umut verendir, güven verendir.

İşte bu makam Dârüs's Selâm makamıdır.

Bu makama erenler cennet ile mükâfatlandırılırlar.

Şimdi bununla ilgili âyetleri inceleyelim.

Yûnus Sûresi 25:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Allah, cennete çağırır ve dilediğini doğru yola erştirir.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Allah, esenlik yurduna çağırır ve dilediğini doğru yola iletir.

Elmalılı Meâli (Orijinal): Allah, darüsselâma çağırıyor ve dilediğini bir doğru yola hidâyet buyuruyor.

Mehmet Okuyan Meâli: Allah kullarını barış yurduna (cennete) çağırıyor ve dileyeni (layık gördüğünü) doğru yola ulaştırıyor.

Mustafa İslamoğlu Meâli: Böylelikle Allah (insanı) mutluluk ve güvenlik yurduna çağırmakta ve isteyeni/istediğini dosdoğru bir yola yöneltmektedir.

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Yûnus Sûresi 25:

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

Vallâhu yed'û ilâ dâris selâm ve yehdî men yeşâu ilâ sırâtin
mustekîm

Ve Allâh yedu	: Allah, davet, çağrı,
İla dar	: Yurt, oda, buldukları yer, konak, o halde olmak, kapı,
El selam	: Barış, huzur içinde olmak, selamet,
Ve yehdi	: Ulaştırır, yol gösteren, rehber,
Men yeşâu	: Kim, kimse, ister, isteyen,
İlâ sırâtin mustekîm	: Dosdoğru hak yolu, hakikat yolu,

*Meâli: "Allah, barış ve huzur içinde olmaya davet eder. İste-
yen kimse dosdoğru hakikatin yolunu bulur."*

Kişi, Hakk yolunun arayışında, Hakk kapısına gelir teslim olur
ve dosdoğru Hakk üzere hareket ederse, selamete ulaşmış olur.

Kişi, bir mürşit kapısından, her varlığın Allah'ın bir konağı
olduğu idrakine ulaşır.

Allah'ın her varlıkta tecelli ettiğine şahit olur.

Kendi vücûd şehrinde mukîm olan Allah'a, bütün her şeyiyle
teslim olur.

Yûnus Sûresi 25...30

25- Allah, barış ve huzur içinde olmaya davet eder. İsteyen
kimse dosdoğru hakikatin yolunu bulur.

26- Güzel haller içinde olmak, hep yararlı işler yapmak ve
daha fazlası o kimseler içindir ve onların yüzlerinde karamsar-
lık yoktur ve onlarda hor görme hâli yoktur. İşte onlar huzur
sahibidirler, onlar devamlı o hallerle hareket ederler.

27- Fenalarda çalışan kimselerin karşılığı ise misli ile o
fenalardır. Onlar cehaletin karanlığında kalmışlardır ve onlar,

Allah'ın günahlardan koruyuculuğunu da anlayamamışlardır. Onların yüzleri sanki gece karanlığından bir parça gibidir. İşte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, devamlı o hallerle hareket ederler.

28- O halde olanların hepsi, tüm varlığı bir birlik içinde tuttuğumuzu hiçbir zaman anlayamadılar. Sonra o kimseler kendilerini ortak koşmaya meylettirenler için derler ki: Sizler bulunduğumuz yerlerde bizi ortak koşturanlardan oldunuz. Sonra da onlar aralarında ayrılığa düşerler ve onları ortak koşturanlar derler ki: Siz de bizim gibi kulluk eden değilsiniz.

29- Bundan sonra sizinle bizim aramızda hakikatlere şahit olmak isteyene Allah kâfidir. Biz de sizin gibi kulluğumuzu anlayamadık, elbette sizler gibi kendimizin ve çevremizin farkında olmayanlardan olduk.

30- Herkes ne ararsa onu bulur. Hakikatler için onların sahibi olan Allah'a dönenler; onlar sapkınlıklarda, uydurmalarda olmazlar.

İnsan kendi beden kapısından girip, bedeninin özü olan Allah hakikatine erişmelidir.

Ve Allah'a teslimiyet içinde olmalıdır.

Yani İslâm makamına ermelidir.

Kendi benliğinde kalmayan kimse, ilâhî huzura erişecektir.

Her yerde Allah'ın tecellisini gören kimse, mutlaka huzur içinde olacaktır.

İslâm makamına erişen;

Allah'a teslimiyet içinde olandır, sabredendir, dosdoğru hak yolunda çalışandır.

Yâni Sâlih amelde olandır.

Her varlıkta Allah'a nazar edendir.

Kendi varlığından geçip Allah'ın ulviyetine dâhil olandır.

Dünya hayatının süsünde, yâni makam, şan, şöhret peşinde olmayandır.

Hevâsına esir olmayandır.
Kimseye iftira atmayandır, yalanları aktarmayandır.
Ölçüyü ve tartıyı tam olarak yerine getirendir.
İnsanların mallarının karşılığını eksik vermeyendir.
Çalıp, çırpımayandır.
Zarar vermeyen, fesatlık çıkarmayandır.
Asla kibir içinde olmayandır.
Yaratılan hiçbir varlığı hor görmeyendir.
İşte İslâm makamına erişen, yâni Dârüs's-Selâm makamına
erişen bu güzel hasletlere erişmiştir.
Bu hasletler kişiye huzur verir.
İşte Dârüs's-Selâm cenneti, bu huzura erişmenin makamıdır.
Şimdi Dârü'l Mukâme Cennetini inceleyelim.

7- DÂRÜ'L MUKÂME CENNETİ

Mukâme, ikâme, ikâmetgah, kâme bağlantılı kelimelerdir.
İkâme edilen yer, durulacak yer, bağlanacak yer, yerleşilecek
yer, huzur getirecek yer anlamındadır.

Allah kulunun vücûdunda ikamet etmiştir.

Allah kuluna şah damarından yakındır.

Fâtır Sûresi 35:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): "Bizi lütfuyla, temelli kalınacak
cennete O yerleştirdi. Orada bize ne bir yorgunluk gelecek ve
ne de usanç gelecektir."

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): "O, lütfuyla bizi kalınacak yurda
yerleştirendir. Bize orada bir yorgunluk dokunmaz. Bize orada
usanç da gelmez."

Elmalılı Meâli (Orijinal): Fadlında bizi durulacak yurda
kondurdu, burada bize yorgunluk gelmiyecek, burada bize
usanç gelmiyecek»

Edip Yüksel Meâli: “O ki lütfuyla bizi durulacak yurda yerleştirdi. Orada ne bir yorulma ne de bir bıkkınlık duyarız.”

Mustafa İslamoğlu Meâli: O lütfuyla bizi bu (varlığı ve güzelliği) kalıcı vatana yerleştirdi: burada semtimeze ne yorgunluk ve bezginlik, ne de can sıkıntısı ve bıkkınlık uğrayacak!

Şimdi kelime kelime inceleyelim:

Fâtır Sûresi 35:

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا
نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ

Ellezi ehallenâ dêrel mukâmeti min fadlih lâ yemessunâ fihâ nasabun ve lâ yemessunâ fihâ lugûb

Ellezi ehalle na	: Ki o sevk eden, yerleştiren, biz,
Dare	: Yurt, ev, oda, kalınan yer, bulunulan yer,
El mukameti	: Donatma, ikamet, yerleşme,
Min fadli hi	: Fazilet, yaratılışa ait nitelik, lütuf, sıfat, erdemlilik
Lâ yemessu-na	: Yok, olmaz, bize dokunmaz, temas,
Fiha nasab	: Orada, yorgunluk, meşakkat, kurma, ayarlama,
Ve la yemes na	: Yok, olmaz, bize dokunmaz, temas,
Fiha lugub	: Orada, bıkkınlık, usanç,

Meâli: “Ki O bizi sıfatlarıyla donatıp vücûd evimize yerleştiren-dir. Orada bize bir meşakkat yoktur ve orada bir bıkkınlık yoktur.”

Allah’ın evi, yani ikamâtgâhı kulunun vücûd dairesidir.

Her varlık Allah’ın evidir.

Kur’ân bizlere; ötelelerde, göklerde, bilinmeyen bir yerlerde, görünmeyen bir yerde bir Allah tarif etmiyor.

Kur’ân bizlere; kendi vücûdumuzun ve cümle vücûdların dışında bir Allah tarif etmiyor.

“Allah’ı göklerde, bir yerlerde aramayı bırakın, kendinizde arayın” bilgisini sunuyor.

“O size şah damarınızdan yakındır.”

“O sizin tüm vücûdunuzu kuşatmıştır.”

“Onu kendinizde arayın” bilgisini sunarak, Allah hakikatine kendi vücûdumuzda erişeceğimizi bildirdi.

Kâf Sûresi 16: “Biz ona şah damarından daha yakınız.”

Âyette muhteşem bir şekilde belirtildiği gibi, insan Allah'ı kendi vücûd evinde aramalıdır.

İnsan, kendi vücûduna dönmeli, o vücûdun nasıl oluştuğunu, nasıl bir kaynaktan geldiğini düşünmelidir.

İnsan kendi vücûdunu var etmedi ve kendi vücûdunda her an olan işleyişin sahibi de değildir.

İnsanın kendi vücûdu canlı bir kitaptır, A'dan Z'ye Allah hakkında aradığı tüm soruların cevabı kendi vücûdundadır.

İşte “Dârü'l Mukâme” Allah'ın ikâme ettiği yerin, her varlığın özü olduğudur.

Kim bunu idrak ederse, yani kendi vücûdunun sistemini kim layıkıyla anlarsa, o huzur bulur.

Kişi kendi vücûdunu ve cümle vücûdları tutan Allah idrakine ulaşırsa, bu idrakten duyduğu huzur “Mukâme cenneti”dir.

Dârü'l Mukâme'ye giren yani Allah'ın ikame ettiği yere giren, Allah'ta fâni olacaktır ve mukâme cennetini hissedecektir.

Fâtır Sûresi 33...36

33- Onlar tüm tecellileri anlamının huzurundadır. Orada makamların özünü anlamışlığın halindedirler ve saf tertemizdirler ve onlar orada sûretlerin iç yüzünü anlamının idrakindedirler.

34- Derler ki: Tüm niteliklerin sahibi Allah'tır. Ki O bizim müşkillerimizi giderendir. Muhakkak ki bizi vücûdlandırandır. Elbette lütuflarıyla temizleyendir, nimetlerin sahibini bilip şükretmemiz gerekendir.

35- Ki O bizi sıfatlarıyla donatıp vücûd evimize yerleştirendir. Orada bize bir meşakkat yoktur ve orada bir bıkkınlık yoktur.

36- Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise cehalet cehenneminin yakıcı hallerindedirler. Onlarda hakikatlere icabet etmek yoktur. Bu halde ölüp giderler. Onların sıkıntılarında bir hafifleme olmaz. İşte böylece hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler, Bizi anlamamanın karşılığında bu hallerde kalırlar.

İşte Dârü'l Mukâme cenneti, her varlığın ardında Allah'ın olduğunu bilmenin getirdiği huzurdur.

Bu şuurla hareket eden kimse, kimseye zerre kadar zarar veremez.

Mukâme cennetine eren, kime koşarsa koşsun Hakk'a koştuğunu bilir.

Kime bakarsa baksın Hakk'a baktığını bilir.

Müslim, Birr 43. bölümde geçen Hazreti Muhammed'den gelen bir bilgi şöyledir.

“Ey âdemoğlu! Hastalandım, beni ziyaret etmedin.”

Âdemoğlu: “Sen âlemlerin Rabbi iken ben seni nasıl ziyaret edebilirdim?” der.

Allah Teâlâ: “Falan kulum hastalandı, ziyaretine gitmedin. Onu ziyaret etseydin, beni ziyaret etmiş olurdu.”

“Ey Âdemoğlu! Beni doyurmanı istedim, doyurmadın” buyurur.

Âdemoğlu: “Sen âlemlerin Rabbi iken ben seni nasıl doyurabilirdim?” der.

Allah Teâlâ: “Falan kulum senden yiyecek istedi, vermedin. Eğer ona yiyecek verseydin, bana vermiş olurdu.”

“Ey Âdemoğlu! Senden su istedim, vermedin” buyurur.

Âdemoğlu: “Ey Rabbim! Sen âlemlerin Rabbi iken ben sana nasıl su verebilirdim?” der.

Allah Teâlâ: “Falan kulum senden su istedi, vermedin. Eğer ona istediğini verseydin, bana vermiş olacaktın.”

İşte Dârü'l Mukâme makamı, her varlığın ardında Allah'ın olduğunu bilmenin makamıdır.

Bu makama erişenler mukâme cennetinin hissi içindedirler.

Şimdi Dâru'l Huld Cennetini inceleyelim.

8 -DÂRU'L HULD CENNETİ

Huld; ebedi, devamlı, bitmeyen huzur demektir.

Halid kelimesi buradan gelir.

Halid, devamlı, sonsuz anlamındadır.

Ölmeden önce ölme makamı da burasıdır.

Fenâfillah makamına eren, Hakk'ta fâni olmuştur.

Hakk'ta fâni olan, Hakk'ta bâki olur.

Rûh makamına eren, ölmeden önce ölmenin sırrına ermiştir.

Ölümsüzlerden olmuştur.

Çünkü Allah ölümsüzdür, bâki olan O'dur.

Kişi, üflenen rûh sırrına ermiştir.

Cümle âlemin o rûhtan açığa çıktığını zevk edinmiştir.

Muhammed mâkâmının zevkine ermiştir.

Kişi, her an Muhammed mâkâmının zevkiyle yaşar, bu zevkten bu heyecandan bir an olsun ayrılamaz.

İşte bu devamlı olan huzura "Huld cenneti" denir.

Her yerde Allah'ın vechîni seyretmenin huzuru "Huld cenneti"dir.

Furkân Sûresi 15: "Cennet el huld."

Diyanet İşleri Meâli (Eski): De ki: "Bu mu iyidir, yoksa Allah'a karşı gelmekten sakınanlara mükâfat ve gidilecek yer olarak söz verilen ebedi cennet mi daha iyidir?"

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): De ki: "Bu mu daha hayırlıdır, yoksa Allah'a karşı gelmekten sakınanlara va'dedilen ebedîlik cenneti mi?" Orası onlar için bir mükâfat ve varılacak bir yerdir.

Elmalılı Meâli (Orijinal): Ya o mı hayırlı, yoksa müttekilere va'dolunan Huld Cenneti mi Ki kendilerine bir mükâfat, ve âkıbet varacakları bir me'va bulunuyor.

Mehmet Okuyan Meâli: (Onlara) de ki: “Bu mu hayırlı olan yoksa [muttakî]lere (duyarlı olanlara) vadedilen, kendileri için bir ödül ve varış yeri olan [ebedî] cennet mi?”

Mustafa İslamoğlu Meâli: De ki: “Ee, şimdi bu mu hayırlı, yoksa takvâ sahiplerine vaad edilen ebedî cennet mi? Ki o bir ödül ve bir son duraktır.

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: De ki: “Bu mu daha iyi, yoksa korunanlara vaat edilen o sürekli cennet mi? O cennet de bu korunanların ödülü ve dönüş yeridir.”

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Furkân Sûresi 15:

قُلْ أَدْلِكْ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ
الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا

Kul e zâlike hayrun em cennetul huldilletî vuidel muttekûn kânet lehum cezâen ve masîrâ

Kul e zâlike hayrun	: Anlat, de, işte bu, bu mu, hayırlı, iyi olan,
Em cennetu	: Yoksa, cennet, huzur, bahçe,
Huldi elletî	: Ebedi, devamlı, ki o, yer olan,
Vuide	: Vaad,
El muttekûne	: Fenalardan sakınan Allah'a ortak koşmayan,
Kânet lehum cezâe	: Oldu, onlar, karşılık,
Ve masîr	: Dönüş yeri, makam, karargâh, devamlı kalınacak yer,

Meâli: “De ki: Bu sizin hâlleriniz mi daha hayırlı, yoksa fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlara vaad edilen, onlara karşılık olarak verilen ve makamlarında devamlı kalacakları yer olan huzur mu?”

Kişi Allah hakikatine erdiğinde, devamlı o şuurla hareket eder.

Artık varlığın sûretinde kalmaz.

Varlığın öz değerlerini görür.

Artık kendini ya da varlığı değil, her yerde Hakk'ı görür.

Yûnus Emre'nin bu konuyla ilgili muhteşem ilâhîsi şöyledir.

Ben bende seyrederek iken, acep sırta erdim ahi,

Bir siz dahi sizde görün, dostu bende gördüm ahi.

Bende baktım, bende gördüm, benim ile ben olanı,

Sûretime can olanı, kimdiğini bildim ahî.

Ben istedim buldum onu, o ben isem ya ben hani,

Seçemedim ondan beni bir kezden o oldum ahi.

Sûret topraktır diyeni, gönlüm kabul etmez onu,

Bu toprağın cevherini hazrete ergördüm ahi.

İşte Huld-Halid makamına gelen, her varlıkta Hakk'ı seyrederek.

Seyr makamı da budur.

Yûnus Emre'nin dile getirdiği gibi;

“Kendinde dostu görmüştür, kendinde O'nu seyretmiştir.”

“O benim demekle, aradım Allah kendimde imiş, başka yerde değil.”

“Sûret toprak değil, o da Allah'ın öz nûru imiş.”

İşte Hakk'ta Hakk olanlar dâim Hakk'la Hakk'a nazar ederler.

O kimseler kendinde ve varlıkta Allah'ın nice hakikatlerini seyrederek.

Her an seyr makamındadırlar.

Seyr makamı; varlıkta Allah'a şahit olmaktır.

Seyr makamı; varlıkta Allah'ın nice sıfatlarını görmektir.

Seyr makamı; Allah'ın zâtında kendi varlığından geçmektir.

Seyr makamı; Halk'ta Hakk'ı seyretmektir.

İşte seyr-i sülûk yolculuğu kişiyi, Kâmil insan makamına erdirir.

Kâmil kişi, insan makâmına gelmiş olan kişidir.

Kâmil kişi, Huld makamına ermiştir.

Kâmil kişi, baktığı her yerde varlığın ardında varlığın sahibini görendir.

Furkân Sûresi:

15- De ki: Bu sizin halleriniz mi daha hayırlı, yoksa fenalardan sakınan, Allah'a ortak koşmayanlara vaad edilen, onlara karşılık olarak verilen ve makamlarında devamlı kalacakları yer olan huzur mu?

16- Onların orada istedikleri şey hakikatlerdir. Rabbine karşı sorumluluğunu yerine getirenler, devamlı hakikatler üzere hareket ederler.

17- Onlar her zaman birlik içindedirler. Fakat Allah'ı bırakıp da zanna dayalı şeylere kulluk edenlere: Kullarımı siz mi hakikatlerin dışına saptırdınız yoksa onlar mı hakkın yolunu bırakıp kendi anlayışlarına saptılar, diye bildirilir.

İşte, Dâru'l-Huld makamına erenler, her zaman birlik üzere hareket ederler, Tevhîd şuuruna erişmişlerdir, onların gönlü her an Hakk ile Hakk olmuştur.

İşte onlar Dâru'l-Huld Cennetine nâil olmuşlardır.

Onların gönlü huzura ermiştir.

Şimdi İlliyyûn Cennetini inceleyelim.

9- İLLİYYÛN CENNETİ

İlliyyûn, iliyy, ulûvv, âliyy kelimesinden gelir, yücelik, ululuk manasına gelir.

Bu makam Allah'ın ulviyetinin makamıdır.

Allah'ın El Aliyy esması bu makama işaret eder.

Kur'ân'da Alâ Sûresi bu makamın açıklımıdır.

El Aliyy esması, Allah'ın ulviyetinin, yüceliğinin karşılığıdır.

Allah her varlıkta, varlığı tutan zâtıyla yüceliğini yansıtır.

Allah'ın zikrinde, fiilinde, sıfatlarında ve zâtında aliyy esmâsı vardır.

Allah'ın "El Aliyy" esmâsı tüm âlemleri kuşatır.

"El Aliyy" esmâsı, tüm esmâlardan kendini gösterir.

"Allah yücelerin yücesidir" demek, tüm sıfatlarıyla yücedir, sıfatların bağlı olduğu zâtı ile yücedir demektir.

Kâmil insan, Allah'ın yüceliğine tüm varlıkta şahit olandır.

Allah, varlığın özü olan, ulviyetin tek sahibidir.

Bu ulviyet kelimelere sığmaz.

Kâmil insan, Allah'ın zâtına mahsus yüceliğini her varlıkta görür.

Allah'ın ulviyetini Halk'ta seyredendir.

Allah'ın yüceliği dile gelemmez, anlatılamaz.

Allah yüceliğini her varlıktan gösterir.

Kişi Allah'ın yüceliğini ilmî olarak anlamaya çalışmalıdır.

Allah'ın yüceliğinin yanında başka bir yücelik yoktur.

Damla deryaya karışınca, bir olur.

Bu birliktelikte, damlanın deryaya "Yüce olan sensin" seslenişi olmaz.

Kişi Allah'ın yüceliğini anlamalıdır ve her şeyin o yücelikle sarılı olduğunu görebilmelidir.

Kişinin Allah'ın yüceliğini anlayabilmesi, "El Alîm" esmâsının kişide tecelli etmesiyle mümkündür.

Yâni kişi, Allah'a ait olan ilimle, varlığın nasıl var olduğunu anladığında, bu âlemin nasıl bir yücelik taşıdığını görür, işte bu yücelik zerreden küreye Allah'ın yüceliğidir.

Kişi, Allah'ın yüceliğini ancak ve ancak, sıfatlar boyutunda görür.

Kişi, Allah'ın ilmiyle Allah'ın yüceliğine, kendi vücûdunda ve varlığın vücûdunda şahit olur.

İlim üzere hareket eden kişi, her varlıkta nasıl muhteşem bir işleyiş olduğuna şahit olur.

Ra'd Sûresi 9: "Âlimul gaybi veş şehâdetil kebîrul muteâli."

Meâli: “Görünen ve görünmeyen bütün her şeydeki ilmin sahibidir. Nitelikleriyle yüce olandır, sonsuz ilmiyle yüce olandır.”

Aliyy, ulvî, ulu, ulviyet aynı kökten gelen kelimelerdir.

Allah’ın her varlıktaki yüceliğine şahit olan, yaşantısında bunu belli eder.

O kişi, hangi varlığa bakarsa baksın, o varlığın içiyle dışıyla Allah’ın yüceliğini yansıttığı görür.

Allah’ın aliyy esmâsı; nûr boyutunun, rûh boyutunun varlıktan yansımalarıdır.

İşte, İlliyyûn Cenneti Allah’ın ulviyetinde kişinin kendinden geçmesidir.

Bu makam, hayret makamıdır.

Bu makam, mecnunluk makamıdır.

Bu makam, âşıklık makamıdır.

Bu makam, tüm varlığın geldiği kaynak olan nûr makamıdır.

Bu makam, İlliyyûn Cennetinin açıldığı makamdır.

Bu makamda kişinin gönlü, ilâhî bir sarhoşluğun içine düşer.

Bu makam, huzurun da üstünde bir makamdır.

Bu makam, cennetin üstünde bir makamdır, cennetin üstünde bir cennettir.

Çünkü bu makam Allah’ın ulviyet sırrıdır.

A’lâ Sûresi bu hakikate işaret eder.

A’lâ Sûresi:

1- Seni vücûdlandırıran; işaretleriyle, tecellileriyle, ulviyetiyle sendedir.

2- Ki O’dur halk eden ve şekil verip düzenleyen.

3- Ki O’dur bir ölçüyle var eden, var ettiği her şeyden yol gösteren.

4- Ki O’dur tüm varlığı ortaya çıkararan.

5- Sonra da varlığı bir değişim içinde hareket ettiren O’dur.

6- Sana tüm varlıktan hakikatleri her an okuyoruz, artık bunu anla, unutma.

7- Allah'ın dilemesinin dışında bir şey var olmaz. Muhakkak ki görünen ve görünmeyen her şeyi ilmiyle var eden O'dur.

8- Ve sen, Bizi anlamının rahatlığıyla huzur içinde olacaksın.

9- Bundan sonra hakikatlerden faydalanmak isteyenlere hakikatleri hatırlat, hakikatleri an.

10- Hakikatleri düşünüp anlayan kimse huşû duyar.

İşte Kur'ân'da belirtildiği gibi, her şey Allah'ın ulviyetinden süzülüp gelmiştir

Yine Kur'ân'da belirtildiği gibi, kendi benliğinde kalanlar ise bu makama erişemezler.

Kendinde Hakk'ı bulmayanlar, bu makamın ulviyetini anlayamazlar.

Mutaffifin Sûresi 17...19

17-

ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ

Summe yukâlu hâzellezî kuntum bihî tukezzibûn

Summe yukalu : Sonra, denir, söylenir, bildirilir, denir,

Hâzâ ellezî kuntum : Bu ne siz oldunuz, kendinize,

Bi hî tukezzibune : Yalan söylediniz, yalanda kaldınız,

17- "Sonra onlara: Siz kendinizi anlamada yalanlarda kaldınız, denir."

18-

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عَلْيَيْنَ

Kellâ inne kitâbel ebrârî lefî illiyîn

Kellâ inne kitâbe : Hayır, bilakis, şüphesiz, kitâb, yazılı olan,

El ebrârî : Dürüst olan, özü sözü doğru olan iyi olan,
 faydalı olan,
 Le fiy illiyine : Yüksek makam, yüksek mertebe, aliyyun
 makam,

18- *“Şüphesiz özü sözü doğru olanlar, her varlıktaki yazılı
 olan hakikatleri anlamada yüksek makamlar içindedirler.”*

19-

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عَلِيُونَ

Ve mâ edrâke mâ illiyûn

Ve mâ edra ke : İdrak ettin mi, anladın mı?
 Mâ illiyune : Yüksek makam, yüksek mertebe, ulvî mertebe,

Meâli: “İdrak ettin mi, nedir yüksek makam?”

İluyyun makamı, Allah’ın tüm ülvîyetinin her yerden tecelli
 etmesidir.

Bu mâkâm bitmeyen hayretin, bitmeyen heyecanın hisse-
 dildiği makamdır.

Bu makam tüm bedenlerin geldiği ulvî nûr boyutudur.

Âliyy olan, âliyy olanı seyreder, âliyy olan Allah’tır, kul o
 seyrin içinde seyrane olmuştur.

Mutaffifin Sûresi 18....28

18- Şüphesiz özü sözü doğru olanlar, her varlıktaki yazılı
 olan hakikatleri anlamada yüksek makamlar içindedirler.

19- İdrak ettin mi, nedir yüksek makam?

20- Yüksek makamlarda olanların gönüllerinde olan yazılmış
 o hakikatleri.

21- Allah’a olan o yakınlığı anlayanlar, her yerde O’na şahit
 olurlar.

22- Muhakkak ki özü sözü doğru olanlar, elbette tüm tecel-
 lilerin Hakk’tan olduğunu bilmenin huzuru içindedirler.

23- Ulaştıkları yüce makamların hakikatleri ile bakarlar.

24- Onların yüzünde hakikatleri anlamanın huzuru vardır.

25- Bekâ Âleminin özünden beslenirler.

26- Hakikatleri anlamak için gayret gösterip ilerleyenler, sonunda manevi âlemin kokusunu alırlar.

27- Makam makam yükselerek varlığın var oluşunun hakikatine ulaşırlar.

28- Allah'a olan yakınlığı anlarlar, hep O'nun hissiyatındadırlar, birlik üzeredirler.

Âyette belirtildiği gibi bu makama erenler "Birr" sahipleridir.

Birr sahipleri, Allah'a teslimiyet içinde olup, her an O'nunla birlikte olduğunu anlayanlardır.

Birr sahipleri, ilimde, edepte, doğrulukta, sadakatta kendini gösterenlerdir.

Birr sahipleri, Halk'ta Hakk'a nazar edenlerdir.

Sûretleri sîretleri bir görenlerdir.

Nereye dönerse dönsünler Allah'ın vechine nazar edenlerdir.

Bakara Sûresi 115: "Fe eynemâ tuvellû fe semme vechî Allah."

Meâli: "Nereye dönerseniz dönün Allah'ın yüzü oradadır."

İşte Birr sahipleri; "her yer Allah'ın vechidir, her yerden görünen O'dur" zevkiyle nazar ederler.

Allah'ın zâtına mahsus, sıfatlarına mahsus, fiillerine mahsus, rûhuna mahsus, nûruna mahsus vechi vardır.

Birr sahipleri nereye bakarsa baksınlar, Allah'ın tecellilerine mahsus vechine nazar ederler.

İşte onlar, İlliyyûn Cennetine naîl olmuşlardır.

Onların gönlü tarif edilemez bir zevk-i ilâhînin içindedir.

İşte Cennet:

Allah'ın cemâlidir.

Varlığı tüm sıfatlarıyla tutanın Allah olduğunu bilmenin huzurudur.

Her an her yerde Allah'ın cemâline erişmenin hazzıdır.

Kendi varlığından geçmenin huzurudur.

Allah'a teslim olmanın huzurudur.

Allah'a ait olan işaretlerle Allah'a şahit olmanın heyecanıdır.

Gönlünde Allah'ı hissetmenin huzurudur.

Varlıkta Allah'ı seyretmenin huzurudur.

Kendinin ve varlığın sahibinin Allah olduğunu bilmenin huzurudur.

Allah'a ait olan işaretlere ulaşmanın huzurudur.

Cümle âlemin, O'ndan geldiğine, O'na döndüğüne şahit olmanın huzurudur.

Evvel olanın, âhir olanın, zâhir olanın, bâtın olanın Allah olduğunu bilmenin huzurudur.

Cennet huzura erişmenin adıdır.

Cennete ancak Allah'ın cemâline erişmiş olanlar kavuşacaktır.

Cennete ancak varlığından geçenler erişecektir.

Cennete ancak Sâlih kimseler kavuşacaktır.

Cennet, kişinin içsel huzurudur

Huzur, kişinin gönlündeki cennet hissidir.

Nedir huzur?

Nasıl hissedilir?

Huzura ermek.

Huzura nasıl edilir?

O huzur nasıl bir şeydir?

Dünyanın derdine dalmaktan...

O dertlerle boğulmaktan...

Kavgalara, öfkelere, hırslara batmaktan..

Gurura, kibre düşmekten...

Kendimizi yüce, başkasını hor görmekten...

İlâhi huzura erişemedik.

Huzuru; dünyanın malı, mülkü, makamı, zenginliği sandık.

Dünyanın malı mülkü huzur getirmez.

Mal, mülk, kişinin ihtiyaçlarını giderir.

Maddi sıkıntılarını giderir ve bazı sıkıntılardan rahatlatır.

Rahatlamak başka bir duygudur, huzur başka bir duygudur.

Dünya malı bu gün varsa, başka bir gün elimizden kayıp gidebilir.

Bugün dünya malına bağlanırsak, yarın elimizden gittiğinde üzülrüz.

Biz de dünyanın bir malıyız, topraktan geldik toprağa gideceğiz.

Başımıza bir gün bir hastalık gelecek.

Malı, mülkü, şöhreti, gözümüz görmeyecek.

Bir gün gelecek aldığımız nefes duracak.

Malı da mülkü de, şöhreti de bırakıp gideceğiz.

İçsel huzura ermek istiyor muyuz?

Hiç bitmeyen bir huzuru hissetmek istiyor muyuz?

Dünyalık sıkıntılarda bize sabrettiren o huzuru bulmak istiyor muyuz?

Bize tevekkülü, teslimiyeti hissettiren, o huzura kavuşmak istiyor muyuz?

Öfkeni, hiddetini, kavganı bitiren...

Korkularını, tedirginliklerini bitiren...

Kırgınlığını, küslüğünü, içine kapanıklığını bitiren...

Bize içsel mutluluğu getiren, o ilâhî huzura ermek istiyor muyuz?

Bilelim ki ilâhî huzur;

Nereden geldiğini nereye gittiğini bilmekte gizlidir.

Aslını anlamakta gizlidir.

İnsan makamına ermekte gizlidir.

Var oluşunu okumakta, var edeni anlamakta gizlidir.

Bilelim ki huzur;
Kendi vücûduna dönüp, o vücûdun işleyişini anlamakta gizlidir.
O işleyişi sen mi yapıyorsun, ya kim yapıyor, bunu anlamakta gizlidir.

Vücûdunu ve cümle vücûdları tutan Zâtı ilâhîyi anlamakta gizlidir.

O Zâta teslim olmakta gizlidir.

Kıscası Allah hakikatine ermekte gizlidir.

Bilelim ki huzur;

Her varlığı tutanın Allah olduğunu bilmekte gizlidir.

Her varlıktan kendini gösterenin O olduğunu bilmekte gizlidir.

Her an O'nun huzurunda olduğunu bilmenin verdiği ilâhî hazdır.

Huzur, Hızır, Haz, Hazerat, Hazret, Hazır, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Huzur; ilâhî huzurda durmaktır.

O huzurdan hiç ayrılmamaktır.

Kendinde O'nu görmektir.

O'nda kendini seyretmektir.

Baktığın her yerde O'nun vechinde sarhoş olmaktır.

İlâhî meyhanede hep sarhoş yaşamaktır.

Huzur; Halk'ta Hakk'ı seyretmenin zevkidir.

Huzur; Hazreti Muhammed'in makamıdır.

Gel kardeşim!

İlâhî huzura erelim.

Dünya esaretinden kurtulalım.

İçsel kavgalarımızı bırakalım.

Birbirimize zulmetmeyi bırakalım.

İçsel huzura erelim, hep o huzurda yaşayalım.

Huzur arıyorsan;

Kendine dön, yaptıklarını muhasebe et.

Hatalarını gör, tövbe et.

Dilini tut, sabret.

Başkasını kırmamaya özen göster.

Başkasının hakkını yemeyeceğine dair kendine söz ver.

Çok çalış, üret, hizmetkâr ol.

Güneş gibi, Hava gibi, Su gibi, Toprak gibi ol, bak onlar hep hizmet ediyor, sen de onlar gibi çevrene yardımcı ol, hizmet et.

Bil ki huzur, hizmet etmekte gizlidir.

Bil ki huzur, yeteneği bilmek ve o yetenekte çalışmakta gizlidir.

Bil ki huzur, çevrenle, varlıkla birleşmekte gizlidir.

Âl-i İmrân Sûresi:

106: "Hakikatleri anlamış yüzler her zaman mutludur, huzurludur."

107: "Hakikatleri anlamış olanların yüzlerinde huzur vardır. Öyle ki onlar Allah'ın rahmetini içlerinde hissederler, onlar devamlı o halde hareket ederler."

Allah hakikatine ermiş olan her zaman huzur içindedir.

Allah hakikatine eren, her an O'nunladır.

Allah hakikatine eren, çevresine hep hizmet içindedir, varlıktan kendini ayrı görmeyendir.

Gel kardeşim!

Allah hakikatine erelim.

Her nefeste, nefesin sahibinin O olduğunu anlayalım.

Her an O'nunla olduğumuzu anlayalım.

O'ndan gelip O'na döndüğümüzü anlayalım.

Ve o ilâhî huzuru gönlümüzde hissedelim.

Ve o gönül hissiyle yaşayalım.

CENNETTEN DÜŞMEK

Âdem'in cennetten kovulması meselesi vardır.

Nedir bunun hakikat yönü?

Cennette yasak ağaç nedir?

Cennette yasak ağaç var mıdır, yoksa anlatılmak istenen hakikat başka bir şey midir?

Cennetten kovulmak, ya da düşmek nedir?

Cennetten düşmek, ilâhî huzurdan düşmek nedir?

Hikâyede Âdem ve eşi, cennette yasak ağaca yaklaşmasıyla cennetten kovulurlar, diğer bir deyişle cennetten düşerler.

Kur'ân açısından bunu inceleyelim.

Bakara Sûresi 35:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): "Ey Adem! Eşin ve sen cennette kal, orada olandan istediğiniz yerde bol bol yiyin, yalnız şu ağaca yaklaşmayın; yoksa zalimlerden olursunuz" dedik.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Dedik ki: "Ey Âdem! Sen ve eşin cennete yerleşin. Orada dilediğiniz gibi bol bol yiyin, ama şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz."

Süleyman Ateş Meâli: Dedik ki: "Ey Adem, sen ve eşin cennette oturun, ondan dilediğiniz yerde bol bol yeyin, ama şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz!"

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Ve Âdem'e şöyle buyurmuştuk: "Ey Âdem, sen ve eşin cennete yerleşin ve orada dilediğiniz yerde, bol bol yiyin. Ama şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zulme sapanlardan olursunuz."

Bakara Sûresi 36:

Diyanet İşleri Meâli (Eski): Şeytan oradan ikisinin de ayağını kaydirtti, onları buldukları yerden çıkardı, onlara “Birbirinize düşman olarak inin, yeryüzünde bir müddet için yerleşip geçineceksiniz” dedik.

Diyanet İşleri Meâli (Yeni): Derken, şeytan ayaklarını oradan kaydirdi. Onları içinde buldukları konumdan çıkardı. Bunun üzerine biz de, “Birbirinize düşman olarak inin. Sizin için yeryüzünde belli bir süre barınak ve yararlanma vardır” dedik.

Süleyman Ateş Meâli: Derken şeytan onlar(ın ayağın)ı oradan kaydirdi, içinde buldukları (ni’met yurdu)ndan çıkardı. (Biz de) dedik ki: “Birbirinize düşman olarak inin. Sizin, yeryüzünde kalıp bir süre yaşamanız lazımdır.”

Mehmet Okuyan Meâli: (Ağaçtan yiyince) Şeytan onları(n ayaklarını) kaydırıp buldukları yerden onları çıkarmıştı (çıkarılmalarına sebep olmuştu). (Bunun üzerine) “Bir kısmınız diğerine düşman olarak inin! [*] Sizin için yeryüzünde (bahçe dışında) belirli bir süre kalma ve geçim imkânları vardır.” demiştik.

Yaşar Nuri Öztürk Meâli: Bunun üzerine şeytan onların ayaklarını kaydirdi da onları içinde buldukları yerden çıkardı. Biz de şöyle buyurduk: “Bir kısmınız bir kısmınıza düşman olarak aşağıya inin. Belli bir süre kadar yeryüzünde sizin için bir bekleme yeri, bir nimet/bir yararlanma imkânı olacaktır.”

Şimdi kelime kelime inceleyelim.

Bakara Sûresi 35:

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا
حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ

Ve kulnâ yâ âdemuskun ente ve zevcukel cennete ve kulâ minhâ ragaden haysu şitumâ ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete fe tekûnâ minez zâlimîn

Ve kulnâ	: Bildirdik, dedik, sunduk,
Ve yâ âdem	: Ey Âdem,
Uskun	: İskân, mesken, yerleşme, oturma, orada bulunmak,
Ente ve zevc ke	: Sen ve eş, aynı yolda olan, eşlik eden, benzer, cins, tür,
El cennet	: Huzur, bahçe, mutluluk, cân ile cânlanmak,
Ve kula minhâ	: Beslenme, fayda, yararlanmak, ondan,
Ragaden	: Refah, genişlik, kolaylık, bolluk, bereket, geçim kolaylığı,
Haysu şitumâ	: Her yerden, istek, arzu, gaye,
Ve lâ takraba hâzihi	: Yok, yakınlık, bu, ona sahiplenme, kendine nisbet etmek,
El şecerete	: Şecere, soy, aslınız, soyunun geldiği yer,
Fe tekûnâ minez ağaç,	
zâlimîn	: Olursunuz, zalimlerden, kötülerden,

Meâli: "Ey Âdem! Sen ve eşin, yaşadığımız yerde huzur içinde olun. İsteddiğiniz her yerde, size refah getirecek olan o hakikatlerden yararlanın. Varlığınızın geldiği öze olan o yakınlığı yok etmeyin, o özü kendinize nisbet etmeyin. Yoksa zalimlerden olursunuz."

Birçok inançta geçen ve farklı farklı yorumlanan, Âdem ve Havva cennette iken, "şu ağaçta yaklaşmayın ya da şu ağaçtan yemeyin" denildiği halde o ağaçtan yiyip kovulması diye anlaşılan olay doğru mudur?

Âdem ve Havva olayı gerçekten böyle midir?

Sümer destanlarında Enok'ta da, elma yemişler, buğday yemişler ve kovulmuşlar diye geçer.

Bu olayın aslı nedir, bu olayda ne gizlidir, bize anlatılmak istenen nedir?

Bakara Sûresi 35. ve Araf Sûresi 19. âyette geçen bu olayın hakikati nedir?

Kelime kelime incelediğimizde, başka bir anlamda karşımıza çıkıyor.

“Lâ takraba el secere.”

Lâ; yok anlamındadır.

Takraba; akraba, yakınlık anlamındadır.

El şecere; ağaç anlamına geldiği gibi, soy, aslınızın geldiği yer, kütük, sülale, kök, kaynak, gibi anlamlara da gelir.

Aslında âyette bize anlatılan şey; “sizin asliyetiniz, kaynağınız, geldiğiniz yer Allah’tır, O’na olan yakınlığı yok etmeyin, O’ndan geldiğinizi unutmayın” anlamındadır.

Kaf Sûresi 16. âyette: “Biz ona şah damarından daha yakınız” diye geçer.

İşte önemli olan bu yakınlığı anlamak ve bu yakınlık şuurundan düşmemektir.

Bir insan eğer geldiği yer olan, aslı olan Allah’ı bilir, o yakınlığı anlarsa ve hep o şuurda yaşarsa, o insan asla kötü haller içinde olamaz.

Bugün insanoğlunun en büyük sıkıntısı Allah’a inanıyor ama Allah’ı bilmiyor olmasıdır.

İnsan, Allah ile olan şeceresini, yani bağınyı iyi bilmelidir.

Benliğe düşmemelidir.

Benliğe düşen, Allah ile olan bağınyı anlamaktan uzaklaşır.

İnsanın şeceresi yani aslı yani kaynağı Allah’tır.

Lâ takraba el secere, âyeti; “şu ağaca yaklaşmayın yerine, aslınız olan Allah’ı anlamaktan uzaklaşmayın” diye de okunabilir.

Aslının Allah olduğunu anlayan kimse, yaradanı yaratılanda görür ve her nereye bakarsa baksın O’ndan gayrısını görmez.

O’na olan yakınlığı anlamıştır hatta aynılığı anlamıştır ve o yakınlık şuurundan asla kopmaz.

İşte bize âyette belirtilen hakikat “Allah’a olan yakınlığını anlayın ve asla o yakınlıktan kopmayın” hakikatidir.

Eğer insan, Allah'a olan yakınlıktan uzaklaşırsa, O'ndan gelen huzurdan da uzaklaşmış olur, yani O'nun cennetinden, O'nun cemâlinden kendini koparmış olur, o nazardan düşmüş olur.

İşte cennetten düşmek de budur.

Cennet yani ilâhî huzur, her an Allah ile beraber olduğunu bilmek ve hep bu şuurda yaşamaktır.

Cehennem ise, O'nu unutmak, kendi egosunda kendi kibrinde yaşamaktır.

Bakara Sûresi:

35- Ey Âdem, sen ve eşinin meskeni huzur olsun ve istediğiniz her yerden hakikatlerden yararlanın ve aslınızın geldiği yeri, o yakınlığı yok etmeyin, yoksa zalimlerden olursunuz.

36- Fakat onlar şeytani hallerine uydular, geldiği yer olan asliyetlerini unutup, böylece onlar buldukları makamdan dışarı çıktılar. Bildirdik: Siz ileri giderek birbirinizin düşmanı oldunuz ve yeryüzünde sizler için kararlı olma vardır ve bir zamana kadar faydalanma vardır.

37- Böylece Âdem Rabbinin tecellilerini anladı öğrendi. Yaptığı hatayı anladı tövbe etti. Muhakkak ki yaptığı hatayı anlayıp dönenlerin tövbesini kabul eden, varlığı özünden var eden O'dur.

Âyetlerde belirtildiği gibi, hepimizin aslı Allah'tır.

Bu şuurdan düşüp, benlik içine düşmek, ilâhî huzurdan düşmektir.

Kibre düşenler cennet duygusundan düşerler.

Hepimizin cânı bir cân olup, o cân Allah'ın zâtıdır.

Cân ile cennet, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Cennetten kovulmak, kendindeki cân şuurundan kopmak mıdır?

Nedir cennetten kovulmak?

“Ve lâ takrabâ hâzihîş şecerete” nedir?

Cân, İbrânice “gena-cenâ” kelimesinden gelir.

Kelime kökeni “cnn-can” kelimesinden gelir.

Cennet, cân boyutuna erişmenin huzurudur.
Cennet, her yerin tek cân kuşatıldığını hissetmenin huzurudur.
Cennet, cân ile cân olmaktır.
O cânla cân olan, cennettedir.
O cân, cemâlullah huzurudur.
O cân, Hakk'ın kendisidir.
Gel, hep o cân şuurunda kal.
Gel, hep o cân şuruyla hareket et.
Gel, kendine benlik isnat etme.
Gel, o cânı kendine nisbet etme.
Gel kendine varlık nisbet etme, ben benim deyip, kendindeki
bedenin sahibi olan cân boyutunu görmemezlikten gelme.
Bil ki o cân şuurundan koptuğun an dünya boyutuna düşersin.
Yâni varlığın sûret boyutunda kalırsın.
Sûretleri tutan cân boyutundan koparsın.
Ve cânndan yâni cemâlullah şuurundan uzaklaşırsın yâni
cennetten düşersin.
Ve aklındaki seni esir alan olayların içinde boğulur durursun.
Dünya boyutunda kalıp, beşeri boyutun eşya boyutuna
düşersin.
Gel varlığın ardındaki cân boyutunu gör.
Toprak görüp, toprağın ardını görmemezlik yapma.
İşte cennetten düşmek, cânndan düşmektir.
Gel câni olma, gel cennetten kovulma.
Gel kendindeki cânna kıyma, o cânna benim deme.
Kendi bedeninin cânına benlik isnat etme, câni olma.
Kendi cânına kıyma
O cânı görmemezlikten gelme.
Ve o cânndan uzaklaşma, o şuurdan uzaklaşma.
Bil ki câni olan kendi cehennemine düşer.
Gel, câni olma, kendini tutan cân şuurundan kopma.

Cân şehriden bak, her varlıkta o cânı gör.
Gel cânndan seyret, cümle âlem sana cennet olsun.
Aslın olan cânndan uzaklaşma,
Cân ile cân olmanın yakınlığını yok etme.
Âyette belirtildiği gibi; ve lâ takrabâ hâzihiş şecerete- aslın-
dan, özünden, uzaklaşma.

İşte o cân cennettir.
O cân penceresinden bakmak cennetten bakmaktır.
Bil ki cennet sendeki cân boyutudur.
Bil ki cennet sendeki cemâlullah boyutudur.
Gel cânla cân ol, o cân şuurundan uzaklaşma.
Gel o cânna teslim ol, cennete dâhil ol.
Cân gözüyle bak, cümle varlıktaki cânı gör.
Cümle âlem cemâlullah olsun gönlüne
Cândan kopma.
Bil ki cânndan kopmak, cennetten düşmektir, kovulmaktır.
Cândan koptuğun an, kendini dünya boyutunun sûretinde
bulur, eşya boyutuna düşersin.

Gel, cân ile cân ol.
Gel, cân deryasının damlası ol.
Bil ki cân, cennettir.
Bil ki cennet, cemâlullah'tır.
Cân ile cân olan cennettir.
Bil ki cennet sendeki cân boyutudur.
O cân cemâlullah huzurudur.
O cân Allah'ın kendisidir.
Gel hep o cân şuurunda kal.
Gel hep o cân şuuruyla hareket et.
Gel kendine benlik isnat etme.
O cânı kendine nisbet etme.

Bil ki o cân şuurundan koptuğun an dünya boyutuna düşersin.
Yâni varlığın sûret boyutunda kalırsın.
Sûretleri tutan cân boyutundan koparsın.
Cemâlullah şuurundan uzaklaşan, cennetten düşer.
Gel câni olma, gel cennetten kovulma.
Gel kendindeki cânâ kıyma, o cânâ benim deme.
O cânı görmemezlikten gelme.
Ve o cânâdan uzaklaşma, o şuurdan uzaklaşma.
Bil ki câni olan kendi cehennemine düşer.
Gel câni olma.
Cân şehrinde bak, her varlıkta o cânı gör.
Gel cennetten seyret cümle âlem sana cennet olsun.
Bil ki cennet sendeki cân boyutudur.
Bil ki cennet sendeki cemâlullah boyutudur.
Gel cânla cân ol, o cân şuurundan uzaklaşma.

ALLAH'IN ŞAŞMAZ ADALETİ

Kim ne yaparsa yapsın, ister iyilik yapsın, ister kötülük yapsın, muhakkak ki karşılığını bulacaktır.

Kötülük yapan bir kimsenin yaptığı hiçbir zaman yanına kâr kalmaz.

Onun bedeni onun yaptığını bedenine yazar ve gün gelir mutlaka karşılığını verir.

Zalim bir kimsenin yaptığı kötülükler zerre zerre bedenine yazılır.

İyi bir insanın da yaptığı onun bedenine yazılır.

İnsanın kişiliği yaptığı amellerde gizlidir.

İnsanın Hakk üzere olup olmadığı, yaptığı amellerde gizlidir.

İnsan, Hakk'ı hakikati anlamak için ilmî bir tefekkür içinde olmalıdır.

İnsan, Hakk duygusundan uzak olmamalıdır.

Hep Hakk şuruyla yaşamalıdır.

Ve insan şunu asla unutmamalıdır; ne yaparsa yapsın, yaptığı şeyin karşılığı mutlaka gelecektir.

Zilzal Sûresi:

6-

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ

Yevme izin yasdurun nâsu eştâten li yurev amâlehum.

Yevme izin	: Gün, vakit, her an, yetkili olan, icazet,
Yasduru	: Sadır, ortaya çıkan, tecelli eden, gönül,
En nâsu	: İnsanlar, ins makamına eren, aslına eren,
Eştâten	: Takım, fırka, çeşit, cins, ayrı ayrı, dağınık, haktan uzak,

Li yurav : İçin, görmek, anlamak, gösterilecek, gösterilmesi için,

Amâle hum : Çalışmaları, amelleri, yaptıkları, onlar,

Meâli: "Her an tecelli eder. İnsanlar Hakk'tan uzak olmasınlar, onlar amelleriyle hakikatleri anlama içinde olsunlar."

7-

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

Fe men yamel miskâle zerretin hayren yereh

Fe men yamel : Artık kim, ne yaptıysa,

Miskâle zerretin : Ağırılık, zerre, zerrece,

Hayren : İyi, iyilik, bir hayır,

Yerâ hû : Onu görür, karşılığını bulur,

Meâli: "Artık kim, zerre kadar iyilik yaparsa onun karşılığını görür."

8-

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

Ve men yamel miskâle zerretin şerren yereh

Ve men yamel : Kim, ne, yaptıysa,

Miskâle zerretin : Ağırılık, zerre, zerre kadar,

Şerren : Şer, kötülük,

Yerâ hû : Onu görür, karşılığını bulur,

Meâli: "Ve kim, zerre kadar kötülük yaparsa onun karşılığını görür."

Âyette belirtildiği, zerre kadar iyilik yapan karşılığını bulur.

Zerre kadar kötülük yapan karşılığını bulur.

Allah'ın şaşmaz adaleti mutlaka tecelli edecektir.

Kötülük yapan kimsenin, vücûdunda farklı kimyasallar salgılanır.

İyilik yapan kimsenin de vücûdunda farklı kimyasallar salgılanır.

Birine zarar veren kimse asla mutlu olamaz.

Onun bedeni onu anında cezalandırır.

Birine kötülük yapan kimse; huzursuzluk, kaygı, karamsarlık, panik, korku içine düşer.

Çevresine zarar veren kimse hep kavga halindedir, tartışmalara girer, bilmişlik içindedir.

Öfke, hiddet, kavga onların halidir.

Hep bunlar huzursuzluğun belirtisidir.

İyi olan, iyilik yapan bir kimsenin vücûd sisteminden de ona karşılık sunulur.

Birine faydalı olan, birine yardım eden, onun sıkıntısını çözen kimsenin vücûdunda anında olumlu kimyasal salgılamalar olur.

Bu kimyasallar, mutluluk hormonu olarak adlandırılan endorfin, serotonin, dopomin gibi hormonlardır.

Bunlar insana huzur, mutluluk verir.

İnsan güzel şeyler yaptığında bu hormonlar salgılanır, kötü şeyler yaptığından bu hormonların salgılanması azalır.

İyi şeyler yapan insanlar bu hormonlar sayesinde mutlu, huzurlu, sevgi dolu olur.

O kimse sabırlıdır, tevekkül sahibidir.

Kötülük yapan kişilerin bu hormonları azalır, azalan bu hormonlar sayesinde kişi, stres, panik, huzursuz, mutsuz olur.

İşte Allah'ın zerre kadar şaşmayan adaleti, kişinin vücûdunda her an tecelli eder.

Allah'ın şaşmaz adaleti kişinin vücûduna gizlenmiştir.

Kötülük içinde olan insan anında cezalandırılır.

İyilik yapan insan anında mükâfatını bulur.

Huzur parada, malda, şan-şöhrette, makamda değildir.

Huzur, insanın kendini tanımasında, Hakk'ı bilmesinde gizlidir.

Allah'a teslimiyet içinde yaşayan insan sabırlıdır, huzurludur ve gönlünde her an sevgiyi taşır.

Allah'a değil, mala-mülke, şana-şöhrete, makama yani dünya menfaatine teslimiyet içinde olan insan hırslıdır, sabırsızdır, kanaatkâr değildir.

İşte böyle olan insanlar menfaat içinde olurlar ve çevrelerine zarar verirler ve kötülük yaparlar.

Kötülük yapan yalnızca kendine değil, ailesine, çevresine, gelecek nesillere, devletine de kötülük yapmış olur.

Kötülük ve hırs içinde olan insanlar paniktirler, kavgacıdırlar, kırıkcıdırlar, zarar verme eylemi içindedirler.

Bu halde olan insanlar mutlu, huzurlu değildirler.

Onlardaki mutluluk hormonları olan; endorfin, serotonin, dopomin gibi hormonlar düşüktür

Huzura kavuşmanın tek yolu Salih amelde, iyi insan olmaktır.

Kötülük yapanların, çevresine zararlı olanların içsel huzuru olmaz.

Kur'ân, zarar veren bilgisiz kimselerden olmayın, kötü hallerde olmayın, birbirinizin arkasından konuşmayın, ikiliğe düşmeyin, adalet üzere olun, birbirinizle alay etmeyin, kötü sözler söylemeyin, birbirinize yardım edin, der.

Hep bunlar bizlerin iyi insan olması içindir.

İyi insanın alacağı karşılık, sevgi, huzur, mutluluktur.

İyi insan tüm varlığa sevgi ile bakar.

Huzur, para ile, mal ile, şan ile bulunmaz, bunlar ancak iyi insan olabilene verilen karşılıktır.

Allah, sistemini insanın vücûdunda oluşturmuş.

İyi insanın bulacağı karşılık; cennet, yani huzur, sevgi, mutluluktur.

Kötü insanın bulacağı karşılık; cehennem yani kin, nefret, kızgınlık, öfke, huzursuzluk, stres, panik gibi tüm yakıp, yakıcı hallerdir.

İşte Allah'ın şaşmaz adaleti her an tecelli eder.

İşte Allah'ın ecri denilen şey budur.

Bu şaşmaz adalet, insan vücûdunun insana sunduğu durumlardır.

Ne yaparsak yapalım anında vücûdumuzda kimyasal tepkimeler olur.

Hiç bir şey boş değildir.

Yapılan hiç bir şey insanın yanına kâr olarak kalmaz.

Allah sistemini insan vücûduna gizlemiştir.

Kur'ân'da insanlara nice edebi öğütler sunulur.

Bunlar hep önemsenmesi gereken uyarılardır.

Hucûrat Sûresi:

11- Ey iman edenler, bir topluluk bir toplulukla alay etmesin, belki de o alay edilenler daha hayırlıdır. Kadınlar da kadınları alaya almasın, bekli de o alaya alınanlar daha hayırlıdır. Birbirinizin ayıbını aramayın, kötü isim, lakaplar takıp çağırmayın. İman ettikten sonra bölücü olan, bozucu olan ve pişman olup dönmeyen, işte onlar zalimlerdir.

12- Ey iman edenler, zanlardan çok kaçının. Muhakkak ki zanların bazıları sizleri fenalara sürükleyip günahkâr yapabilir. Bazınız bazınızın arkasından çekiştirmesin, dedikodusunu yapmasın, gizli yönlerini, hatalarını araştırmasın. Sizlerden biriniz ölü kardeşinizin etini yemek ister mi? İşte tiksindiniz. Allah'a karşı gelmekten, fenalara düşmekten sakının. Muhakkak ki Allah hatalarını anlayıp pişman olanların tövbelerini kabul edendir, varlığı özünden var edendir.

13- Ey insanlar, biz sizi bir erkek ve bir kadından yarattık ve halklar halinde, kabileler halinde çoğalttık, birbirinizi tanımanız, yardım etmeniz için. Muhakkak ki sizden kerem sahibi

olan, Allah'a ait olan hakikatleri bilen, fenalara düşmekten sakınandır. Muhakkak ki Allah ilmiyle var edendir, tüm varlıktan hakikatlerini bildirendir.

Allah'ın şaşmaz adaleti insan vücûduna gizlenmiştir.

Toplum arasında denir, Allah bu kötü insanı neden cezalandırmıyor.

Aslında kötülük içinde olan insan anında cezalandırılıyor.

Huzursuzluğu para vererek gideremezsiniz.

Huzur bakkalda satılmıyor ki gidip para karşılığı alınsın.

Huzura kavuşmanın tek yolu Salih amelde, iyi insan olmaktır.

Huzursuzluğun yolu kötü amelde, zararlı insan olmaktır.

Kötü insanın bulacağı karşılık cehennem yani kin, nefret, kırgınlık, öfke, huzursuzluk, stres, panik gibi tüm yakıp, yakıcı hallerdir.

İnsan ne yaparsa yapsın yaşarken muhakkak ki karşılığını bulacaktır.

Allah'ın şaşmaz adaleti tecelli edecektir.

İnsan ne yaparsa yapsın, Allah'ın ecrini, yani karşılığını bulacaktır.

Bu şaşmaz adalet insan vücûdunun insana sunduğu durumlardır.

Kur'ân başından sonuna kadar salih amelde, iyi insan olun der.

İyi insanın bulacağı karşılık cennettir, huzurdur.

O cennetin belirtileri insan vücûdunda gizlenmiştir.

Birine zulüm eden kimse kendi azabını, sıkıntısını hazırlamıştır.

Ve mutlaka hazırladığı sıkıntısının içine düşecektir.

Furkân Sûresi 19: "Ve men yazlım minkum nuzıkhı azâben kebîrâ."

Meâli: "Sizlerden kim, birine haksızlık ederse, o büyük bir azabın içinde kalır."

Kim, birine bir kötülük yaparsa o bunun karşılığını görme-yeceğini sanmasın.

Kim, birinin zerre kadar hakkına girerse o kârlı çıkacağını sanmasın.

Kim, birinin ardından konuşur, onu kötülere kendinin huzur bulacağını sanmasın.

Kim, birine kötü mahlas lakap takarsa bunun karşılığını görmeyeceğini sanmasın.

Kim, biri hakkında bir kötülük düşünse bile anında karşılığını bulur.

Zaten kötülük düşünen Allah düşüncesinden aşkıandan uzaklaşır, bu ona en büyük ceza değil midir?

Kim, yaratılan bir varlığa zerre kadar kötülük yaparsa mutlaka bunun karşılığını görür.

İşte Allah'ın şaşmaz adaleti mutlaka insanın kendinden kendine sunulacaktır.

Allah'ın şaşmaz adaleti insanın kendi vücûdunda gizlenmiştir.

Kim, ne yaparsa yapsın, zerre kadar iyilik de yapsa zerre kadar kötülük de yapsa karşılığını görür.

Zilzal Sûresi 7-8: "Artık kim, zerre kadar iyilik yaparsa onun karşılığını görür ve kim, zerre kadar şer yaparsa onun karşılığını görür."

En'âm Sûresi 160: "Men câe bil haseneti fe lehu aşru em-sâlihâ ve men câe bis seyyieti fe lâ yuczâ illâ mislehâ ve hum lâ yuzlemûn."

Meâli: "Kim yararlı çalışmalar içinde olursa, artık o kat kat karşılık bulur ve kim fenalıklar içinde olursa, o misli ile karşılık bulur ve onlara haksızlık edilmez."

Bakara Sûresi 81: "Belâ men kesebe seyyieten ve ehâtat bihî hatîetuhu fe ulâike ashâbun nâr hum fihâ hâlidûn."

Meâli: "Bilakis fena halleri edinen ve kendi yanlışlarıyla kuşatılmış olan kimseler, işte onlar ateşe sahiptirler, onlar sürekli o hâlin içindedirler."

Bakara Sûresi 82: “Vellezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ulâike ashâbul cennet hum fihâ hâlidûn.”

Meâli: “İman edenler ve dosdoğru iyi çalışmalarında olanlar ise, işte onlar huzura sahiptirler, onlar sürekli o hâlin içindedirler.”

Âyette belirtildiği gibi, kötülük içinde olanlar ateşe sahiptir.

Onlar ilâhî huzurdan uzaktırlar.

Onlar huzuru kendi çıkarlarında ararlar.

Sâlih kimseler ise, bir huzur içindedirler.

Onlar Allah’a tevekkül içindedirler.

Her varlıkta Allah’a şahit olan hiç huzursuz olabilir mi?

Her şeyiyle Allah’a teslimiyet içinde olan, hiç günlerce kaygılara, karamsarlıklara kapılıp gider mi?

Kendimize sormalıyız:

Allah’a teslimiyet içinde olabildik mi?

Allah’a tevekkül içinde olabildik mi?

Allah hakikatine erebildik mi?

Sabır makamına erebildik mi?

Tevekkül ve teslimiyet makamına erebildik mi?

Manevi yönden ne kadar güçlüyüz?

Mânâdan uzak, şahitlikten uzak bir kimse huzur içinde olabilir mi?

Allah hakikatine eren bir kimse, hiç huzursuz olabilir mi?

Şahitlik ve eminlik makamına gelmeyen kimse, manevi boşluğa düşer.

Tevekkül ve teslimiyeti tam olmayan kimse manevi boşluğa düşer.

Yaptığımız ibadetler, mânâdan uzak olduğu müddetçe, ilâhî huzura erişemeyiz.

Namaz kılıyoruz ama kıldığımız namazda kıyam, rükû, secdenin mânâsına erebiliyor muyuz?

Arapça Kur'ân okuyoruz ama ondan sunulan mânâyâ erebiliyor muyuz?

Yaptığımız tüm ibadetler şekilden mânâyâ geçmiyor.

“Allah’a şahit olmak, O’na tevekkül etmek, O’na teslimiyet içinde olmak” duygularına erişebildik mi?

Cennetin kapılarını açabildik mi?

Yoksa yaptıklarımızla cehennem kapılarını mı açtık?

Allah hakikatine erişemedik.

Allah’a nasıl şahit olunur bilemedik.

Bedenimizin yaratılış hikmetine erişemedik.

Mutluluğu dünya boyutunda aradık, parada, malda, şöhrette aradık.

Manevi boşluk gitgide arttı ve böylece sıkıntılar, panik, depresyon denen hastalık kendini gösterdi.

Allah’ın şaşmaz adaleti her zaman işleyecekti.

Kim nasılsa gönlü öyle olacaktı.

Allah’a şahitlik, tevekkül, teslimiyetten uzaklaştıkça, huzursuzluk, sıkıntı gelecekti.

Allah’a şahitlik makamına erdikçe, Allah’a teslimiyet içinde oldukça, huzur gelecekti.

Allah’ın bedenlere yazdığı karşılık elbette tecelli edecekti.

Kişi ne yaparsa yapsın, mutlaka karşılığı gelecekti.

Allah’a sığınana huzur sunulacaktır.

Kendi şeytanına, kötülüğüne sığınana ateş sunulacaktır.

Yûnus Sûresi 62: “E lâ inne evlîyâ Allâh lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenun.”

Meâli: “Allah’ın dostluğuna sığınanlara korku yoktur, mahzun olmak yoktur.”

Âyette ne güzel belirtilmiş; Allah’ın dostluğuna sığınmak...

O’na tevekkül içinde olmak...

Allah’a sığınanlara korku yoktur.

Onlara mahzun olmak yoktur.

Mahzun, hüznün kelimesinden gelir.

Kur'ân'da belirtiliyor ki Allah'ı dost edinenler hüznü olmazlar.

Hüznün; üzüntü, kaygı, karamsarlık, içe kapanıklık, boşluğa düşmek demektir.

Nahl Sûresi 87: "Ve elkav ilallâhi yevme izinis seleme."

Meâli: "Her şeyiyle ancak Allah'a teslim olanlar, her an barış ve huzur içinde olanlardır."

Allah'a teslimiyetin ne olduğunu çok iyi bilmeliyiz.

İbadet ettik diye Allah'a teslim olmuş olmuyoruz.

Ezanda günde 20 defa okunan "Eşhedü-Şahit ol" hakikatine mutlaka ermeliyiz.

Allah'a kendimizde ve varlıkta şahit olmalıyız.

Allah'a şahit olmadan, teslimiyet ve tevekkül olmaz.

Her varlık Allah'a açılan bir kapıdır.

Her varlık bir tarikattır, yani Allah'a giden bir yoldur.

Yeter ki varlığın oluşumunu, işleyişini, niteliklerini bir bir inceleyelim.

Şahit olan, emin olur.

Emin olan Müslüman olur.

Müslüman her şeyiyle Allah'a teslim olan demektir.

Müslüman ilâhî huzura erişmiş olandır.

Huzur; ilâhî huzurda durmaktır.

O huzurdan hiç ayrılmamaktır.

Kendinde O'nu görmektir.

O'nda kendini seyretmektir.

Baktığın her yerde O'nun vechînde sarhoş olmaktır.

İlâhî meyhanede hep sarhoş yaşamaktır.

Huzur; Halk'ta Hakk'ı seyretmenin zevkidir.

Müslüman huzura erişmiş olandır.

Maneviyatı güçlü olana, yani Müslüman olana Allah yeter.

Allah'tır bizim dayanağımız, yardım bulacağımız.

Enfâl Sûresi 62: "Fe inne hasbekallâh huvellezî eyyedeke bi nasrihî."

Meâli: "Sana Allah yeter. Ki O'dur senin dayanağın, O'dur yardım bulacağın."

Ahkâf Sûresi 13: "İnnellezîne kâlû rabbunallâhu summes-tekâmû fe lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn."

Meâli: "Muhakkak ki bizi vücûdlandırın Allah'tır diyenlere ve böylece dosdoğru hareket edenlere, artık onlara korku yoktur ve onlara ümitsizliğe düşmek yoktur."

Allah, her şeyle teslimiyet içinde olan kimseyi, düştüğü sıkıntıdan hemen çıkarır.

Onlara korku, kaygı, ümitsizlik yoktur.

Evet, Kur'ân'ı dikkatlice incelediğimizde anlıyoruz ki Müslüman huzura erişendir.

Müslüman başına gelen sıkıntıları güzelce düşünür, hikmetini anlamaya çalışır ve düştüğü sıkıntıdan gerekli dersi alır.

Düştüğü karamsarlıktan hemen sıyrılır.

Allah'a teslimiyet içinde olan kişi:

Sabırlı olur.

Tefekkür sahibi olur.

Huzur sahibi olur.

Tevekkül sahibi olur.

Her şeyin hikmetini arar.

Asla isyan etmez.

Tenezzül sahibi olur.

Her an Allah'a güvenir.

Her nefeste şükür sahibi olur.

Sevgi dolu huzur dolu olur.

Yaşamın hakikatlerini arar.

Çevresine yardım içinde olandır.

İnsanların huzur, mutluluğu için koşar.
İşte hep bunlar Allah'ın sâlih kimseye sunduğu karşılıklardır.
Kötülük içinde, kibir içinde olan kimse ise şeytanlaşır.
Kibir içinde olan bir kimse:
Kendini varlıktan koparır, benliğe düşer.
Kendini üstün görür, kibre düşer.
Hep benim olmalı der, zalimliğe düşer.
Zalimliğe düşen kişi, artık şeytanlaşmıştır ve hep başkalarına zarar verir.
Şeytanlaşan kişi; merhametten, rahmetten, şefkatten yoksun kişidir.
İşte şeytanlaşmanın temel noktası; kibirlenmek, ben olgusuna düşmektir.
Şeytanlaşan kişi, hep varlığın dış yüzünde kalır, varlığın özünü göremez.
Hakk'tan uzaklaşır.
Şeytanlaşan kimse, ateşin içindedir.
O, ilâhî huzura, huşuya erişemez.
İşte anlayalım ki ne yaparsak mutlaka karşılığını buluruz.
İnsan, çevresine rahmet içinde davranmalıdır.
Asla kimseye zerre kadar kötülük yapmamalıdır.
İnsan, şefkat içinde olmalıdır.
Asla kâlb kıran olmamalıdır.
İnsan çevresine huzur veren olmalıdır.
Huzursuzluk veren olmamalıdır.
İnsan, Allah'a teslimiyet, tevekkül içinde olmalıdır.
Kendi hevâsına, zannımıza, şeytanımıza tâbi olmamalıdır.
İnsan bilmelidir ki Allah'a teslimiyet içinde olanın gönlü huzura erişecektir.

CENNET SEN OL

Gel her hâlin cennet olsun.
Huzur makamına eriş.
Çevrene huzur ver.
Çevrene mutluluk ver.
Gel samimi davran.
Gel dürüst davran.
Gel erdemli davran.
Gel insanların sevinci ol.
Onların umudu ol.
Onların cenneti ol.
Karamsarlık verme, karamsarlığı al.
Karamsarlığı umuda döndürecek şekilde konuş.
Kaygıları bitirecek şekilde konuş.
Sevindir, üzme.
Sevdir, nefret ettirme.
Yakınlaştır, uzaklaştırma.
Yüzünden tebessüm eksik olmasın.
Dilinden bal damlasın.
Gözlerin pırıl pırıl ışıldasın.
İnsanlara şefkat duygusunu hissettir.
İnsanlara rahmet duygusunu hissettir.
Bak Kur'ân'da ne güzel bildirilmiş.
Enbiyâ Sûresi 107: "Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn."
Meâli: "Biz seni herkese rahmet içinde davran diye gönderdik."
Her davranışın, her varlığa rahmet içinde olsun.

Merhamet duygusunu en güzel bir hâlde göster.
Unutma merhamet, akıl ile gönül arasında bir terazide gizlidir.
Akılda kalırsan seni nereye sürükleyeceği belli olmaz.
Gönülde kalırsan, meczupluğa akar gidersin.
Nasıl ki fırıncı, fırına ekmekleri ne zaman bırakacağını ve
ne zaman çıkaracağını bilir.
İşte akıl ve gönül birlikte hareket etmeli ki rahmet tecelli etsin.
Rahmet duygusu, Allah'ın şefkatidir.
İçin dışın bir olsun.
Gönlün dışına yansısın.
İhtiyacı olana koş.
Benim de yanımda birileri var duygusunu hissettir.
İnsanlara umut olmak ne güzel bir duygudur.
Sıkıntısı olana koşmak ne güzel bir duygudur.
Baba gibi koş, ana gibi koş.
Baban, annen senin için koştu, çırpındı.
Bir karşılık mı bekledi, elbette hayır.
İhtiyacı olana hiçbir karşılık beklemeden koşmak ne güzel
bir duygudur.
Gönlün sevgiyle, aşkla donansın.
Sevginin ışığında yürü.
Gönül âleminin semâsında yürü.
Aşkın derin duygusunda yürü.
Aşkla bak, aşkla hareket et, aşkla yaklaş.
Bil ki cennet aşktır.
Cennet Allah'ın ulviyetidir.
Her varlıkta o ulviyeti görerek hareket et.
Kimsenin eksiğini arama.
İnsanların iyi yönlerine bak.
Bırak insan kendi eksiğini bulsun ve onu tamir etsin.

İnsanları uyarırken bile onları utandırma.
Öyle konuş ki kendini düzeltme gücünü ona hissettir.
Kimseyi kırma.
Kimseye bağıırıp, çağırma.
Kimseye hor bakma.
Kimseyi cahil görme.
Kendini cahil bil.
Güvenilir ol.
İnanılır ol.
Emin olunan ol.
Çevrene cennet ol.
Yüzünden tebessüm eksik olmasın.
Dilinden sevgi sözcükleri eksik olmasın.
Mütevâzi ol, tevâzulu davran.
Sabırlı ol, tevekkül sahibi ol.
Her şeyin iç yüzüne bak.
Her yerden cemâlini gösteren Hakk'a nazar et.
Birlik şuuruyla bak.
Hakk'ta cem olma makamına eriş.
Cem olmak, cennete girmektir.
Cennete girmek, cennet olmaktır.
Rahmet ancak, cennet olandan tecelli edecektir.
Hiç unutmama sen; âlemlere rahmet olarak gönderildin.
Sen; insan olarak gönderildin.
Sen, şefkat duygusuyla, rahmet duygusuyla davranmak için
gönderildin.
Gel samimi davran.
Gel dürüst davran.
Gel erdemli davran.
Gel insanlara huzur ver.

Onların umudu ol.
Onlara rahmeti hissettir.
Onlara cenneti hissettir.
Sen cennet ol.
Sana gelen cennete gelsin.

SON DEĞERLENDİRME

Bu kitabımızda, Kur'ân ölçüsüyle anladığımız kadarıyla cenneti ve cehennemi izah etmeye çalıştık.

Toplumda anlatılan cennet ile cehennemi ve Kur'ân'da geçen cennet ve cehennemi açıklamaya çalıştık.

Ve anladık ki insan ölmeden cenneti de cehennemi de yaşayabilir, yaşantısında gösterebilir.

Kur'ân'ı incelediğimizde anladık ki öncelikle cennet de cehennem de, insanın içinde gizlidir.

İnsan yaptıklarıyla ya içindeki cenneti açığa çıkaracaktır.

Ya da cehennemi açığa çıkaracaktır.

Cennet, Allah'ın cemâli ilâhîyesine erişmektir.

Cennet, ölmeden önce ilâhî huzura erişmektir.

Cennet, her varlığın özünde Allah'ı görmenin zevkine ermektir.

Cehennem, yapılan zalimliğin karşılığını bulmaktır.

Zalimlik yapan herkes mutlaka cehennemi duyguların içine düşecektir.

Cehennemi duygulara düşmemek için, kimseye kötülük yapılmamalıdır.

İnsan öldükten sonra bir cennet, bir cehenneme girme inancı yerine, ölmeden önce yaşamın içinde bunların olduğunu bilmelidir.

İnsan ölmeden önce cenneti hissetmelidir.

İçindeki cenneti açığa çıkarmalıdır.

Cennet ilâhî huzura erişmenin duygusudur.

Cennet, cemâli ilâhîyeye erişmenin duygusudur.

Hakk ile Hakk olan cennetin içindedir.

Her yerde Hakk'a nazar eden ilâhi huzurun içindedir.

Cennet, Hakk'a teslim olmanın, her an tevekkül içinde olmanın, her yerde O'na nazar etmenin duygusudur.

Sâlih insan cennettedir.

Zalim insan ise cehennemin içindedir.

İnsan bilmeli ki birilerine yapılacak her kötülük, cehennemin kapılarını açacaktır.

Yapılan her kötülük cehennemi alevlendirecektir.

Zalim kişi, kendi içindeki cehenneme yönelen kişidir.

Sâlih kişi ise, kendi içindeki cennetin kapılarını açan kişidir.

Yapılan her iyilik cennetin kapılarını açacaktır.

Yapılan her türlü kötülük cehennemin kapılarını açacaktır.

Toplumda, hırsızlık, haksız kazanç, sahtekârlık, insanların malına mülküne çökme, her türlü zalimlik iyi bir şey değildir.

İyi olan; dürüstlük, sadakat, samimiyet, yardımlaşma, paylaşma, korumak, kollama, hiç kimseyi aldatmama gibi davranışlardır.

İnsan ne yaparsa yapsın kendine yapacaktır.

Zerre kadar yaptığı iyilik öncelikle kendinedir.

Zerre kadar yaptığı kötülük öncelikle kendinedir.

İnsan iyilik yaptığında bu çevresine yansıyacaktır.

İnsan kötülük yaptığında bu da çevresine yansıyacaktır.

Zalimlik, zalimlik kapılarını açacaktır.

İyilik, iyilik kapılarını açacaktır.

İnsan, halleri ve davranışları ile çevresindeki insanlara cennetin duygularını hissettirmelidir.

Toplumda şöyle bir söz vardır; "cennetlik bir kimse."

Bu söz neden söylenir?

Kişinin toplumda iyi biri, çevresine yardımcı olan biri olduğundan dolayı ve kimseye zerre kadar kötülüğü olmadığından dolayı söylenir.

İşte önemli olan ölmeden önce, çevremize cenneti hissettirmektir.

Cehennem ehli olmamaktır.

Çevresine kötülük yapan kimse, zalim olan kimse, cehennemnin içindedir.

Kişi hayatı iyi anlamalıdır.

Ölümlü olduğunu unutmamalıdır.

Kişi bilmelidir ki kendi yaptığı kötülükler, ona cehennem olacaktır, ona sıkıntılar getirecektir.

İyi insan cehennemi duygulara düşmeyecektir, o yaptığı iyi şeyler sayesinde huzur içinde olacaktır.

İnsan bilmelidir ki her doğan gün gelecek ölüp gidecektir.

Kişi; ne kadar güzel olursa olsun.

Ne kadar zengin olursa olsun.

Ne kadar güçlü olursa olsun.

Ne kadar makam sahibi olursa olsun.

Zaman denen tecelli, güzelliğini alacaktır.

Ölüm denen tecelli, kişiyi fakir eyleyecektir, hiç eyleyecektir.

Zaman denen akış, kişiyi elden ayaktan kesecek, güçsüz eyleyecektir.

Ölüm denen makam, kişiyi makamından edecektir, kişinin bedenini hareketsiz eyleyecektir.

Bunlar gerçek değil midir?

Bunların gerçek olduğunu hepimiz biliyoruz.

O zaman gururu, kibri bırakalım.

Birbirimize iyi davranalım.

Birbirimize huzur verelim.

Birbirimize cenneti hissettirelim.

Tevazu içinde yaşayalım.

Sevgi, saygı içinde yaşayalım.

Bize bahşedilen yaşamın kıymetini bilelim.

Kimseyi üzmeyelim.
Kendimize ve kimseye zulüm etmeyelim.
Samimi olalım.
Aşk duygusuna erişelim.
Ve aşka sadık olalım.
Yaratıcımız olan Allah'ı hiç unutmayalım.
O'nu ilmî olarak iyi anlayalım.
O'na her an tevekkül ve teslimiyet içinde yaşayalım.
Yaşamın kıymetini bilelim.
Huzur içinde, heyecan içinde yaşayalım.
Ölmeden önce cennete girelim.
Hâl ve hareketlerimizle, söz ve eylemlerimizle, kimseye cehennemi yaşatmayalım.
Toplumda söylenen, "bu cennetlik bir kimse" sözünün muhatabı olalım.
Yâni çevremize, iyi insan olma duygusunu hissettirelim.
Bu kitabımızda kimsenin inancına ibadetine olumsuz bir söz söylememeye gayret gösterdik.
Kimsenin cennet, cehennem inancına doğrudur ya da yanlışır dememeye gayret gösterdik.
Sadece toplumda cennet, cehennem ile ilgili anlatılan bilgileri kaleme almaya çalıştık.
Ve Kur'ân'a göre cennet, cehennem kavramlarını incelemeye çalıştık.
Ve bu konuyla ilgili yapılan meâllerden örnekler vermeye çalıştık.
Hatamız eksiğimiz olmuşsa affola.
İnşallah düşünenlerden, araştıranlardan oluruz.
İnşallah toplumda anlatılan cennet ve cehennem ile Kur'ân'da geçen cennet ve cehennemi araştıranlardan oluruz.
İnşallah şahit olanlardan oluruz.

İnşallah iyi insan olanlardan oluruz.
İnşallah çevremize cenneti yaşatanlardan olalım.
İnşallah cehennem kapılarını kapatanlardan olalım.
Sevgiyle, huzurla kalın.
İlimle, idrakle kalın.
Yaratılan her şeye Hakk nazarıyla bakanlardan olun.

İsmail Dinçer